

Hernieuwd (tweede) Ontwerpbesluit
van Gedeputeerde Staten van Limburg

Verzoek (gedeeltelijke) intrekking/ actualisatie vigerende omgevingsvergunning - Afwijzing

Houbensteyn Heideveld B.V. te Grubbenvorst,
gemeente Horst aan de Maas

Zaaknummer: 2021-206333

INHOUDSOPGAVE

1	Besluit	4
1.1	Onderwerp	4
1.2	Voorgeschiedenis	4
1.3	Derde verzoek	7
1.4	Besluit	13
1.5	Procedure	14
1.6	Afschriften	14
1.7	Rechtsbescherming	14
1.8	Ondertekening	15
2	Procedure	16
2.1	Huidige vergunnings situatie	16
2.2	Bevoegd gezag	19
3	Toetsingskader	19
3.1	Toetsingskader Wet algemen bepalingen omgevingsrecht (Wabo)	19
3.2	Toetsingskader Crisis- en herstelwet (Chw)	20
4	Overwegingen vervallen correctiefactor 2	21
5	Overwegingen aanvullende geurmetingen	21
6	Overwegingen gedeeltelijke intrekking eerste ontwerpbesluit van 2 februari 2023)	21
6.1	Vergund geur 2014 met V-Stacks Vergunningen versie 2010	21
6.2	Vergund geur vanaf 2018 met V-Stacks Vergunningen versie 2020	22
6.3	Geurmetingen	25
6.4	Geurklachten	27
6.5	Relatie geurbelasting en geurhinder en kwalificatie milieukwaliteit	27
6.6	De aard, omvang en waardering van de geur die vrijkomt	29
6.7	Wanneer geurgevolgen ontoelaatbaar?	30
6.8	Conclusie	32
7	Zienswijzen eerste ontwerpbesluit van 2 februari 2023	40
7.1	Zienswijzen reclamanten 1 t/m 6	41
7.2	Zienswijzen reclamant 7	48
8	Nieuwe feiten en omstandigheden	62
8.1	Aangevraagde varkenshouderij	63
9	Zienswijzen hernieuwde 2^e ontwerpbesluit	71
10	Bijlage 1 Overzicht geurmetingen	72

11	Bijlage 2 Verzoekers (gedeeltelijke) intrekking/ wijziging vigerende omgevingvergunning Houbensteyn Heideveld B.V.	82
12	Bijlage 3 Invoergegevens Geomilieu Stacks-G	83
12.1	Stal 9 vergund geur vanaf 2018 (zie §6.8.2.1 van het besluit)	83
12.2	Stal 9 minder vleesvarkens (zie §6.8.2.2 van het besluit)	87
13	Bijlage 4 Reclamanten 1^e ontwerpbesluit van 2 februari 2023	91

1 Besluit

1.1 Onderwerp

Met e-mail van 11 augustus 2021 hebben wij van Wösten Juridisch Advies te Den Haag namens vier natuurlijke personen (M. Vergeldt te Lottum, E. Dings te Lottum, P.G.C. Niessen te Grubbenvorst en Maatschap Keijzers-Smits te Grubbenvorst), Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A. (MOB) te Nijmegen en Vereniging Leefmilieu te Nijmegen een verzoek van 10 augustus 2021 ontvangen tot (gedeeltelijke) intrekking dan wel actualisatie van een verleende omgevingsvergunning voor de inrichting van Houbensteyn Heideveld B.V gelegen aan de Laagheide 9 te Grubbenvorst. Dit verzoek is geregistreerd onder zaaknummer 2021-206333.

1.2 Voorgeschiedenis

1.2.1 Algemeen

Op 3 april 2018 heeft Staatssecretaris Van Veldhoven (Infrastructuur en Waterstaat) het WUR rapport 'Evaluatie geurverwijdering door luchtwassersystemen bij stallen, Deel 1 en 2', vergezeld van een beleidsreactie naar de Tweede Kamer gestuurd.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/04/03/onderzoek-naar-het-rendement-van-luchtwassers-voor-de-veehouderij>

Uit het WUR-rapport komt naar voren dat combiluchtwassers veel minder presteren dan waarvan in de regelgeving tot dat moment werd uitgegaan. De gemiddelde geurverwijdering van de combi luchtwassers was 40%. Dat is de helft van de verwachte gemiddelde reductie van 81%.

Hiermee informeert de Staatssecretaris over de wijzigingen die zij wil doorvoeren in het geurbeleid voor de veehouderij en de consequenties hiervan voor bestaande veehouderijen, nieuwe vergunningen en lopende vergunningaanvragen.

Op basis van de resultaten van het WUR-onderzoek vindt de Staatssecretaris het noodzakelijk de geurreductiepercentages en de hoogte van de geuremissiefactoren van combi luchtwassers en één biologische luchtwasser in de Rgv aan te passen.

Naar aanleiding hiervan zijn wijzigingen van de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv) en de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav) op 17 juli 2018 vastgesteld en gepubliceerd 20 juli 2018 (Staatscourant 2018, nr. 39679).

De wijzigingen hebben gevolgen voor de diercategorieën vleeskalveren en varkens, te weten biggen, zeugen, vleesvarkens en dekberen.

Dit betekent concreet dat de geurreductiepercentages voor alle combiwassers met hoge reductiepercentages (> 50%) fors naar beneden worden bijgesteld en als gevolg daarvan de geuremissiefactoren fors worden verhoogd overeenkomstig die van eenvoudige chemische en biologische luchtwassersystemen.

BWL	Type	Reductie% voor wijziging	Reductie% na wijziging
BWL 2006.14	Chemisch	70%	30%
BWL 2006.15	Chemisch	80%	30%
BWL 2007.01	Chemisch	75%	30%
BWL 2007.02	biologisch	75%	45%
BWL 2009.12	biologisch	85%	45%
BWL 2010.02	biologisch	75%	45%
BWL 2011.07	biologisch	75%	45%
BWL 2011.08	Biologisch/chemisch	75%	45%
BWL 2012.07	biologisch	70%	45%

In voorbereiding op de aanpassing van de Rgv is in de kamerbrief van 3 april 2018 van de Staatssecretaris I&W het volgende opgenomen:

"Gevolgen van de aanpassing voor veehouderijen

Voor bestaande bedrijven met een combi luchtwasser die niet worden gewijzigd, of die een vervangingsinvestering willen doen waarbij de geurbelasting en het aantal dieren van een of meerdere diercategorieën niet toeneemt, verandert er niets. De ondernemer heeft de investering immers gedaan op basis van een vergunning die door het bevoegd gezag is afgegeven en mag dus handelen in overeenstemming met die vergunning. Dit geldt ook voor een melding in het kader van het Activiteitenbesluit. Bij nieuwe bedrijven en uitbreiding van bestaande bedrijven, zowel voor activiteiten waarvoor een vergunning nodig is als waarvoor alleen een melding volstaat, heeft de aanpassing van de Rgv tot gevolg dat met de lagere geurreductiepercentages moet worden gerekend.

De aanpassing van de geurreductiepercentages voor combi luchtwassers zal voor veehouderijen waar deze wassers zijn toegepast geen gevolgen hebben voor het huidige vergunde of toegestane aantal dieren, maar zal wel de mogelijkheden voor uitbreiding inperken. Deze bedrijven zullen echter niet geheel "op slot" komen te zitten. Veehouders kunnen, ook met de nieuwe reductiepercentages, op hun bestaande locaties uitbreiden en zich op nieuwe locaties vestigen zolang zij daarmee de geurnorm (voor belasting van omliggende woningen) van de Wgv of het Activiteitenbesluit niet overschrijden. De aanpassing van de reductiepercentages zal er wel toe leiden dat in meer gevallen de geurbelasting van de omliggende woningen boven de geurnorm komt te liggen. Volgens de Wgv en het Activiteitenbesluit geldt dan de zogenoemde 50% regel. Namelijk als in zo'n situatie op één of meerdere stallen binnen het bedrijf een techniek wordt toegepast die de geuremissie reduceert, kan de helft van deze geurwinst worden gebruikt voor uitbreiding. Dat geldt ook na de aanpassing van de reductiepercentages. De mogelijkheden voor uitbreiding zullen beperkter zijn omdat het geurreducerend effect van de combi luchtwasser lager is en er op dit moment geen effectievere geurreducerende maatregelen beschikbaar zijn.

Gevolgen voor burgers en omwonenden

Weliswaar dwingt aanpassing van de reductiepercentages niet tot een wijziging bij bestaande veehouderijen, maar met de verhoging van de emissiefactoren staat wel vast dat bestaande bedrijven een hogere geurbelasting veroorzaken dan waarvan het bevoegde gezag is uitgegaan bij oprichting of wijziging van de veehouderij. Dat kan er soms voor omwonenden toe leiden dat sprake is van een (verdere) overschrijding van de geurnormen. Daarom wil de Staatssecretaris op korte termijn met IPO en VNG en overige betrokkenen het gesprek aangaan om te bezien op welke wijze de hoge geurbelasting in gezamenlijkheid en op zorgvuldige wijze aangepakt kan worden. Hierbij kan gedacht worden aan het optimaliseren van bestaande technieken, en het ontwikkelen en stimuleren van alternatieve technieken.

Met hen wil de Staatssecretaris ook bespreken hoe de controle op en de handhaving van de goede werking van combi luchtwassers kan worden verbeterd. Tevens zal een commissie ingesteld worden die nog in de zomer heeft onderzocht welke maatregelen op korte termijn mogelijk zijn ten behoeve van omwonenden in gebieden waar de geurnorm wordt overschreden. Verder zal de aanpak van de geurproblematiek in de veehouderij samen met de Staatssecretaris van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zo mogelijk afgestemd worden in het kader van de integrale verduurzaming van de veehouderij."

1.2.2 Eerste verzoek

Met ingekomen brieven van 22, 23, 24, 25, 28, 29 mei, 6 en 12 juni 2018 zijn verzoeken ingekomen van belanghebbenden om de aan Houbensteyn verleende omgevingsvergunning in te trekken subsidiair ambtshalve te wijzigen overeenkomstig artikel 2.33 lid 1 sub d van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

Op 1 november 2018 hebben wij op gelijkkluidende verzoeken van 8 andere belanghebbenden met dezelfde gemachtigde (Wösten juridisch advies) een besluit genomen. Met dit besluit hebben wij met toepassing van artikel 2.31, tweede lid onder b van de Wabo, de omgevingsvergunning van 21 januari 2014 op verzoek van die 8 belanghebbenden gewijzigd. Daartegen ingestelde beroepen en verzoeken om voorlopige voorziening zijn bij uitspraak van 15 maart 2019, AWB/ROE 18/3143, 18/3144, 18/3145 en 18/3148 ongegrond verklaard en afgewezen. Tegen deze uitspraak is hoger beroep ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRS) en tegelijkertijd is tevens om een voorlopige voorziening verzocht. Op 17 mei 2019, 201902376/2/A1, heeft de Voorzitter van de ABRS het verzoek om voorlopige voorziening afgewezen. Op 15 januari 2020 heeft de ABRS de uitspraak van de Rechtbank Limburg bevestigd (201902376/1/A1).

1.2.3 Tweede verzoek

Een soortgelijk verzoek als het eerste verzoek is wederom ingediend in april 2019.

Bij besluit van 23 januari 2020 hebben wij dit tweede verzoek van een belanghebbende (verzoeker) d.d. 3 april 2019 om de aan vergunninghoudster verleende omgevingsvergunning van 21 januari 2014, gewijzigd bij besluit van 1 november 2018, in te trekken dan wel te actualiseren, afgewezen. Bij uitspraak van 17 maart 2021, zaaknummer: AWB 20/687, heeft de rechtbank Limburg geoordeeld dat wij terecht geen grond hebben gezien voor het geheel of gedeeltelijk intrekken dan wel het wijzigen van de voorschriften van de aan vergunninghoudster verleende omgevingsvergunning van 1 november 2018. Het beroep is ongegrond verklaard.

1.2.4 Afwijzen eerste en tweede verzoek

De eerste twee verzoeken zijn afgewezen, omdat er op dat moment (beoordeling ex tunc) geen redenen aanwezig waren (er waren nog geen meetresultaten bekend van de geuremissie afkomstig van de inrichting van vergunninghoudster) om te veronderstellen dat de inrichting ontoelaatbare milieuhinder zou veroorzaken. Mede op grond van de diverse gerealiseerde BBT++ maatregelen als ook vloerverwarming in de dierenverblijven (waardoor minder geventileerd hoeft te worden), alsmede een aangepast voederranstoelen bestond er een gerechtvaardigde verwachting dat de geuremissie zeker niet tot ontoelaatbare gevolgen voor de omgeving zou leiden die tot een intrekking zou nopen. Dit is als zodanig ook bevestigd in de uitspraken van de Rechtbank Limburg en de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRS).

1.3 Derde verzoek

De aanleiding van dit derde verzoek is gelegen in de resultaten van de door Olfasense uitgevoerde geurmeting welke is vastgelegd in de rapportage van november 2020.

Net als in de eerdere twee verzoeken wordt ook in het derde verzoek verwezen naar het op 3 april 2018 door de Staatssecretaris Van Veldhoven (Infrastructuur en Waterstaat) naar de Tweede Kamer gestuurde WUR rapport 'Evaluatie geurverwijdering door luchtwassystemen bij stallen, Deel 1 en 2', en de bijbehorende beleidsreactie. Uit het WUR-rapport komt naar voren dat combi uchtwassers veel minder presteren dan waarvan in de regelgeving wordt uitgegaan. Het gemiddelde geurverwijderingsrendement van de combi luchtwassers bedroeg 40%. Dat is de helft van de verwachte gemiddelde geurverwijderingsrendement van 81%.

Uit de gewijzigde bijlage 1 van de Rgv van 17 juli 2018 volgt dat het geurverwijderingsrendement van de bij Houbensteyn vergunde combi luchtwassers BWL 2009.12 naar beneden is bijgesteld van 85% naar 45%. Voor het in stal 9 vergunde huisvestingssysteem D 3.2.15.4 is de geuremissiefactor hierdoor verhoogd van 3,5 ouE/s/vleesvarken naar 12,7 ouE/s/vleesvarken.

Naar aanleiding hiervan zijn in opdracht van belanghebbenden door De Roever Omgevingsadvies met V-Stacks Vergunningen geurberekeningen uitgevoerd voor zowel de situatie, waarbij de volledige vergunde varkenshouderij is gerealiseerd (zie §2.1 van de considerans) als voor de huidige situatie, waarbij alleen stal 9 is gerealiseerd en inwerking voor het houden van 19.208 vleesvarkens. Uit deze geurberekeningen komen de volgende resultaten naar voren:

Geur gevoelige locaties:					
Volgnummer	GGLID	Xcoördinaat	Ycoördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
12	Losbaan 31 (ex 1a)	204 726	384 062	14,0	34,7
13	Losbaan 43 (ex 3)	204 290	384 417	14,0	50,6
14	Losbaan 45 (ex 5)	204 140	384 313	14,0	47,2
15	Losbaan 47 (ex 7)	204 157	384 354	14,0	46,2
16	Witveldweg 54	204 206	383 547	14,0	18,0
17	Losbaan 46	204 361	384 544	14,0	33,3

Stankbelasting als gevolg van vergunde installatie

Geur gevoelige locaties:					
Volgnummer	GGLID	Xcoördinaat	Ycoördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
5	Losbaan 31 (ex 1a)	204 726	384 062	14,0	22,7
6	Losbaan 43 (ex 3)	204 290	384 417	14,0	42,0
7	Losbaan 45 (ex 5)	204 140	384 313	14,0	39,7
8	Losbaan 47 (ex 7)	204 157	384 354	14,0	38,7
9	Witveldweg 54	204 206	383 547	14,0	12,7
10	Losbaan 46	204 361	384 544	14,0	28,2

Stankbelasting als gevolg van enkel de vleesvarkenstal met ruim 19.000 dieren

Ter nadere duiding van de ernst van de hoogte van de berekende geurbelastingen wordt door belanghebbenden verwezen naar tabel B van de Handreiking geurhinder en veehouderij. Uit deze tabel volgt bij deze berekende geurbelastingen in concentratiegebieden dat er sprake is van een geurhinderpercentage van 44%. Hierbij is wel opgemerkt dat wetenschappelijk nooit is onderbouwd dat de berekende geurbelasting bij woningen in een concentratiegebied als minder hinderlijk wordt ervaren dat woningen in een niet concentratiegebied.

Op basis van een geurhinderpercentage van 44% volgt uit tabel 7 van het RIVM-rapport 2015-0106 (Geur en gezondheid GGD-richtlijn medische milieukunde, onderdeel veehouderij en geur in een apart rapport) een extreem slechte milieukwaliteit.

Door belanghebbende is verwezen naar het in de vergunning opgenomen voorschrift 2.3A, waarin is opgenomen dat er geurmetingen moeten worden uitgevoerd aan een aantal combi luchtwassers van de verschillende stallen. Zoals reeds eerder opgemerkt is in de huidige situatie alleen stal 9 gerealiseerd en inwerking. In dit voorschrift is voor stal 9 vastgelegd dat emissiepunt B1 onder representatieve omstandigheden 1 maal per 2 jaar in de zomerperiode moet worden gemeten. Deze geurmetingen moeten worden uitgevoerd om aan te tonen dat wordt voldaan aan de vergunde maximale geurvracht van 69.697 ouE/s behorende bij een verwijderingsrendement van 45% en gestreefd moet worden naar een geurvracht van 19.209 ouE/s behorende bij een verwijderingsrendement van 85%. Naar aanleiding van de eerdere verzoeken van belanghebbenden is dit voorschrift 2.3A met ons besluit van 1 november 2018 toegevoegd aan de revisie omgevingsvergunning van 21 januari 2014.

In haar verzoek wordt door belanghebbenden verwezen naar de door Olfasense uitgevoerde geurmeting en rapportage van november 2020 aan emissiepunt B1, waarbij een geuremissie is gemeten van 126.635 ouE/s. Naar de mening van belanghebbenden wordt door Olfasense gesteld, zonder verdere onderbouwing en alleen verwijzend naar de NEN 9065, dat een meetonzekerheid factor 2 mag worden toegepast en is hierdoor een geuremissie van 63.318 ouE/s.

Naar de mening van belanghebbenden is duidelijk dat de geurmeting aan de combi luchtwasser niet wordt voldaan aan een verwijderingsrendement van 45%. Indien de meetonzekerheid factor 2 buiten beschouwing wordt gelaten, moet worden vastgesteld dat de combi luchtwasser in zijn geheel geen geurverwijderingsrendement heeft. Immers een vleesvarken welke traditioneel is gehuisvest heeft een geuremissiefactor van 23 ouE/s. Daarbij uitgaande van het vergunde aantal vleesvarkens van 5.488 stuks resulteert dit in een geuremissie van 126.224 ouE/s. Deze geuremissie is vrijwel gelijk aan de door Olfasense gemeten geuremissie aan emissiepunt B1, zonder toepassing van de meetonzekerheid factor 2.

Uitgaande van een geuremissie van 63.318 ouE/s, indien de meetonzekerheid factor 2 wordt toegespast, resulteert dit in een verwijderingsrendement van 50%. Dit is nauwelijks meer dan de in voorschrift 2.3A vastgelegde ondergrens van 45%.

Gelet op voorgaande wordt door belanghebbenden gewezen op de onderstaande zinssnede uit de uitspraak van de voorzieningenrechter van de rechtbank Limburg van 15 maart 2019, waarbij vooralsnog GS hebben kunnen volstaan met het opnemen van aanvullende voorschriften. Dit is later ook bevestigd door de Raad van State (zie §1.2 van de considerans).

De voorzieningenrechter gaat er van uit dat, indien uit de voorgeschreven geurmetingen mocht blijken dat de geurvruchten van dien aard zijn dat feitelijk blijkt van een onaanvaardbare milieukwaliteit voor de omgeving, verweerder zich beraadt op de alsdan van vergunninghoudster middels nieuwe voorschriften te vergen concrete maatregelen om de geuremissie in het belang van de bescherming van het milieu te beperken en, indien dat niet mogelijk is, zich (opnieuw) beraadt of (gedeeltelijke) intrekking van de vergunning wegens ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu dient plaats te vinden.

Naar de mening van belanghebbenden moet aangenomen worden dat de ondernemer alles uit de kast heeft gehaald om het verwijderingsrendement uit de combi luchtwasser te halen en is er blijkbaar geen beter rendement haalbaar tussen 0% en 50%. De woonsituatie van appellanten is nijpend en daarom is urgent optreden dringend noodzakelijk.

Conclusie

Gelet op de resultaten van de geurmeting ligt het voor de hand dat GS overgaan tot vervolgstappen. Er is tenminste een gedeeltelijke intrekking van de vergunning noodzakelijk om een voldoende aanvaardbaar leefklimaat te waarborgen.

Nadere conclusie

Op grond van het voorgaande waren wij (ook) voornemens een definitief besluit vast te stellen waarbij wij tot gedeeltelijke intrekking van de vigerende vergunning zouden overgaan. Er zijn echter nieuwe feiten en omstandigheden gebleken welke ons met in acht neming van het evenredigheidsbeginsel en een zorgvuldige belangenafweging, alsmede vergaring van alle relevante informatie ertoe nopen om het intrekkingsverzoek af te wijzen. Verderop zullen wij hier ander op in gaan.

1.3.1 Aanvullen voorschriften en wijziging onzekerheidsfactor

Belanghebbenden hebben zich over de toepassing van de meetonzekerheid factor 2, zoals bepaald in de NTA 9065, laten adviseren door ter zake deskundigen en komen daarom tot een aantal bevindingen.

De NTA 9065 stelt een voorwaarde voor het mogen toepassen van de onzekerheidsfactor 2. Het gemiddelde van drie geurmetingen (met acceptabele variatie) wordt met het debiet vermenigvuldigd. Olfasense meet vervolgens een geuremissie van 126.635 ouE/seconde. Deze waarde wordt vervolgens door 2 gedeeld.

Het toepassen van de onzekerheidsfactor 2 is omstreden. Een onzekerheidsfactor van 2 is immers uitzonderlijk ruim. Daarmee wordt het heel makkelijk om aan een grenswaarde te voldoen. Want: waarom die onzekerheidsfactor geheel in het voordeel van de ondernemer rekenen, en daarmee (dus) het belang van omwonenden verwaarlozen?

Bovendien, indien de onzekerheidsfactor wordt toegepast dan dient dit NTA 9065-conform te worden gedaan. Olfasense rekent in punt 5.3 uit dat de toetsingswaarde (gemeten waarde van 126.635 / 2 = 63.318 ouE/seconde) lager ligt dan de grenswaarde van 69.697.6 ouE/seconde, zoals genoemd als grenswaarde in de voorschriften. Dit is niet conform punt 9.3.2 uit de NTA 9065, die stelt:

9.3.2 Omvang onzekerheid

Er zijn vele bronnen van onnauwkeurigheid bij een geuronderzoek. Meetnormen geven doorgaans, maar niet altijd, de omvang van de onzekerheid in enkelvoudige verrichtingen. Op basis van het huidige niveau van kennis (2012) zijn de onnauwkeurigheden van diverse factoren niet of onvoldoende bekend. De omvang van de onzekerheid in, het totaal of delen van, een geuronderzoek zijn daardoor zelden te bepalen. Uit praktische overwegingen wordt een factor 2 toegepast voor de onzekerheid van een

geuronderzoek, en ook bij (het deelresultaat van) veelgebruikte geuronderzoeksmethoden, dit in afwachting van de resultaten van nader onderzoek, praktijkmetingen, ringtests, enz

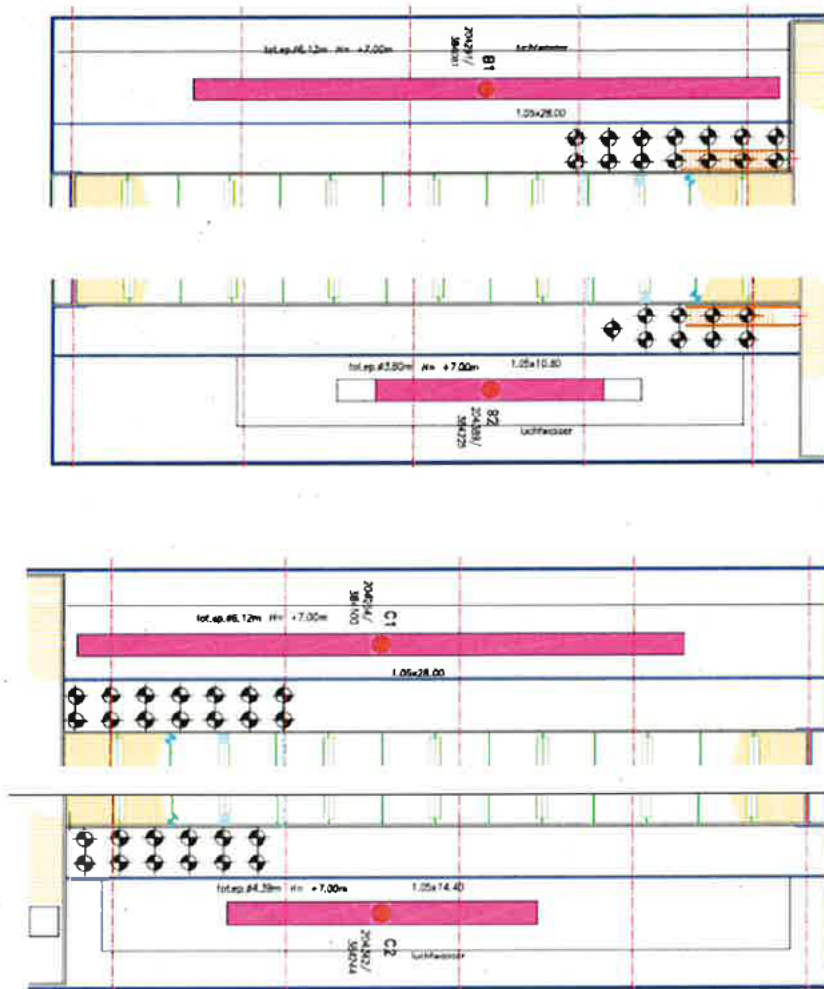
Kortom, paragraaf 9.3.2. van de NTA 9065 stelt de factor 2 als praktisch gekozen maar, gehanteerd in afwachting van de resultaten van nader onderzoek, praktijkmetingen, ringtests enz. Anders gezegd: als de gemeten waarde gedeeld door 2 lager ligt dan de toegestane geuremissie dient nader onderzoek plaats te vinden. Aan die opdracht is geen gevolg gegeven.

In het voorliggende geval dient aanleiding te worden gezien om de factor twee niet toe te passen. U wordt verzocht dit expliciet in de voorschriften te bepalen.

2.3A

- a. Vergunninghoudster **dient ernaar te streven** de geurvrachten per emissiepunt van de afzonderlijke stallen te laten voldoen aan de geurvrachten (NIET grijs gearceerd, negende kolom bovenste getal) en **in ieder geval verplicht te laten** voldoen aan de geurvrachten (WEL grijs gearceerd, negende kolom, onderste getal), beide opgenomen in tabel 2, zoals weergegeven in hoofdstuk 5 van dit besluit.
- b. Binnen 4 maanden na het volledig in gebruik nemen van de afzonderlijke stallen met de nummers 8 (emissiepunt A4b), 9 (emissiepunt B1) en 10 (emissiepunten D en E) moet vergunninghoudster, door middel van geurmetingen volgens NTA 9065, aantonen dat de geurvrachten per emissiepunt van de dierenverblijven voldoen aan het gestelde onder a. Het meetplan moet vooraf worden voorgelegd aan en goedgekeurd zijn door het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag moet tijdig in kennis gesteld worden van de data en tijdstippen waarop de geurmetingen plaatsvinden zodat zij bij de geurmetingen aanwezig kan zijn. Het onderzoek dient onder representatieve bedrijfsomstandigheden (sowieso in de zomerperiode tussen 10.00 en 14.00 uur) door een geaccrediteerde meetinstantie (monsternamen, analyse en debietmetingen) uitgevoerd te worden.

Raadpleging van de vergunde staltekening leert dat niet 1 maar 4 luchtwassersecties zijn vergund. Zie onderstaande uitsneden van de staltekening van de vergunde mestvarkensstal.

Op de staltekening worden 4 luchtwassersecties aangeduid met B1, B2, C1 en C2. Dit betreffen 4 afzonderlijke emissiepunten.

Echter, voorschrift 2.3A sub b verplicht enkel tot meting bij luchtwassersectie B1. Het voorschrift verplicht niet ook tot een geurmeting bij de emissiepunten B2, C1 en C2.

Bovendien moet worden vastgesteld dat het voorschrift tegenstrijdig is met voorschrift 2.3A sub a. Dat voorschrift verwijst naar tabel 2 waarin een verplichting is gesteld te voldoen aan een maximale geurvracht voor elk van de 4 afzonderlijke mestvarkenstal compartimenten. Echter, voor 3 van de 4 compartimenten is geen meetplicht voorgeschreven.

Nu enkel een meetplicht geldt voor de luchtwassers B1, en niet ook de luchtwassers B2, C1, en C2 is een ondeugdelijk voorschrift gesteld. Het voorschrift vergt minimaal aanpassing

Ondernemer eerst verantwoordelijke voor de gevolgen van de installatie

De ondernemer heeft willens en wetens een risico genomen door een varkensstal op te richten waarvan ten tijde van de oprichting bekend was dat de luchtwassers niet of onvoldoende presteren. De gevolgen hiervan dienen bij de ondernemer te worden neergelegd.

1.3.2 Intrekken vergunning

Als feit moet worden vastgesteld dat niet gerekend had mogen worden met de geuremissiefactor die aan luchtwassysteem BWL 2009.12 wordt toegeschreven. Althans, gegeven de feiten die thans voorliggen kan het vergunningbesluit onmogelijk ongewijzigd in stand blijven.

Er wordt verzocht de vergunning tenminste gedeeltelijk in te trekken, dan wel de vergunning zodanig te wijzigen dat de vergunde bedrijfsvoering tenminste voldoet aan de wettelijke eisen van de Wet geurhinder en veehouderij, gebaseerd op de meest actuele milieuzichten. Dat betekent concreet dat maximaal het aantal varkens mogen worden gehouden op basis van de gemeten emissies dat wordt voldaan aan de wettelijk voorgeschreven maximale stankbelasting. Althans, u wordt verzocht tot het noodzakelijke optreden te komen zodat een voldoende woon- en leefklimaat voor omwonenden zal zijn gewaarborgd.

1.3.3 Uitspraak rechtbank Limburg

Tegen het niet tijdig beslissen op het ingekomen verzoek van 10 augustus 2021 is door de gemachtigde namens eisers (zie bijlage 2 van het besluit) beroep ingesteld bij de rechtbank Limburg.

In haar uitspraak van 5 januari 2023 (zaaknummer ROE 22/139 WABOM SN) heeft de rechtbank het beroep gegrond verklaard en Gedeputeerde Staten van Limburg gesommeerd om binnen twee weken na de dag van verzending van deze uitspraak een besluit ter inzage te leggen en binnen zes weken na afloop van de ter inzage termijn van zes weken (dus binnen veertien weken na de dag van verzending van deze uitspraak) alsnog een besluit op de aanvraag bekend te maken. Verder is in de uitspraak bepaald dat Gedeputeerde Staten van Limburg aan eisers een dwangsom van €100,00 verbeurt voor elke dag wanneer de hiervoor genoemde termijn van veertien weken overschrijdt, met een maximum van €15.000,00.

1.4 Besluit

Gedeputeerde Staten van Limburg zijn voornemens te besluiten, gelet op het reeds genomen (en inmiddels onherroepelijk geworden) besluit van 1 november 2018 met kenmerk 2018-203062, waarbij wij de omgevingsvergunning van 21 januari 2014 met kenmerk 10/26186 met toepassing van artikel 2.31, tweede lid, onder b, van de Wabo hebben gewijzigd en de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 15 januari 2020, 201902376/1/A1, gelet op artikel 2.33, eerste lid van de Wabo juncto artikel 7af, lid 11 van de Crisis- en herstelwet (Chw), gelet op de inmiddels bij ons bekende geuronderzoeken, alsmede gelet op de door ons gemaakte belangenafweging en zorgvulge gegevensvergaring verderop in dit besluit nader toegelicht en gelet op het evenredigheidsbeginsel:

1. het verzoek van 11 augustus 2021 van Wösten Juridisch Advies namens belanghebbenden af te wijzen voor wat betreft het (gedeeltelijke) intrekking dan wel actualisatie van een verleende omgevingsvergunning;
2. het verzoek van 11 augustus 2021 van Wösten Juridisch Advies namens belanghebbenden af te wijzen voor wat betreft de correctiefactor 2 voor de meetonzekerheid niet meer toe te passen en dit specifiek op te nemen in het voorschrift 2.3A;
3. het verzoek van 11 augustus 2021 van Wösten Juridisch Advies namens belanghebbenden af te wijzen voor wat betreft aanvullende geurmetingen aan de combi luchtwassers B2, C1 en C2 van stal 9;
4. om in afwijking van de vergunde varkenshouderij (zie §2.1.2 van dit besluit) de volgende aantallen varkens in te trekken:
 - Een afname van het aantal vleesvarkens in stal 4 (voorheen stal 9) van 19.208 stuks naar 18.808 stuks (min 400 stuks);
 - Een afname van het aantal kraamzeugen in stal 6 (voorheen stal 10) van 600 stuks naar 576 stuks (min 24 stuks);
 - Een afname van het aantal guste- en dragende zeugen in stal 6 (voorheen stal 10) van 2.436 stuks naar 2.032 stuks (min 404 stuks);
 - Een afname van het aantal opfokzeugen in stal 6 (voorheen stal 10) van 720 stuks naar 480 stuks (min 240 stuks);
 - Een afname van het aantal gespeende biggen in stal 6 (voorheen stal 10) van 432 stuks naar 336 stuks (min 96 stuks);
 - Een afname van het aantal dekberen in stal 6 (voorheen stal 10) van 45 stuks naar 14 stuks (min 31 stuks).
5. dat binnen 3 maanden na het inwerking treden van dit besluit aan het onder 2 genoemde gehoor moet zijn gegeven (soorten en aantallen varkens moet in mindering zijn gebracht/niet binnen de inrichting aanwezig zijn);
6. dat na intrekking van de onder 2 genoemde aantallen varkens is vergund een varkenshouderij, zoals opgenomen in de tabel in §8.1 van dit besluit;
7. dat in afwijking van de vergunde varkenshouderij (zie §2.1.2 van dit besluit) de luchtsnelheid van de vier de luchtwassers B1, B2, C1 en C2 van stal 4 (voorheen stal 9) moet worden verhoogd naar 7,8 m/s. Om deze luchtsnelheid te waarborgen moeten de luchtwassers zijn voorzien van automatisch gestuurde kleppen. Aan deze voorwaarde moet worden voldaan na het inwerking treden van dit besluit;
8. dat in afwijking van de vergunde varkenshouderij (zie §2.1.2 van dit besluit) de hoogte van de uitroopening van de luchtwassers A1 en A2 van de nieuwe stal 5 moet bedragen 9,9 m-mv;
9. dat in afwijking van de vergunde varkenshouderij (zie §2.1.2 van dit besluit) de gemiddelde gebouwhoogte van de nieuwe stal 5 moet bedragen 6,5 m-mv;

10. het in hoofdstuk 9 opgenomen ambtshalve gewijzigde voorschrift 2.3 te verbinden aan de revisievergunning van 21 januari 2014;
11. het in hoofdstuk 10 opgenomen ambtshalve gewijzigde voorschrift 2.3A te verbinden aan de revisievergunning van 21 januari 2014.

1.5 Procedure

Dit besluit is voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure als beschreven in paragraaf 3.3 van de Wabo. Gelet op artikel 3.10, eerste lid, van de Wabo is deze procedure van toepassing omdat de aanvraag geheel betrekking heeft op:

- een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e (milieu).

alsmede betrekking heeft op te wijzigen voorschriften die middels de uitgebreide voorbereidingsprocedure tot stand zijn gekomen (artikel 3.15, derde lid Wabo). Verder is rekening gehouden met de gestelde procedurele vereisten in artikel 3.15, eerste en tweede lid van de Wabo.

1.6 Afschriften

Een afschrift van dit Besluit is verzonden aan:

1. Houbensteyn Heideveld B.V., Ysselsteynseweg 69, 5813 BK Ysselsteyn
2. Het College van burgemeester en wethouders van de gemeente Horst a/d Maas
Postbus 6005, 5960 AA HORST
3. Verzoekers en hun gemachtigde (zie bijlage 2)
4. Indieners zienswijzen en hun gemachtigde (zie bijlage 4)

1.7 Rechtsbescherming

Gereserveerd

1.8 Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens de

C.J. Herma
Afdelingshoofd
RUD-Zuid-Limburg

2 Procedure

2.1 Huidige vergunningsituatie

Voor de inrichting van Houbensteyn Heideveld B.V gelegen aan de Laagheide 9 te Grubbenvorst hebben wij de volgende vergunningen verleend:

1. Revisie omgevingsvergunning van 21 januari 2014 (kenmerk 10/26186);
2. Wijziging/ actualisatie voorschriften van 1 november 2018 (zaaknummer 2018-203062);
3. Veranderen omgevingsvergunning van 29 mei 2019 (zaaknummer 2019-202635);
4. Wijziging/ actualisatie/ intrekking van 23 januari 2020 (zaaknummer 2019-203132).

2.1.1 Uitspraak Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRS)

De (rechtsgevolgen) van de omgevingsvergunning van 21 januari 2015 zijn onherroepelijk geworden bij uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 13 mei 2015, 201402062/1/A4 en deze uitspraak treedt deels in plaats van het vernietigde vergunningbesluit.

Met deze uitspraak is de door Houbensteyn aangevraagde vergunning geweigerd voor het houden van 1.120 vleesvarkens, waardoor van de oorspronkelijk aangevraagde 20.328 vleesvarkens er 19.208 vleesvarkens overblijven. Het bij de uitspraak gevoegde dimensioneringsplan is toegevoegd als bijlage 5 bij de omgevingsvergunning van 21 januari 2014. Verder is in deze uitspraak bepaald hoe de voorschriften 2.1 en 2.3 komen te luiden. Voor wat betreft voorschrift 2.1 is in de uitspraak opgenomen dat in stal 9 de volgende aantallen vleesvarkens mogen worden gehouden:

Stal nr.	Emissiepunt	Diersoort	Aantal dieren
9	B1	Vleesvarkens	5.488
9	B2	Vleesvarkens	3.528
9	C1	Vleesvarkens	5.488
9	C2	Vleesvarkens	4.704

2.1.2 Vergunde varkenshouderij

Binnen de inrichting is vergund het houden van 19.208 vleesvarkens, 10.836 gespeende biggen, 600 kraamzeugen, 2.436 guste- en dragende zeugen, 720 opfokzeugen en 45 dekberen.

In de vergunde stallen 4 t/m 10 bevinden zich meerdere huisvestingssystemen. Een huisvestingssysteem is het deel van de stal waarin dieren van één diercategorie op dezelfde wijze worden gehouden.

Alle in de stallen vergunde huisvestingssystemen zijn aangesloten op in totaliteit een elftal gecombineerde luchtwassystemen BWL 2009.12.

Stal nr.	Emissie punt	Diercategorie	Aantal dieren	NH ₃ ¹	OU _E	PM10 ⁴	Ammoniak Kg/jaar	Geur ou _E /s	Fijn stof Kg/jaar
4	A1	Gespeende biggen D 1.1.15.4	1.836	0,1	1,2 ² 4,3 ³	15	183,6	2.203,2 7.894,8	27,54
5	A2	Gespeende biggen D 1.1.15.4	1.836	0,1	1,2 ² 4,3 ³	15	183,6	2.203,2 7.894,8	27,54
6	A3	Gespeende biggen D 1.1.15.4	2.142	0,1	1,2 ² 4,3 ³	15	214,2	2.570,4 9.210,6	32,13
7	A4a	Gespeende biggen D 1.1.15.4	2.142	0,1	1,2 ² 4,3 ³	15	214,2	2.570,4 9.210,6	32,13
8	A4b	Gespeende biggen D 1.1.15.4	2.448	0,1	1,2 ² 4,3 ³	15	244,8	2.937,6 10.526,4	36,72
9	B1	Vleesvarkens D 3.2.15.4	5.488	0,45	3,5 ² 12,7 ³	31	2.469,6	19.208 69.697,6	170,13
	B2	Vleesvarkens D 3.2.15.4	3.528	0,45	3,5 ² 12,7 ³	31	1.587,6	12.348 44.805,6	109,37
	C1	Vleesvarkens D 3.2.15.4	5.488	0,45	3,5 ² 12,7 ³	31	2.469,6	19.208 69.697,6	170,13
	C2	Vleesvarkens D 3.2.15.4	4.704	0,45	3,5 ² 12,7 ³	31	2.116,8	16.464 59.740,8	145,82
10	D	Kraamzeugen D 1.2.17.4	300	1,3	4,2 ² 15,3 ³	32	390	1.260 4.590	9,60
		Guste en dragende zeugen D 1.3.12.4	1.116	0,63	2,8 ² 10,3 ³	35	703,08	3.124,8 11.494,8	39,06
		Dekberen D 2.4.4	41	0,83	2,8 ² 10,3 ³	36	34,03	114,8 422,3	1,48
		Opfokzeugen D 3.2.15.4	432	0,45	3,5 ² 12,7 ³	31	194,4	1.512 5.486,4	13,39
		Guste en dragende zeugen D 1.3.12.4	82	0,63	2,8 ² 10,3 ³	35	51,66	229,6 844,6	2,87

Stal nr.	Emissie punt	Diercategorie	Aantal dieren	NH ₃ ¹	OU _E	PM10 ⁴	Ammoniak ⁴ Kg/jaar	Geur ou _E /s	Fijn stof Kg/jaar
	E	Kraamzeugen D 1.2.17.4	300	1,3	4,2 ² 15,3 ³	32	390	1.260 4.590	9,60
		Guste en dragende zeugen D 1.3.12.4	1.156	0,63	2,8 ² 10,3 ³	35	728,28	3.236,8 11.906,8	40,46
		Dekberen D 2.4.4	4	0,83	2,8 ² 10,3 ³	36	3,32	11,2 41,2	0,14
		Opfokzeugen D 3.2.15.4	288	0,45	3,5 ² 12,7 ³	31	129,6	1.008 3.657,6	8,93
		Guste en dragende zeugen D 1.3.12.4	82	0,63	2,8 ² 10,3 ³	35	51,66	229,6 844,6	2,87
		Gespeende biggen D 1.1.15.4	432	0,1	1,2 ² 4,3 ³	15	43,2	518,4 1.857,6	6,48
	Totaal		33.845				12.403,23	92.218 334.414,7	886,39

1. emissie in kg NH₃ per dierplaats per jaar volgens de gewijzigde bijlage 1 Regeling ammoniak en veehouderij van 17 juli 2018 (publicatie Stcrt. 19 juli 2018 nr. 39679)
2. aantal Odour Units per seconde per dier volgens bijlage 1 Regeling geurhinder en veehouderij van 11 december 2017 (publicatie Stcrt. 12 december 2017, nr. 69967)
3. aantal Odour Units per seconde per dier volgens de gewijzigde bijlage 1 Regeling geurhinder en veehouderij van 17 juli 2018 (publicatie Stcrt 19 juli 2018, nr. 39679)
4. emissie in gram per dier per jaar volgens de op 15 maart 2022 op de website van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) gepubliceerde emissiefactoren

2.1.3 Voorschrift 2.3A

Voor wat betreft de vergunde geuremissie is in het nieuwe voorschrift 2.3A, welke met ons besluit van 1 november 2018 is toegevoegd aan de omgevingsvergunning 21 januari 2014, opgenomen:

1. Vergunninghoudster dient ernaar te streven de geurvrachten per emissiepunt van de afzonderlijke stallen te laten voldoen aan de geurvracht (NIET grijs gearceerd, negende kolom, bovenste getal) en in ieder geval verplicht te laten voldoen aan de geurvrachten (WEL grijs gearceerd, negende kolom, onderste getal), beide opgenomen in de tabel, zoals weergegeven in hoofdstuk 5 van dit besluit.

Deze tabel komt overeen met de tabel in §2.1.2 van dit besluit (vergunde varkenshouderij).

2.2 Bevoegd gezag

De inrichting is genoemd in categorie 8.1, onder a en 28.4, a onder 6 en c onder 1 van onderdeel C van bijlage 1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Verder bevat de inrichting één of meerdere IPPC-installaties (categorie 6.6, sub b en c van Bijlage I bij de Richtlijn Industriële Emissies). Daarom zijn wij het bevoegd gezag voor de integrale omgevingsvergunning.

3 Toetsingskader

3.1 Toetsingskader Wet algemen bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

In paragraaf 2.6 van de Wabo zijn de artikelen opgenomen welke toezien op de wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning en de (gedeeltelijke) intrekking van een omgevingsvergunning.

In artikel 2.30, eerste lid, Wabo is bepaald dat voor zover de omgevingsvergunning betrekking heeft op een activiteit met betrekking tot een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, beziet het bevoegd gezag regelmatig of de voorschriften die aan een omgevingsvergunning zijn verbonden, nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. Onder ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu wordt mede verstaan de vaststelling van nieuwe of herziene conclusies over beste beschikbare technieken, overeenkomstig artikel 13, vijfde en zevende lid, van richtlijn nr. 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies (PbEU L 334).

In artikel 2.31, eerste lid, Wabo is bepaald dat het bevoegd gezag de voorschriften van een omgevingsvergunning wijzigt:

- b. indien door toepassing van artikel 2.30, eerste lid, blijkt dat de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu veroorzaakt, gezien de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu, verder kunnen, of, gezien de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu, verder moeten worden beperkt.

In artikel 2.31, tweede lid, Wabo is bepaald dat het bevoegd voorschriften van een omgevingsvergunning kan wijzigen voor zover deze betrekking hebben op:

- b. een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, voor zover dit in het belang van de bescherming van het milieu is.

In artikel 2.33, eerste lid, Wabo is bepaald dat het bevoegd gezag een omgevingsvergunning intrekt, voor zover:

- b. deze betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder e, indien door toepassing van artikel 2.31, eerste lid, aanhef en onder b, redelijkerwijs niet kan worden bereikt dat in de inrichting of het mijnbouwwerk ten minste de voor de inrichting of het mijnbouwwerk in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast;
- d. de inrichting of het mijnbouwwerk ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt en toepassing van artikel 2.31 daarvoor redelijkerwijs geen oplossing biedt.

3.2 Toetsingskader Crisis- en herstelwet (Chw)

Artikel 7af Besluit uitvoering Chw biedt provincies en gemeenten de mogelijkheid om te experimenteren met het Schone Lucht Akkoord (SLA). Het doel is om de overbelasting van geur, ammoniak en fijn stof terug te dringen om zo een duurzame en innovatieve veehouderij te bevorderen. Dit artikel is van toepassing tot 1 januari 2025 in de provincies Limburg, Noord-Brabant en Gelderland.

Met artikel 7af van de 21^e tranche van de Crisis- en herstelwet (Chw) hebben wij als bevoegd gezag voor de inrichting van Houbesteyn extra mogelijkheden tot wijzigen, (deels) intrekken en weigeren van een vergunning.

In het kort de mogelijkheden voor geur van artikel 7af Chw:

1. Het bevoegd gezag kan in een vergunning maatregelen opnemen om geur te beperken als er sprake is van cumulatie door veehouderijen of onaanvaardbare geurhinder (lid 3);
2. Dit kan ook met een maatwerkvoorschrift bij een meldingsplichtig bedrijf onder het Activiteitenbesluit (lid 3 en 5);
3. Het bevoegd gezag kan ambtshalve de voorschriften van de vergunning wijzigen als er sprake is van cumulatie door veehouderijen of onaanvaardbare geurhinder (lid 6);
4. In de voorschriften kan het bevoegd gezag andere technieken verplichten dan in de aanvraag staan. Ook kan het bevoegd gezag nadere gegevens opvragen bij de vergunninghouder die nodig zijn om de voorschriften te kunnen opstellen (lid 8, dat verwijst naar Wabo art. 2.31a);
5. Het bevoegd gezag kan een bestaande vergunning geheel of gedeeltelijk intrekken bij onaanvaardbare geurhinder (lid 11);
6. Het bevoegd gezag kan een vergunning weigeren als niet kan worden voldaan aan voorschriften die vanwege de technische kenmerken en de geografische ligging van de veehouderij of vanwege de plaatselijke milieuomstandigheden moeten worden gesteld (lid 13);
7. Het bevoegd gezag kan de 50% regeling buiten toepassing laten of anders invullen. Dit moet de gemeente wel regelen in de geurverordening, of bestemmingsplan verbrede reikwijdte of via beleidsregels (lid 14, 15 en 16).

Bij het gebruik van deze Chw-bevoegdheid zal het bevoegd gezag in de vergunning moeten motiveren dat sprake is van onaanvaardbare geurhinder. En welke maatregelen nodig zijn om de geurhinder te verminderen en hoe deze wordt weggenomen met de op te leggen voorschriften. Artikel 7a Chw geeft aan dat in elk geval rekening gehouden moet worden met de volgende aspecten:

1. Lokaal geurbeleid;
2. De individuele en cumulatieve geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten;
3. De aard, omvang en waardering van de geur die vrijkomt;
4. De historie van de inrichting en het klachtenpatroon over geurhinder;
5. De bestaande en verwachte geurhinder van de inrichting; en
6. De kosten en baten van technische voorzieningen en gedragsregels.

Het bevoegd gezag maakt dus een eigen afweging bij welke geurbelasting sprake is van onaanvaardbare geurhinder. Daarbij kan er verschil zijn tussen gebieden binnen een gemeente. De geurvisie en geurverordening zijn daarbij belangrijke instrumenten.

4 Overwegingen vervallen correctiefactor 2

Door belanghebbenden wordt verzocht om de bij toezicht gehanteerde correctiefactor 2 voor de meetonzekerheid niet meer toe te passen en dit specifiek op te nemen in het voorschrift 2.3A (zie §1.3.1 van het besluit). Naar onze mening is de door belanghebbenden gegeven interpretatie van hetgeen is opgenomen in de NTA9065 niet juist. In tegenstelling tot wat belanghebbenden zeggen is in de NTA9065 niet opgenomen dat in individuele gevallen nader onderzoek naar de meetonzekerheid dient plaats te vinden. Wat er staat is dat vooralsnog wordt uitgegaan van een meetonzekerheid met een factor 2 totdat op basis van nader onderzoek (dus landelijk, in het algemeen en niet ten behoeve van een afzonderlijke casus) hierover meer duidelijkheid bestaat. Conform de NTA9065 dient derhalve de correctiefactor 2 te worden toegepast.

Gelet op voorgaande wijzen wij het verzoek van belanghebbenden af.

5 Overwegingen aanvullende geurmetingen

Door belanghebbende wordt erop gewezen dat in voorschrift 2.3A is opgenomen dat er alleen aan emissiepunt B1 van stal 9 geurmetingen moeten worden uitgevoerd. Naar de mening van belanghebbenden is er sprake van een ondeugdelijke voorschrift en moet dit worden aangepast, omdat er geen geurmetingen moeten worden uitgevoerd aan de combi luchtwassers B2, C1 en C2 van stal 9 (zie §1.3.1).

Naar aanleiding van het eerste verzoek van belanghebbenden (zie §1.2.2 van het besluit) hebben wij met ons besluit van 1 november 2018 aan de onderliggende revisie omgevingsvergunning een nieuw voorschrift 2.3A toegevoegd tot het verplicht moeten uitvoeren van geurmetingen aan een viertal combi luchtwassers (emissiepunt A4b van stal 8, emissiepunt B1 van stal 9 en emissiepunten D en E van stal 10). Vanwege het aantal emissiepunten, en daarmee het kostenaspect voor de vergunninghoudster te beperken, is ervoor gekozen om alleen geurmetingen te moeten uitvoeren aan de emissiepunten van de verschillende stallen met de meeste dieren en daarmee de hoogste vergunde geuremissie. Aangezien bij alle stallen hetzelfde type combi luchtwassers aanwezig zijn, zijn de resultaten van deze geurmetingen representatief voor de werking van de andere combi luchtwassers en het kunnen voldoen aan de vergunde geuremissie.

Gelet op voorgaande wijzen wij het verzoek van belanghebbenden af.

6 Overwegingen gedeeltelijke intrekking eerste ontwerpbesluit van 2 februari 2023)

6.1 Vergund geur 2014 met V-Stacks Vergunningen versie 2010

Voor de vergunde varkenshouderij zie §2.1 van het besluit. Alle in de stallen 4 t/m 10 vergunde huisvestingssystemen zijn aangesloten op in totaliteit een 11-tal gecombineerde luchtwassystemen BWL 2009.12 waarvoor ten tijde van vergunning met een geurverwijderingsrendement van 85% werd gerekend.

Op basis van een berekende totale geuremissie van 92.218 ouE/s kon bij de verspreid liggende woningen en de aaneengesloten woonbebouwing worden voldaan aan de wettelijke geurnormeringen van respectievelijk 14 en 3 ouE/m³ als 98-percentielwaarde. Voor de rekenresultaten met V-Stacks Vergunningen zie de onderstaande tabel uit de vigerende revisievergunning van 21 januari 2014:

Geurgevoelige objecten, niet onderdeel van een veehouderij				
Adres geurgevoelig object	Binnen of buiten bebouwde kom	Geurbelasting (ouE/m ³)		Gemeten tot buitenzijde Werkelijke afstand (m)
		Werkelijk	Norm	
Hoogheide 10	Buiten	11,3	14	>50
Losbaan 31 (voorheen Losbaan 1a)	Buiten	9,8	14	>50
Losbaan 27 (voorheen Losbaan 1)	Buiten	6,4	14	>50
Losbaan 43 (voorheen Losbaan 3)	Buiten	13,9	14	>50
Losbaan 45 (voorheen Losbaan 5)	Buiten	12,8	14	>50
Losbaan 46 (voorheen Losbaan 6)	Buiten	9,1	14	>50
Losbaan 47 (voorheen Losbaan 7)	Buiten	13,0	14	>50
Witveldweg 55	Buiten	4,3	14	>50
Witveldweg 66	Buiten	4,1	14	>50
Witveldweg 75	Buiten	3,3	14	>50
Denenweg 19	Buiten	4,5	14	>50
Denenweg 21	Buiten	5,2	14	>50
Denenweg 23	Buiten	6,0	14	>50
Denenweg 29	Buiten	4,6	14	>50
Denenweg 33	Buiten	4,8	14	>50
Bebouwde kom Horst a/d Maas	Buiten	0,8	3	>50
Bebouwde Melderslo	Buiten	1,5	3	>50
Bebouwde kom Gubbenvorst	Buiten	0,5	3	>50
Bebouwde kom Lottum	Buiten	0,4	3	>50

6.2 Vergund geur vanaf 2018 met V-Stacks Vergunningen versie 2020

Vanwege de problematiek met de combi luchtwasser zijn in 2018 de bij vergunningverlening te hanteren geuremissiefactoren voor de verschillende huisvestingsystemen naar boven bijgesteld en gewijzigd in bijlage 1 van de Rgv (zie §1.2.1 van het besluit).

Hierdoor is de berekende totale geuremissie van de vergunde varkenshouderij toegenomen van 92.218 ouE/s tot 334.414,7 ouE/s (zie §2.1.2 van het besluit). Gelet op deze toename van de geuremissie met 262,6% en de in 2014 berekende vergunde geurbelastingen, waarvan de berekende geurbelastingen bij een aantal woningen al kritisch waren ten opzichte van de wettelijke geurnormering, kan met zekerheid worden gezegd dat er bij een groot aantal woningen sinds 2019 (in bedrijf nemen van stal 9) sowieso vergunning- en rekentechnisch sprake is van een aanzienlijke overschrijding van de wettelijke geurnormen en daarmee dus van een overbelaste situatie.

Om de werkelijke berekende geurbelastingen inzichtelijk te maken hebben wij met het voor veehouderijen aangewezen model V-Stacks-Vergunningen (versie 2020, release juni 2020) nieuwe geurberekeningen uitgevoerd voor alléén stal 9, omdat van de vergunde veehouderij tot nu toe alleen deze stal is gerealiseerd en inwerking is voor het houden van in totaal 19.208 vleesvarkens met een vergunde maximale geuremissie van 243.941,6 oue/s.

Bij deze nieuwe berekeningen zijn wij bij de gehanteerde invoergegevens voor stal 9 uitgegaan van de vergunde maximale geuremissie van de onderstaande emissiepunten B1, B2, C1 en C2, zoals is terug te vinden in §2.1.2 van het besluit). Voor de overige invoergegevens zijn wij uitgegaan van dezelfde invoergegevens als gehanteerd bij de geurberekeningen voor de verleende revisie omgevingsvergunning van 21 januari 2014. Onderstaand zijn opgenomen de ligging en de emissiepunten van stal 9 en de invoergegevens en rekenresultaten van de met V-Stacks Vergunningen uitgevoerde geurberekening.

Overzicht emissiepunten stal 9

Naam van de berekening: HoubensteynHeidev.+BebKom cf. ve

Gemaakt op: 2023-01-25 12:27:25

Rekentijd: 0:00:19

Naam van het bedrijf: HoubensteynHeideveld cf. Vergunning Dec2022

Berekende ruwheid: 0,183 m

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	EP Diam.	EP Uitr. snelh.	E-Aanvraag	Geb. Hoogte
1	Bron 6 (B1)	204 291	384 081	7,0	6,0	1,69	69 698	10,7
2	Bron 7 (B2)	204 389	384 225	7,0	3,7	2,82	44 806	10,7
3	Bron 8 (C1)	204 264	384 100	7,0	6,0	1,69	69 698	10,7
4	Bron 9 (C2)	204 362	384 244	7,0	4,3	2,82	59 741	10,7

Geur gevoelige locaties:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Geurnorm	Geurbelasting
5	10 Losbaan 31 (ex1A)	204 726	384 062	14,0	19,3
6	11 Losbaan 43 (ex3)	204 290	384 417	14,0	39,8
7	12 Losbaan 45 (ex5)	204 140	384 313	14,0	33,5
8	13 Losbaan 47 (ex7)	204 157	384 354	14,0	33,0
9	14 Witveld 54	204 206	383 547	14,0	11,0
10	15 Losbaan 46	204 361	384 544	14,0	28,6
11	16 BK Horst a/d Maas	202 382	384 483	3,0	1,5
12	17 BK Melderslo	203 471	385 645	3,0	3,3
13	18 BK Grubbenvorst	206 997	381 888	3,0	0,9
14	19 BK Lottum	208 527	385 609	3,0	0,9

Uit de rekenresultaten blijkt dat bij een vijftal woningen, waaronder de woningen van belanghebbenden aan de Losbaan 45 en 46, op basis van voornoemde VStacks berekening, ruimschoots niet kan worden voldaan aan de in de Wgv opgenomen geurnormering van 14,0 ouE/m³ als 98-percentielwaarde. Verder blijkt uit de rekenresultaten dat bij de bebouwde kom van Melderslo niet kan worden voldaan aan de in de Wgv opgenomen geurnormering van 3,0 ouE/m³ als 98-percentielwaarde.

Bij de dichtstbijgelegen woningen Losbaan 43, 45 en 47 worden geurbelastingen berekend van 33,0 ouE/m³ als 98-percentielwaarde tot maximaal 39,8 ouE/m³ als 98-percentielwaarde. Verder wordt bij de woningen Losbaan 31 en 46 een geurbelasting berekend van respectievelijk 19,3 en 28,6 ouE/m³ als 98-percentielwaarde. Bij de woning van belanghebbende aan de Witveldweg 54 wordt een geurbelasting berekend van 11,0 ouE/m³ als 98-percentielwaarde. Bij de bebouwde kom van Melderslo wordt een geurbelasting berekend van 3,3 ouE/m³ als 98-percentielwaarde.

Wij hebben voor stal 9 ook nog een aanvullende geurberekening uitgevoerd waarbij wij, in tegenstelling tot de invoergegevens bij berekeningen voor revisie omgevingsvergunning, overeenkomstig de nieuwe Gebruikershandleiding V-Stacks Vergunning v2020 (maart 2021) voor de EP diameter zijn uitgegaan van 1 meter. Bij de geurberekeningen ten tijde van vergunde veehouderij in 2014 is uitgegaan van de op dat moment geldende Gebruikershandleiding V-Stacks Vergunningen v2010.1 (mei 2017). In deze Gebruikershandleiding was voor een niet ronde uitstroomopening, maar bijvoorbeeld rechthoekig (luchtwater of stuwak) opgenomen, eerst te berekenen het oppervlak van de uitlaatopening van de niet-ronde uitstroomopening. Vervolgens kun je berekenen wat de diameter van een ronde ventilator met hetzelfde oppervlak zou zijn met de formule $\pi \times r^2$. Voer deze diameter dan in als 'EP diameter'. Berekening: diameter = $2 \times r = 2 \times \sqrt{\text{oppervlakte}/\pi}$.

Onderstaande zijn opgenomen de invoergegevens en rekenresultaten van deze aanvullende geurberekening met V-Stacks Vergunningen.

Gegeenerd op: 25-01-2023 berekend met: V-Stacks Vergunning 2020 Release juli 2020 (c) DNV GL

Page 1

Naam van de berekening: HoubensteynHeidev.+BebKom-Diam 1

Gemaakt op: 2023-01-25 12:34:45

Rekentijd: 0.00.20

Naam van het bedrijf: HoubensteynHeideveld cf. Vergunning Diam 1m C

Berekende ruwheid: 0,183 m

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	EP Diam.	EP Uitr. snelh.	E-Aanvraag	Geb. Hoogte
1	Bron 6 (B1)	204 291	384 081	7,0	1,0	1,69	69 698	10,7
2	Bron 7 (B2)	204 389	384 225	7,0	1,0	2,82	44 806	10,7
3	Bron 8 (C1)	204 264	384 100	7,0	1,0	1,69	69 698	10,7
4	Bron 9 (C2)	204 362	384 244	7,0	1,0	2,82	59 741	10,7

Geur gevoelige locaties:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Geurnorm	Geurbelasting
5	10 Losbaan 31 (ex1A)	204 726	384 062	14,0	19,7
6	11 Losbaan 43 (ex3)	204 290	384 417	14,0	40,0
7	12 Losbaan 45 (ex5)	204 140	384 313	14,0	34,1
8	13 Losbaan 47 (ex7)	204 157	384 354	14,0	33,3
9	14 Witveld 54	204 206	383 547	14,0	11,3
10	15 Losbaan 46	204 361	384 544	14,0	29,1
11	16 BK Horst a/d Maas	202 382	384 483	3,0	1,5
12	17 BK Meijderslo	203 471	385 645	3,0	3,3
13	18 BK Grubbenvorst	206 997	381 888	3,0	0,9
14	19 BK Lottum	208 527	385 609	3,0	0,9

Uit de resultaten van deze geurberekeningen volgt dat door deze wijziging van de EP diameter de berekende geurbelastingen bij de verschillende woningen iets hoger uitvallen dan berekend voor de vergunde veehouderij vanaf 2018 met de oorspronkelijke berekening van de diameter.

6.3 Geurmetingen

Naar aanleiding van het eerste verzoek van belanghebbenden (zie §1.2.2 van het besluit) hebben wij met ons besluit van 1 november 2018 aan de onderliggende revisie omgevingsvergunning een nieuw voorschrift 2.3A toegevoegd tot het verplicht moeten uitvoeren van geurmetingen aan een viertal combi luchtwassers (emissiepunt A4b van stal 8, emissiepunt B1 van stal 9 en emissiepunten D en E van stal 10). Vanwege het aantal emissiepunten, en daarmee het kostenaspect voor de vergunninghoudster te beperken, is ervoor gekozen om alleen geurmetingen uit te voeren aan de emissiepunten van de verschillende stallen met de meeste dieren en daarmee de hoogste vergunde geuremissie. Aangezien bij alle stallen hetzelfde type combi luchtwassers aanwezig zijn, zijn de resultaten van deze geurmetingen representatief voor de werking van de andere combi luchtwassers en het kunnen voldoen aan de vergunde geuremissie.

De resultaten van deze geurmetingen moeten aantonen dat er bij alle emissiepunten in ieder geval wordt voldaan aan de bovengrens (de berekende geuremissie behorende bij een verwijderingsrendement van 45%) en gestreefd moet worden om te kunnen voldoen aan de ondergrens (de berekende geuremissie behorende bij een verwijderingsrendement van 85%).

Voor wat betreft deze boven- en ondergrens wordt in voorschrift 2.3A verwezen naar de tabel behorende bij de vergunde varkenshouderij (zie §2.1.2 van dit besluit). In de kolom geuremissie (ouE/s) is de bovengrens grijs gemarkeerd.

Deze verplichte geurmetingen moeten onder representatieve bedrijfsomstandigheden worden uitgevoerd (sowieso in de zomerperiode tussen 10.00 en 14.00 uur) door een geaccrediteerd meetbureau. Voorafgaande aan deze geurmetingen moet door het bevoegd gezag een meetvoorstel zijn goedgekeurd en moet het bevoegd gezag in kennis worden gesteld van de geurmetingen, zodat zij hierbij aanwezig kan zijn.

Voor wat betreft het verplicht moeten uitvoeren van geurmetingen is op dit moment alleen relevant emissiepunt B1 van stal 9, omdat tot nu toe alleen deze stal is gerealiseerd en inwerking is. Zoals bovenstaand genoemd hoeft volgens het vergunningvoorschrift aan de overige combi luchtwassers van stal 9 (emissiepunten B2, C1 en C2) niet gemeten te worden.

Tot nu toe zijn er meerdere geurmetingen uitgevoerd door een daartoe geaccrediteerd meetbureau. Enerzijds gaat het hier om verplichte metingen op basis van het vergunningvoorschrift. Anderzijds gaat het om vrijwillige geurmetingen, omdat de resultaten van de geurmetingen tegenvielen en er daarom het afgelopen jaar door de ondernemer is gewerkt aan het doorvoeren van veranderingen aan de combi luchtwasser om te komen tot een verbetering van het geurverwijderingsrendement en daardoor een lagere geuremissie. Verder is een geurmeting uitgevoerd door een daartoe geaccrediteerd meetbureau in opdracht van de provincie Limburg.

In bijlage 1 is een opsomming opgenomen van alle bij ons bekende uitgevoerde verplichte en vrijwillige geurmetingen.

Op basis van deze geurmetingen kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Van de vergunde combi luchtwasser B1 van stal 9 is aangetoond dat deze structureel niet goed functioneert. Zeker de laatste in onze opdracht uitgevoerde geurmeting – welke een enorme overschrijving laat zien van de vergunde maximale geuremissie laat zien – is een bevestiging hiervan.

Alhoewel de beide verplichte geurmetingen aan de combi luchtwasser B1 voldeden aan de vergunde maximale geuremissie (ondergrens), na toepassing van de correctiefactor 2 voor de meetonzekerheid, hebben wij weet van de resultaten van meerdere andere vrijwillige geurmetingen, waarbij zelfs na toepassing van de correctiefactor niet werd voldaan aan de vergunde ondergrens. Deze correctie moet bij geurmetingen worden toegepast conform de normering NTA 9065. Het feit dat niet alle vrijwillige geurmetingen zijn uitgevoerd binnen de scope van de zomerperiode doet hier niet aan af, omdat een combi luchtwasser het hele jaar goed moet functioneren. Zeker bij het minder hoeven te ventileren in de niet zomer-periode zou de verwachting gerechtvaardigd zijn dat er minder geur zou worden geëmitteerd.

Bij de enige vrijwillige geurmeting aan de combi luchtwasser B1 welke wel voldeed aan de vergunde ondergrens, na toepassing van de correctiefactor 2 voor de meetonzekerheid, zijn wij niet betrokken geweest. Er ligt geen goedgekeurd meetvoorstel en wij zijn niet aanwezig geweest bij de geurmeting, in zoverre heeft deze meting dat ook geen waarde.

Verder is van een tweetal vrijwillige geurmetingen aan de combi luchtwasser B1, waarbij wij wel betrokken zijn geweest (goedgekeurd meetvoorstel en aanwezig geweest bij de geurmetingen), vanwege tegenvallende meetresultaten door Houbensteyn medegedeeld deze niet te willen verstrekken en daarom ook niet te laten uitwerken in een rapportage.

- Op basis van de geurmetingen aan de combi luchtwasser B1 is het zeer aannemelijk dat de andere drie combi luchtwassers (B2, C1 en C2) van vleesvarkensstal 9 ook structureel niet goed functioneren, omdat sprake is van hetzelfde type combi luchtwasser BWL 2009.12 van dezelfde leverancier/producent.

Dit wordt als zodanig bevestigd door de resultaten van de vrijwillige geurmetingen aan de combi luchtwasser C2, waarbij na toepassing van de correctiefactor 2 voor de meetonzekerheid niet werd voldaan aan de vergunde maximale geuremissie (ondergrens). Verder is er een vrijwillige geurmeting aan combi luchtwasser C2 uitgevoerd, waarbij wij wel betrokken zijn geweest (goedgekeurd meetvoorstel en aanwezig geweest bij de geurmetingen), maar is vanwege tegenvallende meetresultaten door Houbensteyn medegedeeld deze niet te willen verstrekken en daarom ook niet te laten uitwerken in een rapportage.

6.4 Geurklachten

Sinds het inwerking zijn van de vleesvarkensstal 9 worden er bij de milieuklachtentelefoon van de Regionale uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUDZL) vanuit de directe omgeving vaker geurklachten ingediend over de inrichting van Houbensteyn gelegen aan de Laagheide 9. Een aantal van deze klagers behoort tot de belanghebbenden van dit derde verzoek.

In de periode 1 januari 2019 tot en met 15 november 2021 zijn er in totaal 44 geurklachten geregistreerd.

Over het jaar 2022 zijn er in totaal 29 geurklachten geregistreerd.

6.5 Relatie geurbelasting en geurhinder en kwalificatie milieukwaliteit

Zoals genoemd door belanghebben in hun verzoek zijn in de bijlagen 6 en 7 van de Handreiking geurhinder de tabellen A (achtergrondbelasting) en B (voorgroundbelasting) opgenomen voor het bepalen van de geurhinder bij een bepaalde geurbelasting. Daarbij wordt een verschil gemaakt tussen de voor- en achtergrondbelasting, welke op een bepaalde plek nooit hetzelfde kan zijn.

De voorgroundbelasting is de geurbelasting veroorzaakt door een veehouderij die voor een geurgevoelig object dominant is. De achtergrondbelasting is de totale geurbelasting van alle veehouderijen in die omgeving van het geurgevoelig object. Uit onderzoek welke ten grondslag ligt aan de Wgv (PRA 2011) is gebleken dat de geurhinder als gevolg van de geurbelasting van één veehouderij anders is dan als gevolg van de totale geurbelasting van meerdere veehouderijen, de achtergrondbelasting.

Als bijvoorbeeld één veehouderij een geurbelasting van 14 ouE/m^3 op een geurgevoelig object veroorzaakt, leidt dat tot meer hinder dan indien drie veehouderijen gezamenlijk 14 ouE/m^3 veroorzaken. De vuitsregel is: de voorgroundbelasting is maatgevend, als die minstens de helft is van de achtergrondbelasting. Als bijvoorbeeld de achtergrondbelasting 20 ouE/m^3 is, hoeft de voorgroundbelasting alleen mee te worden genomen als die $10,0 \text{ ouE/m}^3$ of meer is.

In opdracht van de gemeente Horst a/d Maas is door Pouderoyen en Tonnaer ter onderbouwing bij de geurverordening en de beleidsregels ruimtelijke ontwikkeling en geurhinder de Gebiedsvisie Wet geurhinder en veehouderij opgesteld (nr. P198637 van 19 mei 2020).

Voor de woning van belanghebbende aan de Losbaan 45 en de overige woningen Losbaan 43 en 47 is bij de toepassing van tabel B sprake van een geurhinderpercentage van 41-44%. Bij de woning aan de Losbaan 31 en de woning van belanghebbende aan de Losbaan 46 is bij de toepassing van tabel B sprake van een geurhinderpercentage van 30% en 37%.

Vervolgens is het met de RIVM-milieukwaliteitscriteria (bijlage Handreiking geurhinder en veehouderij) mogelijk om op basis van het geurhinderpercentage een uitspraak te doen over de milieukwaliteit bij deze woningen.

Voor de woning van belanghebbende aan de Losbaan 45 en de overige woningen Losbaan 43 en 47 met een geurhinderpercentage van 41-44% is de milieukwaliteit 'extreem slecht'. Bij de woning aan de Losbaan 31 en de woning van belanghebbende aan de Losbaan 46 is bij de toepassing van tabel B sprake van een geurhinderpercentage van 30% en 37% is de milieukwaliteit 'slecht' en 'extreem slecht'.

Het aantal geurklachten (zie §4.4 van het besluit) is een bevestiging van deze overbelaste situatie en een 'zeer slechte - extreem slechte' milieukwaliteit.

Bij de woning van belanghebbende aan de Witveldweg 54 wordt als gevolg van de inrichting van Houbensteyn aan de Laagheide 9 in de huidige situatie een geurbelasting berekend van 11,0 ouE/m³ (zie §4.2 van het besluit). Gelet op de heel korte afstand tot een andere grote varkenshouderij gelegen aan de Witveldweg 40-48, welke eveneens in eigendom is van Houbensteyn, is deze andere veehouderij dominant en niet de inrichting van Houbensteyn aan de Laagheide 9. Bij deze woning is op basis van de berekende achtergrondbelasting sowieso al sprake van een 'zeer slechte - extreem slechte' milieukwaliteit.

6.6 De aard, omvang en waardering van de geur die vrijkomt

Zoals genoemd in bijlage 1 van het besluit zijn er in onze opdracht op 18 augustus 2022 geurmetingen uitgevoerd aan emissiepunt B1, waarvan de resultaten zijn vastgelegd in het rapport van oktober 2022.

Op ons verzoek is er in dit rapport tevens een uitspraak gedaan over de hedonische waarde van vrijkomende geur na de luchtwasser. De hedonische waarde zegt iets over de (on)aangenaamheid van een geur, uitgedrukt in een geurconcentratie gekoppeld aan beoordelingschaal welke loopt van uiterst aangenaam (schaal +4) tot uiterst onaangenaam (schaal -4). In de onderstaande tabel 4.7 zijn de resultaten weergegeven:

Tabel 4.7 Resultaten van het hedonische onderzoek

Nr	Bron	Monstercode	Geurconcentratie voor H = -½ [ouE/m ³]	Geurconcentratie voor H = -1 [ouE/m ³]	Geurconcentratie voor H = -2 [ouE/m ³]
1.2.1	Na wasser B1	2022LO-089-3	<0,9	1,2	12,4
1.2.2	Na wasser B1	2022LO-089-129	1,5	2,8	9,4
1.2.3	Na wasser B1	2022LO-089-199	1,0	2,1	8,9
1.2	Gemiddeld		<1,1	1,9	10,1

De hedonische waarden worden algemeen als volgt geïnterpreteerd:

- Bij een geurconcentratie (als 98-percentielwaarde) waarbij $H < -1$, is de kans op geurhinder gering;
- Bij een geurconcentratie (als 98-percentielwaarde) waarbij $-1 \leq H < -2$, is geurhinder mogelijk;
- Bij een geurconcentratie (als 98-percentielwaarde) waarbij $H \geq -2$, is hinder zeer waarschijnlijk en is ernstige hinder mogelijk.

Als grenswaarden voor woningen in het buitengebied wordt algemeen uitgegaan van de geurconcentratie (als 98-percentielwaarde) behorende bij de hedonische waarde $H = -2$. De hedonische waarde $H = -1$ kan dan worden gezien als richtwaarde en een hedonische waarde van $H = -\frac{1}{2}$ kan worden gezien als een streefwaarde.

De resultaten van tabel 4.7, in samenhang met de berekende geurbelasting vanaf 2018 (zie §6.2 van het besluit), laat zien dat er sowieso bij een aantal woningen aan de Losbaan sprake is van ernstige hinder.

6.7 Wanneer geurgevolgen ontoelaatbaar?

Een overschrijding van de wettelijke norm van 14 ouE/m^3 wil niet automatisch zeggen dat er dan sprake is van een ontoelaatbare situatie, dit kan ook een ongewenste situatie zijn. Echter in deze situatie wordt bij een aantal woningen op basis van de berekeningen met V-Stacks vergunningen de wettelijke geurnorm ruim meer dan twee keer overschreden, waaronder de woningen van twee belanghebbenden gelegen aan de losbaan 45 en 46.

Om tot intrekking van een eenmaal verleende en onherroepelijke omgevingsvergunning over te kunnen gaan, moeten de door die vergunning toegestane milieugevolgen zo ernstig zijn dat zij niet slechts als ongewenst, maar zonder meer als ontoelaatbaar nadelig kunnen worden aangemerkt. Bij de beantwoording van de vraag of zich ontoelaatbaar nadelige milieugevolgen voordoen, heeft ons college beoordelingsruimte. Die ruimte wordt onder meer begrensd door hetgeen uit de meest recente algemeen aanvaarde milieutechnische inzichten voortvloeit (vergelijk de uitspraken van de Afdeling van 20 april 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BQ1906, en 19 september 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BX7699).

Om uiteindelijk te kunnen spreken van een ontoelaatbare situatie, achten wij van belang de onderstaande uitspraak van de rechtbank Den Haag:

De rechtbank Den Haag heeft op 14 september 2022 (Rechtbank Den Haag 14 september 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:9119) een uitspraak gedaan in een civiel geding tussen mensen die stankoverlast ondervinden van veehouderijen (eisers) en de Staat, waarbij eisers zich beroepen op de bescherming van artikel 8 van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Eisers menen dat hun recht op eerbiediging van het privé-, familie- en gezinsleven is geschonden door de Staat vanwege overlast die het gevolg is van een tekortkoming van de Staat om private bedrijfsactiviteiten die overlast voortbrengen (veehouderijen) niet adequaat te reguleren, in dit geval de Wet geurhinder en veehouderijen (Wgv).

Relevante overwegingen in deze uitspraak zijn de volgende:

“Artikel 8 EVRM beschermt het recht op eerbiediging van het privé-, familie- en gezinsleven door de verdragsstaten, waaronder Nederland.

Deze bepaling heeft ook betrekking op milieukwesties. Het EVRM houdt weliswaar geen recht in op bescherming van de leefomgeving in het algemeen, maar in gevallen van milieuoverlast - zoals stankoverlast (offensive smells) - die een directe en serieuze impact hebben op de kwaliteit van leven, kan volgens de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) bescherming worden ontleend aan artikel 8 EVRM. Daarvoor is niet vereist dat de gezondheid van de betrokken persoon wordt bedreigd; anders dan de Staat betoogt, is een real and immediate risk in dit verband niet vereist.

De bescherming van artikel 8 EVRM geldt niet alleen voor milieuoverlast die door een Staat zelf wordt veroorzaakt, maar ook voor de overlast die het gevolg is van een tekortkoming van een Staat de private bedrijfsactiviteiten die de overlast voortbrengen adequaat te reguleren.

Met de Staat is de rechtbank van oordeel dat het zojuist overwogene tot afwijzing van de onder 3.1 sub 2 weergegeven vordering dient te leiden. Eisers vorderen immers dat de rechtbank de wetgever een concrete maximale geurnorm voorschrijft, namelijk de norm uit de Herziene Nota Stankbeleid, en daarmee wetgeving met een bepaalde, specifieke inhoud tot stand te brengen.

In het voorgaande is uiteengezet dat de taakverdeling tussen wetgever en rechter hieraan in de weg staat.

Eisers baseren hun vorderingen in belangrijke mate op de maximale geurnorm uit de Herziene Nota Stankbeleid uit 1994 van - omgerekend - 5 ou/m³ die thans nog steeds geldt voor de industrie. Met de Staat is de rechtbank van oordeel dat de omstandigheid dat deze beleidsnorm op het terrein van de geurhinderbescherming tegen industrie nog steeds geldt, niet zonder meer met zich brengt dat deze norm ook dient te gelden in het agrarisch gebied, laat staan als bedoelde absolute bovengrens. De wetgever geniet immers een bepaalde vrijheid in de vaststelling van de normen en de differentiatie daarin.

Dat betekent echter niet dat de vrijheid van de wetgever onbeperkt is. Bij de beantwoording van de vraag of een grenswaarde bestaat waarboven overlast in beginsel niet behoeft te worden getolereerd en/of waarboven de Staat in ieder geval verplicht is redelijke en passende maatregelen te nemen, is de rechter aangewezen op het zoeken van aansluiting bij algemene normen die de wetgever zelf onderschrijft. Het onder 4.11 overwogene staat niet eraan in de weg dat de industriële norm als een referentiepunt geldt bij de vaststelling van een dergelijke grenswaarde. (...)

De klachten over stankoverlast van eisers kunnen echter in veel gevallen worden gerelateerd aan een vergunde geurbelasting die vanuit het perspectief van milieukwaliteit als 'zeer slecht' of 'extreem slecht' kan worden gekwalificeerd. De Staat heeft de overlast ook niet, althans niet voldoende gemotiveerd weersproken. Met name is niet gebleken van enig onderzoek van de zijde van de Staat of de betrokken gemeenten dat kan ontzenuwen dat er in individuele gevallen sprake is van zeer slechte of extreem slechte milieukwaliteit.

*In lijn met het eerder overwogene is de rechtbank van oordeel **dat in de gevallen van eisers die na intrek in de woning ondanks reducerende maatregelen zijn geconfronteerd met een stankoverlast die de 19,4 oue/m³ is gaan overschrijden en waarbij de kwaliteit van het milieu in en rond de woning van het individu dus 'zeer slecht' is geworden, geen sprake meer is van een fair balance tussen economische belangen en de gezondheidsbelangen van het individu.***

De Staat heeft ook geen omstandigheden naar voren gebracht die op dit punt tot een ander oordeel zouden kunnen leiden.

*In die gevallen is sprake van strijd met artikel 8 EVRM waarbij de onrechtmatigheid van de Staat erin gelegen is dat **hij de vergunningverstreckende lagere overheden door te ruime wettelijke normen in de positie heeft geplaatst waarin zij ten koste van die eisers vergunningen mogen of moeten verstrekken die een te zware wissel trekken op de gezondheid van die individuen.***

De kern van deze zaak is dat door de in 2006/2007 geïntroduceerde wetgeving de balans tussen de belangen van deze bewoners en de belangen van de intensieve veehouderij zoek is geraakt.

De tussenconclusie is dat de Staat ten aanzien van de onder 4.22 genoemde eisers in strijd met artikel 8 EVRM en daarmee onrechtmatig heeft gehandeld. Dit onrechtmatig handelen kan aan hem worden toegerekend.

De gevorderde verwijzing naar de schadestaatprocedure kan dan ook worden toegewezen.”

6.8 Conclusie

Op basis van onze overwegingen in de paragrafen 6.1 t/m 6.7 kan worden geconcludeerd dat in de huidige situatie de inrichting van Houbensteyn bij een aantal woningen in de omgeving zorgt voor heel hoge geurbelastingen (zwaar overbelast) met een bijbehorend hoog geurhinderpercentage en daaraan gekoppeld een 'zeer slechte' tot 'extreem slechte' milieukwaliteit.

Voor wat betreft deze onstane situatie en de gevolgen voor bestaande veehouderijen met een combi luchtwasser welke niet worden gewijzigd heeft de Staatssecretaris I&W in de kamerbrief van 3 april 2018 gezegd dat er niets verandert voor deze bedrijven (zie §1.2.1 van het besluit). Immers de ondernemer heeft de investering gedaan op basis van een vergunning die door het bevoegd gezag is afgegeven en mag dus handelen in overeenstemming met die vergunning.

Voorgaande neemt echter niet weg dat indien er door het in werking zijn van een bestaande inrichting ontoelaatbare gevolgen voor het milieu optreden, een wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning of een (gedeeltelijke) intrekking aan de orde kan zijn.

Bij het afwijzen van de eerste twee verzoeken, en de zittingen bij de rechtbank Limburg en de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, is door vergunninghoudster ook uitgesproken dat als BBT-maatregelen niet alleen de combi luchtwassers worden toegepast, maar ook vloerverwarming in de dierenverblijven (waardoor minder geventileerd hoeft te worden), beperkt emitterend mestopperlak alsmede een aangepast voederrantsoen welke volgens vergunninghoudster een positief effect zouden hebben op de geuremissie. Mede op basis daarvan en dat de bij Houbensteyn aanwezige combi luchtwassers BWL 2009.12 toch een geurverwijderingsrendement van 85% kunnen realiseren, is op dat moment een gerechtvaardigde verwachting uitgesproken dat de geuremissie zeker niet tot ontoelaatbare gevolgen voor de omgeving zou leiden.

Inmiddels is deze situatie achterhaald en zorgen de door de verleende vergunningen vergunde geuremissies al voor zeer hogere geurbelastingen bij de woningen in de omgeving en daaraan gekoppeld een 'zeer slechte' milieukwaliteit. Daardoor zijn in de huidige situatie de milieugevolgen zo ernstig dat zij niet slechts als ongewenst, maar zonder meer als ontoelaatbaar nadelig kunnen worden aangemerkt. En anderzijds kan uit de resultaten van de geurmetingen worden geconcludeerd dat sowieso de combi luchtwasser van emissiepunt B1 van vleesvarkensstal 9 structureel niet goed functioneert.

Zelfs bij het goed functioneren van de combi luchtwasser BWL 2009.12 (bij de laatste geurmeting aan emissiepunt B1 van 18 augustus 2022 werd een hoog gemiddeld geurverwijderingsrendement gehaald van 86%), was de ingaande ongereinigde geuremissie dusdanig hoog dat zelfs na toepassing van de correctiefactor 2 voor de meetonzekerheid toch ruimschoots niet werd voldaan aan de vergunde maximale geuremissie (ondergrens) op grond van voorschrift 2.3A (zie bijlage 1 van het besluit). De bij de laatste geurmetingen vastgestelde zeer hoge ingaande geuremissie laat zien dat de getroffen BBT-maatregelen in stal, waarvan vooraf door Houbensteyn positieve resultaten werden verwacht, weinig tot geen effect hebben gehad.

Aangezien de overige emissiepunten B2, C1 en C2 van vleesvarkenstal 9 beschikken over hetzelfde type combi luchtwasser BWL 2009.12 van dezelfde producent, en aannemelijk is dat deze ook structureel niet goed functioneren (zie §6.3 en bijlage 1 van het besluit), is de berekende geurbelasting bij de woningen in de omgeving nog hoger. Hierdoor zal het geurhinderpercentage toenemen met daaraan gekoppeld een nog slechtere classificatie van de milieukwaliteit.

Het gaat dan om de woningen waar nu nog sprake is van een classificatie 'slecht' en 'zeer slecht' en gaat verschuiven naar een nog slechtere classificatie. Waar bij de woningen in de huidige situatie als gevolg van de voorgrondbelasting van Houbesteyn al sprake is van een 'extreem slechte' milieukwaliteit, kan deze niet verder verslechteren.

Zoals reeds eerder genoemd is op dit moment alleen stal 9 gerealiseerd en in werking, welke verantwoordelijk is voor 73% van de vergunde geuremissie. Na realisatie en in bedrijf nemen van de overige stallen en huisvestingssystemen van de vergunde veehouderij zal de berekende geuremissie verder toenemen van 243.941,6 ouE/s tot 334.414,7 ouE/s (zie §2.1.2 van het besluit). Als gevolg hiervan zal de berekende geurbelasting bij de woningen verder toenemen (toename van de overbelaste situatie) met als gevolg een toename van het geurhinderpercentage en daaraan gekoppeld een verdere verslechtering van de milieukwaliteit.

Op dit moment zijn er geen concrete andere BBT-maatregelen aan de orde, waarvan met zekerheid kan worden gesteld dat deze de berekende geurbelasting bij de in de omgeving gelegen woningen zodanig terugdringen dat er géén ontoelaatbare gevolgen voor het milieu meer optreden. Daarom is in deze situatie het (gedeeltelijk) intrekken van de vergunning op grond van artikel 2.33, eerste lid Wabo en artikel 7af, lid 11 Chw te rechtvaardigen, omdat het opnemen van voorschriften redelijkerwijs geen oplossing biedt voor de door de inrichting veroorzaakte ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu. Door het terugbrengen van het aantal vleesvarkens in de opgerichte stal 9 en het verder niet realiseren van de overige vergunde stallen en het vullen van deze met varkens kan een geurbelasting in de omgeving worden bereikt welke niet onaanvaardbaar is.

Wij realiseren ons terdege de impact van ons besluit op de bedrijfsvoering van vergunninghoudster. Echter in deze situatie is bij een aantal woningen in de omgeving Houbensteyn vanwege de zeer hoge geurbelastingen sprake van een ontoelaatbare situatie en staat vast dat deze situatie niet meer onnodig lang kan en mag voortduren, en staat ons daarom geen andere optie open. Daarbij speelt mee dat wij vergunninghoudster meer dan voldoende tijd hebben gegeven om een einde te maken aan deze ontoelaatbare situatie (zie overzicht van alle uitgevoerde geurmetingen in bijlage 1 van het besluit).

Wij zijn het met de rechtbank Den Haag eens dat een geurbelasting welke de 19,4 ouE/m³ bij de woning van een omwonende overschrijdt, niet zijnde een (voormalige) agrarische bedrijfswoning, niet alleen onrechtmatig is maar ook ontoelaatbaar is nu deze geurbelasting met zich meebrengt dat de kwaliteit van het milieu in en rond de woning van een individu als 'zeer slecht' moet worden beschouwd.

In dit opzicht verwijzen wij naar de overwegingen van de ABRS in haar uitspraak van 15 januari 2020 (201902376/1/A1) in het hoger beroep naar aanleiding van het door afgewezen eerste intrekkingverzoek (zie §1.2.2 van het besluit) met betrekking tot de vergunning van vergunninghoudster.

"De Rechtbank Limburg gaat ervan uit dat, indien uit de geurmetingen blijkt dat de geurvrachten van dien aard zijn dat feitelijk blijkt van een onaanvaardbare milieukwaliteit voor de omgeving, het college zich beraadt op de aldan van [belanghebbende] middels nieuwe voorschriften te vergen concrete maatregelen om de geuremissie te beperken en, indien dat niet mogelijk is, zich (opnieuw) beraadt of (gedeeltelijke) intrekking van de vergunning wegens ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu dient plaats te vinden.

Indien blijkt dat vergunninghoudster niet aan de inspanningsverplichting voldoet en de streefnormen worden overschreden, kan dat aanleiding voor het college zijn om de omgevingsvergunning alsnog geheel of gedeeltelijk in te trekken of om voorschriften te wijzigen. De maatschap en anderen kunnen daar eventueel om verzoeken."

6.8.1 Berekeningen minder vleesvarkens V-Stacks Vergunningen versie 2020

Uitgaande van een maximaal berekende geurbelasting bij de woning Losbaan 43 van 39,8 ouE/m³ als 98-percentielwaarde (zie §6.2 van het besluit) en een gewenste geurbelasting van 19,4 ouE/m³ als 98-percentielwaarde kom je uit op reductiefactor van 0,48744 of 48,74% (19,4/39,8 x 100). Om uit te komen op deze maximale geurbelasting moet de vergunde maximale geuremissie van stal 9 dalen van 243.941,6 ouE/s naar 118.906,9 ouE/s (min 125.034,7 ouE/s of 51,26%). Vervolgens is de gewenste daling van de geuremissie evenredig verdeeld over de emissiepunten B1, B2, C1 en C2 van stal 9. Naast deze benodigde daling van de geuremissie kunnen de vergunde stallen 4 t/m 8 en 10 met bijbehorende aantallen en soorten varkens niet worden gerealiseerd.

Onderstaand zijn opgenomen de invoergegevens en rekenresultaten van de uitgevoerde berekeningen met de hiervoor genoemde gereduceerde geuremissies:

Generereerd op: 25-01-2023 berekend met: V-Stacks Vergunning 2020 Release juli 2020 (c) DNV GL

Page 1

Naam van de berekening: HoubensteynHeidev. + BebKorn 48,744

Gemaakt op: 2023-01-25 12:36:41

Rekentijd: 0:00:20

Naam van het bedrijf: HoubensteynHeideveld 48,744% Jan 2023

Berekende ruwheid: 0,183 m

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	EP Diam.	EP Uitr. snelh.	E-Aanvraag	Geb. Hoogte
1	Bron 6 (B1)	204 291	384 081	7,0	6,0	1,69	33 973	10,7
2	Bron 7 (B2)	204 389	384 225	7,0	3,7	2,82	21 840	10,7
3	Bron 8 (C1)	204 264	384 100	7,0	6,0	1,69	33 973	10,7
4	Bron 9 (C2)	204 362	384 244	7,0	4,3	2,82	29 120	10,7

Geur gevoelige locaties:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Geurnorm	Geurbelasting
5	10 Losbaan 31 (ex1A)	204 726	384 062	14,0	9,4
6	11 Losbaan 43 (ex3)	204 290	384 417	14,0	19,4
7	12 Losbaan 45 (ex5)	204 140	384 313	14,0	16,3
8	13 Losbaan 47 (ex7)	204 157	384 354	14,0	16,1
9	14 Witveld 54	204 206	383 547	14,0	5,4
10	15 Losbaan 46	204 361	384 544	14,0	14,0
11	16 BK Horst a/d Maas	202 382	384 483	3,0	0,7
12	17 BK Melderlo	203 471	385 645	3,0	1,6
13	18 BK Grubbenvorst	206 997	381 888	3,0	0,5
14	19 BK Lottum	208 527	385 609	3,0	0,4

Het in stal 9 vergunde huisvestingssysteem D 3.2.15.4 heeft op grond van de Rgv een geuremissiefactor van 12,7 ouE/s/dier. Daarbij uitgaande van de berekende gewenste maximale geuremissie van 118.906,9 ouE/s mogen in stal 9 nog maximaal 9.363 vleesvarkens worden gehouden overeenkomstig de onderstaande tabel. In plaats van het vergunde aantal van 19.208 vleesvarkens is dit een daling van het aantal vleesvarkens met 9.845 vleesvarkens. Dit is onderstaand weergegeven, waarbij de reductie evenredig is verdeeld over stal 9.

Stal nr.	Emissie punt	Diercategorie	Aantal dieren	OU _E ¹	Geur ouE/s
9	B1	Vleesvarkens D 3.2.15.4	2.675 (nieuw) 5.488 (oud) 2.813 (min)	12,7	33.973,40
	B2	Vleesvarkens D 3.2.15.4	1.720 (nieuw) 3.528 (oud) 1.808 (min)	12,7	21.840,04
	C1	Vleesvarkens D 3.2.15.4	2.675 (nieuw) 5.488 (oud) 2.813 (min)	12,7	33.973,40
	C2	Vleesvarkens D 3.2.15.4	2.293 (nieuw) 4.704 (oud) 2.411 (min)	12,7	29.120,06
		Totaal	9.363 (nieuw) 19.208 (oud) 9.845 (min)		118.906,9 (nieuw) 243.941,6 (oud) 125.034,7 (min)

1. aantal Odour Units per seconde per dier volgens bijlage 1 Regeling geurhinder en veehouderij van 11 december 2017 (publicatie Stcrt. 12 december 2017, nr. 69967)

6.8.2 Berekeningen minder vleesvarkens met Geomilieu module Stacks-G versie 2022

Gelet op het verzoek van belanghebbende en onze beoordeling of er daadwerkelijk sprake is van ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu, daarbij rekeninghoudende met de grote impact van ons besluit voor vergunninghoudster, hebben wij de vergunde stal 9 ook doorgerekend met het uitgebreide (moeder)model Geomilieu module Stacks-G v2022.4.

Het model V-Stacks Vergunningen is afgeleid van het (moeder)model Geomilieu module Stacks-G, dat rekt volgens de beschrijving van het Nieuw Nationaal Model (NNM). Het model V-Stacks Vergunningen is een vereenvoudigde versie van het (moeder)model Geomilieu module Stacks-G en verschilt daarom op een aantal punten van het NNM. Op de site van Infomil wordt uitgebreid ingegaan op deze verschillen (zie Achtergronden bij V-Stacks modellen - Kenniscentrum InfoMil). De verschillen betreffen met name:

- gebouwmodule;
- minimale windsnelheid;
- meteo;
- ruwheid.

Gebouwenmodule

Voor wat betreft de gebouwmodule bevat het reken (moeder)model Geomilieu module Stacks-G de mogelijkheid om per bron 1 zuiver blokvormig gebouw (LengtexBreedtexHoogte) gedetailleerd in te voeren. In de verspreidingsberekeningen wordt dan voor die bron het effect op de verspreiding van het gebouw meegenomen. In V-Stacks Vergunningen gebeurt dit door een deel van de pluim op te laten mengen in de zog achter het gebouw. Dit kan op korte afstand van de bron tot hoge concentraties leiden. Bij de ontwikkeling van V-Stacks vergunning bleek het lastig voor de vele agrarische bronnen de complete reeks benodigde bouwparameters te achterhalen. Daarnaast zou het gebruik van de gebouwmodule flink meer rekentijd vragen. Daarom is er destijds voor gekozen om deze gebouwmodule niet over te nemen in de V-Stacksmodellen. In plaats daarvan hebben de modellen een eenvoudige, één-dimensionale relatie voor bouw- en emissiepunthoogte.

Alhoewel V-Stacks Vergunningen is aangewezen als het programma voor het bepalen van de geurbelasting door een enkele veehouderij, zijn deze rekenresultaten vanwege het ontbreken van de gebouwenmodule minder aannemelijk/betrouwbaar dan de geurbelastingen berekend met (moeder)model Geomilieu module Stacks-G. Zoals hierboven genoemd wordt dit als zodanig ook erkend op de site van Infomil: "dit kan op korte afstand van de bron tot hoge concentraties leiden".

Om deze reden hebben wij berekeningen uitgevoerd voor de situatie bij Houbensteyn Heideveld (stal 9) met Geomilieu (module Stacks-G v2022.4).

We zijn bij de invoergegevens zoveel mogelijk uitgegaan van de invoergegevens met V-Stacks Vergunningen, waarbij de diameters van de emissiepunten niet zijn aangepast aan 1 meter. Hieronder een verduidelijking van een aantal afwijkende uitgangspunten:

- In Geomilieu zijn we uitgegaan van aangepaste x- en y-coördinaten voor een aantal emissiepunten en woningen, omdat uit controle van de invoergegevens ten tijde van vergunningverlening in 2014 is gebleken dat deze niet overeenkomen met de werkelijkheid op basis van ondergrond in Geomilieu;
- In Geomilieu wordt een debiet ingevoerd i.p.v. van een snelheid zoals bij V-Stacks Vergunningen. We hebben daarom het debiet zodanig gekozen dat de berekende snelheid overeenkomt met de invoergegevens van V-Stacks Vergunningen;
- De temperatuur (wordt in V-Stacks Vergunningen niet ingevoerd) is ingevoerd zoals gemeten door Buro Blauw tijdens de laatste geurmeting van 18 augustus 2022 (gemiddeld $22,7\text{ }^{\circ}\text{C} + 273,15\text{ K} = 295,85\text{ K}$). De warmteinhoud is op nul gezet, waardoor het effect op de pluimstijging zeer klein is. Uit een controleberekening met $T = 285\text{ K}$ werd een verschil van maximaal ca. $0,3\text{ odourunits/m}^3$ berekend;
- De invoer van de geuremissies wordt in V-Stacks Vergunningen afgerond op gehele getallen. In Geomilieu zijn de niet afgeronde geuremissies gebruikt. Aangezien de geuremissie in de vergunning op 1 cijfer achter de komma is, is de afwijking vanwege de afronding gering;
- In tegenstelling tot V-Stacks Vergunningen beschikt Geomilieu over een gebouwmodule, waarin naast de hoogte kan worden ingevoerd de lengte, breedte en oriëntatie. Voor de lengte en breedte is

uitgegaan van de verhoging (opbouw) achter de uitstroomopening van de luchtwasser (zie onderstaande foto's).

Vooraanzicht emissiepunt B1 van stal 9

Verhoging (opbouw) is licht gekleurd

Ingevoerd gebouw Geomilieu

6.8.2.1 Vergund geur vanaf 2018

Onderstaand zijn opgenomen de rekenresultaten van de uitgevoerde berekeningen. De invoergegevens zijn toegevoegd in bijlage 3 van het besluit.

HoubensteynHeideveld-Opbouw

Rapport: Resultatentabel
Model: Model 1 Vergunning_Opbouw20230127
Resultaten voor model: Model 1 Vergunning_Opbouw20230127

Naam	Omschrijving	X coördinaat	Y coördinaat	98% [OU/m ³]
Losbaan 31	Losbaan 31 (ex1a)	204727,00	384060,00	10,084606
Losbaan 43	Losbaan 43 (ex3)	204290,00	384418,00	18,844145
Losbaan 45	Losbaan 45 (ex5)	204139,00	384313,00	22,040552
Losbaan 47	Losbaan 47 (ex7)	204154,00	384355,00	21,412567
Witv.weg54	Witveldweg 54	204206,00	383548,00	4,829400
Losbaan 46	Losbaan 46	204363,00	384544,00	13,508822
BK Horst	Bebouwde kom Horst a/d Ma	202382,00	384486,00	0,875611
BKMelders1	Bebouwde kom Melderslo	203472,00	385645,00	1,458858
BKGr.vorst	Bebouwde kom Grubbenvorst	206995,00	381886,00	0,483253
BKLottum	Bebouwde kom Lottum	208533,00	385602,00	0,439113

Uit de rekenresultaten blijkt dat bij een drietal woningen, waaronder de woningen van belanghebbenden aan de Losbaan 45, ruimschoots niet kan worden voldaan aan de in de Wgv opgenomen geurnormering van 14,0 ouE/m³ als 98-percentielwaarde. Bij de dichtbijgelegen woningen Losbaan 43, 45 en 47 worden geurbelastingen berekend van 18,84 ouE/m³ als 98-percentielwaarde tot maximaal 22,04 ouE/m³ als 98-percentielwaarde. Bij de woning van belanghebbende aan de Witveldweg 54 wordt een geurbelasting berekend van 4,83 ouE/m³ als 98-percentielwaarde. Bij de bebouwde kom van Melderlo wordt de hoogste geurbelasting berekend van 1,46 ouE/m³ als 98-percentielwaarde, waarmee wordt voldaan aan de in de Wgv opgenomen geurnormering.

Uit de bovenstaande rekenresultaten volgt dat de berekende geurbelastingen bij de geurgevoelige objecten binnen en buiten de bebouwde kom aanzienlijk lager liggen dan berekend met V-Stacks Vergunningen (zie §6.2 van het besluit).

6.8.2.2 Berekening minder vleesvarkens

Uitgaande van een maximale geurbelasting bij de woning Losbaan 45 van 22,04 ouE/m³ als 98-percentielwaarde en een gewenste geurbelasting van 19,4 ouE/m³ als 98-percentielwaarde wordt een reductiefactor afgeleid van 0,8802 of 88,02% (19,4/22,04 x 100). Om uit te komen op deze maximale geurbelasting moet de vergunde maximale geuremissie van stal 9 dalen van 243.941,6 ouE/s naar 214.717,40 ouE/s (min 29.224,2 ouE/s of 11,98%). Vervolgens is de gewenste daling van de geuremissie evenredig verdeeld over de emissiepunten B1, B2, C1 en C2 van stal 9.

Naast deze benodigde daling van de geuremissie kunnen de vergunde stallen 4 t/m 8 en 10 met bijbehorende aantallen en soorten varkens niet worden gerealiseerd.

Onderstaand zijn opgenomen de rekenresultaten van de berekeningen waarbij de emissies (evenredig verdeeld over stal 9) zijn gereduceerd als voorgaand beschreven. De invoergegevens zijn toegevoegd in bijlage 3 van het besluit.

HoubensteynHeideveld-Opbouw_Check88020%

Rapport: Resultatentabel
 Model: Model 1 Vergunning Opbouw Check88020% 20230127
 Resultaten voor model: Model 1 Vergunning Opbouw_Check88020%_20230127

Naam	Omschrijving	X coördinaat	Y coördinaat	98% [OU/m ³]
Losbaan 31	Losbaan 31 (ex1a)	204727,00	384060,00	8,876426
Losbaan 43	Losbaan 43 (ex3)	204290,00	384418,00	16,586542
Losbaan 45	Losbaan 45 (ex5)	204139,00	384313,00	19,399998
Losbaan 47	Losbaan 47 (ex7)	204154,00	384355,00	18,847256
Witv.weg54	Witveldweg 54	204206,00	383548,00	4,250817
Losbaan 46	Losbaan 46	204363,00	384544,00	11,890409
BK Horst	Bebouwde kom Horst a/d Ma	202382,00	384486,00	0,770709
BKMelders1	Bebouwde kom Melderslo	203472,00	385645,00	1,284081
BKGr.vorst	Bebouwde kom Grubbenvorst	206995,00	381886,00	0,425356
BKLottum	Bebouwde kom Lottum	208533,00	385602,00	0,386505

Het in stal 9 vergunde huisvestingssysteem D 3.2.15.4 heeft op grond van de Rgv een geuremissiefactor van 12,7 ouE/s/dier. Daarbij uitgaande van de berekende gewenste maximale geuremissie van 214.717,40 ouE/s mogen in stal 9 nog maximaal 16.907 vleesvarkens worden gehouden overeenkomstig de onderstaande tabel. In plaats van het vergunde aantal van 19.208 vleesvarkens is dit een daling van het aantal vleesvarkens met 2.301 vleesvarkens.

Stal nr.	Emissie punt	Diercategorie	Aantal dieren	OU _E ¹	Geur ouE/s
9	B1	Vleesvarkens D 3.2.15.4	4.831 (nieuw) 5.488 (oud) 657 (min)	12,7	61.347,83
	B2	Vleesvarkens D 3.2.15.4	3.105 (nieuw) 3.528 (oud) 423 (min)	12,7	39.437,89
	C1	Vleesvarkens D 3.2.15.4	4.831 (nieuw) 5.488 (oud) 657 (min)	12,7	61.347,83

Stal nr.	Emissie punt	Diercategorie	Aantal dieren	OUE1	Geur ouE/s
	C2	Vleesvarkens D 3.2.15.4	4.140 (nieuw) 4.704 (oud) 564 (min)	12,7	52.583,85
		Totaal	16.907 (nieuw) 19.208 (oud) 2.301 (min)		214.717,40 (nieuw) 243.941,6 (oud) 29.224,2 (min)

1. aantal Odour Units per seconde per dier volgens bijlage 1 Regeling geurhinder en veehouderij van 11 december 2017 (publicatie Stcrt. 12 december 2017, nr. 69967)

Nu wij de geurbelasting naar de omgeving toe hebben beschouwd door gebruik te maken van het uitgebreidere meer betrouwbare (moeder) rekenmodel GeoMilieu module Stacks-G en op basis daarvan hebben berekend met hoeveel vleesvarkens de bedrijfsvoering moet worden teruggebracht en daarbij bovendien als norm voor de ontoelaatbaarheid de norm van 19,4 oudourunits per m³ hanteren en bijvoorbeeld niet de norm uit de Wgv van 14 oudourunits of de H = -2, gelegen bij 10,1 oudourunits per m³, zijn wij van mening met zowel de belangen van de gehinderden alsook de belangen van de vergunninghoudster voldoende rekening te hebben gehouden.

Aangezien het hier gaat om een besluit met een grote impact voor vergunninghoudster staat het deze uiteraard vrij om aanvullende bewezen (nageschakelde) technieken te treffen. Indien vergunninghoudster onderbouwd en gemotiveerd kan aantonen dat met deze aanvullende bewezen (nageschakelde) technieken een voorgrondbelasting van 19,4 ouE/m³ als 98-percentielwaarde bij de woningen in de omgeving is gegarandeerd, kan dit een gegronde reden zijn om te zijner tijd een verzoek in te dienen dit besluit weer in te trekken en de vigerende vergunning aan te passen opdat geborgd is dat de omgeving, ook als de inrichting volledig in werking is, nooit meer geurbelasting ondervindt dan toelaatbaar.

7 Zienswijzen 1e ontwerpbesluit van 2 februari 2023

Op 2 februari 2023 hebben wij het **eerste** ontwerp van dit besluit genomen. Het ontwerpbesluit en de bijbehorende stukken hebben ter inzage gelegen van 8 februari 2023 t/m 21 maart 2023:

- in het Gouvernement, Limburglaan 10, Maastricht;
- in het gemeentehuis van Horst aan de Maas.

Het ontwerpbesluit is gedurende de inzagetermijn ook gepubliceerd op www.officielebekendmakingen.nl, concreet: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2023-1340.html>. Het betreft een publicatie in het digitale provinciaal blad van Limburg, Provinciaal blad 2023, 1340.

Iedereen kon tijdens de inzagetermijn schriftelijk of mondeling zienswijzen inbrengen. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt (zie bijlage 4).

Hieronder volgen de zienswijzen en onze overwegingen.

7.1 Zienswijzen reclamanten 1 t/m 6

De gemachtigde met ingekomen brief van 21 maart 2023 namens reclamanten 1 t/m 6.

1. Intrekken vergunning zeugen- en biggenstal

U stelt vast dat een ontoelaatbare milieusituatie optreedt, en daarom niet het aantal van 19.200 mestvarkens kan blijven worden gehouden. Hieruit volgt dat daarom geen ruimte bestaat voor het oprichten van de zeugen- en biggenstal. Zie ontwerpbesluit, pag. 30. Met het ontwerpbesluit wordt de vergunning voor die stal niet expliciet ingetrokken. U bent gehouden de vergunning in te trekken voor het onderdeel zeugen en biggenstal. Het zou bizar zijn de vergunning voor de zeugen- en biggenstal pas in te trekken nadat die is opgericht om daarmee vast te stellen dat de stankemissies zijn toegenomen, en pas dan aanleiding te zien de vergunning voor dat deel in te trekken.

Overwegingen

Nu de biggen- en zeugenstal niet is opgericht en er daarom ook geen biggen en zeugen worden gehouden, achten wij het niet noodzakelijk deze activiteit meteen in te trekken, de gevolgen van het in werking zijn van dit onderdeel van de inrichting hebben zich niet voorgedaan en zijn vooralsnog dan ook onbekend. In het ontwerp van dit besluit en ook in dit besluit is in het dictum op pagina 11 duidelijk weergegeven dat het besluit behoudens het gedeeltelijk intrekken van 2.301 vleesvarkens in stal 9 ook inhoudt dat geen gebruik mag worden gemaakt van de vergunning van 21 januari 2014 met kenmerk 10/26186, voor zover het betreft het houden van andere landbouwhuisdieren (varkens) dan die in stal 9, één en ander in afwijking van ons eerder genomen actualisatiebesluit van 1 november 2018, kenmerk 2018-203062. Dit betekent dat er geen biggen en zeugen gehouden mogen worden (welke er vooralsnog ook niet zijn gehouden). Reclamanten worden hierdoor niet in hun belangen geschaad. Er kan en zal immers worden gehandhaafd op het niet houden van deze landbouwhuisdieren binnen de inrichting van vergunninghoudster. Verder miskennen reclamanten dat voordat het bevoegd gezag een onherroepelijke omgevingsvergunning volledig kan intrekken vanwege ontoelaatbare nadelige milieugevolgen, het eerst moet bekijken of voorschriften aan de vergunning kunnen worden verbonden. En als dat niet kan of het kan volstaan met een gedeeltelijke intrekking. In casu kan worden volstaan met een gedeeltelijke intrekking om tegemoet te komen aan de belangen van verzoekers en overige potentieel gehinderden in de omgeving van de inrichting.

2. Grondslag gedeeltelijk intrekken vergunning

U baseert het gedeeltelijk intrekken van de vergunning op artikel 7af lid 11 Besluit uitvoering Crisis en Herstelwet. Dat artikel is een vrijwel gelijklopende bepaling als reeds geldt krachtens Artikel 2.7a van het Activiteitenbesluit. Op 24 maart 2021 heeft de Afdeling een uitspraak gedaan over de rechtswerking van artikel 2.7a van het Activiteitenbesluit. Zie ECLI:NL:RVS:2021:621. Uit die uitspraak volgt de eis dat de betrokken bepalingen dienen te worden gevolgd. Er wordt een expliciete gedragslijn voorgeschreven. U volgt die gedragslijn niet. U baseert u op de rechtbankuitspraak van 14 september 2022 (ECLI:NL:RBDHA:2022:9119). Door niet de voorgeschreven gedragslijn te volgen neemt u het risico dat de rechter het intrekkingbesluit vernietigt, indien aangevochten door de vergunninghouder. De bestuursrechter voert een uiterst rigide koers ten aanzien van het intrekken van vergunningen op basis van ontoelaatbare stankhinder, met als gevolg dat omwonenden stevast in de stank blijven zitten. Indien de rechter de grondslag voor de gedeeltelijke intrekking onvoldoende zou oordelen zou dat als dramatische gevolg hebben dat de stankhinder nog langer zou voortduren. U dient het intrekkingbesluit te nemen in overeenstemming met de wettelijke eisen. Bovendien kan niet worden ingezien waarom 19,4

Ou/m³ zou moeten gelden als criterium voor het ontoelaatbare geurhinderniveau. De norm van 14,0 Ou/m³ is reeds een uitzonderlijke ruime norm. Op basis van die norm heeft u de omgevingsvergunning verleend. Niet kan worden begrepen dat niet de norm van 14,0 Ou/m³ als toelaatbaarheidsgrens dient te gelden.

Overwegingen

Ons besluit is gebaseerd op artikelen 2.33, eerste lid van de Wabo juncto artikel 7af, lid 11 van de Crisis- en herstelwet (Chw). Artikel 2.7a van het Activiteitenbesluit milieubeheer is niet van toepassing op deze casus. Alleen om die reden behoeven wij geen vermeende gedragslijn te volgen. In dit besluit is in hoofdstuk 6 overwogen waarom er sprake is van een ontoelaatbare geursituatie en wanneer deze wordt weggenomen. Alle noodzakelijke criteria zijn hierbij afgewogen. Bij het gebruik van deze Chw-bevoegdheid zal het bevoegd gezag in de vergunning moeten motiveren dat sprake is van onaanvaardbare geurhinder. Artikel 7a Chw geeft aan dat in elk geval rekening gehouden moet worden met de volgende aspecten:

1. Lokaal geurbeleid;
2. De individuele en cumulatieve geurbelasting ter plaatse van geurgevoelige objecten;
3. De aard, omvang en waardering van de geur die vrijkomt;
4. De historie van de inrichting en het klachtenpatroon over geurhinder;
5. De bestaande en verwachte geurhinder van de inrichting; en
6. De kosten en baten van technische voorzieningen en gedragsregels.

Het bevoegd gezag maakt dus een eigen afweging bij welke geurbelasting sprake is van onaanvaardbare geurhinder. Daarbij kan er verschil zijn tussen gebieden binnen een gemeente. De geurvisie en geurverordening zijn daarbij belangrijke instrumenten. Nu deze er niet zijn, zijn het de criteria 2 tot en met 6 welke zijn afgewogen. Wij benadrukken dat dit een eigen afweging is waar wij een bepaalde eigen ruimte hebben en dus gemotiveerd uiteindelijke keuzes daarin mogen maken. Deze hebben geleid tot het intrekken van 2.301 vleesvarkens opdat er een geurbelasting resteert, uitgaande van het wettelijke geurverwijderingsrendement (45 %) van de combi luchtwassers in stal 9 van maximaal 19,4 OUe/m³ bij woningen buiten de bebouwde kom. Het zijn overigens maar drie woningen buiten de bebouwde kom waar de wettelijke norm van 14 OUe/m³ nog overschreden wordt. Bij de overige woningen, zowel binnen als buiten de bebouwde kom treedt een geurbelasting op welke voldoet aan de normen uit de Wgv. Nu nergens een woning belast wordt met een waarde die de 19,4 OUe/m³ (Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij¹) overschrijdt, treedt er ook nergens een leefklimaat op dat als 'zeer slecht' is te beschouwen en daarmee treden er dus geen ontoelaatbare milieugevolgen op.

Anders dan reclamanten suggereren, is onze afweging een afweging om te komen tot een situatie die niet als ontoelaatbaar moet worden gekwalificeerd. Het is geen afweging om tot een aanvaardbaar gerhinderniveau te komen. De overblijvende situatie kan nog steeds als onwenselijk worden gekwalificeerd. De vergelijking met de door reclamanten aangehaalde uitspraak en artikel 2.7a van het Activiteitenbesluit gaat dan ook niet op. In dit besluit is in voldoende mate beargumenteerd waarom de geurbelasting van 19,4 OUe/m³ de waarde is waarboven ontoelaatbare geurhinder optreedt. Zonder te miskennen dat de norm van 14 OUe/m³ uit de Wgv een hoge norm is, is het echter zeker niet zo dat er bij een belasting van meer dan 14 OUe/m³ sprake is van ontoelaatbare milieugevolgen. Zoals in dit besluit is overwogen, moet er sprake zijn van een ontoelaatbare situatie en niet alleen van een onwenselijke situatie. Zoals overwogen, voorziet de Wabo in een aantal stappen waarbij volledige intrekking van de omgevingsvergunning de uiterste, laatste stap is. De Wgv bepaalt niet onder welke omstandigheden een

¹ De geursituatie wordt beschreven in termen van milieukwaliteit, onderverdeeld in acht categorieën van 'zeer goed' tot 'extreem slecht'. Deze termen zijn afkomstig uit de 'GGD-richtlijn geurhinder (oktober 2002)'

omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk moet worden ingetrokken. Ook staat niet in de Wgv aangegeven wat een ontoelaatbaar milieugevolg is. Artikel 3 van de Wgv biedt een rechtstreekse geurnorm in concentratiegebieden in het buitengebied van 14 OUE/m³. Artikel 6 van de Wgv geeft een bandbreedte waarbinnen een geurnorm in een gemeentelijke geurverordening kan worden vastgesteld met een maximum van 35 OUE/m³. Wij hebben enige beoordelingsruimte om te bepalen of een milieugevolg ontoelaatbaar is of niet. Die ruimte wordt onder meer begrensd door hetgeen uit de meest recente algemeen aanvaarde milieutechnische inzichten voortvloeit, zoals in dit besluit is overwogen. Veertien OUE/m³ is niet de waarde waarboven er sprake is van ontoelaatbare milieuhinder anders dan reclamanten suggereren.²

3. Cumulatie stankhinder

Indien de rechtbank uitspraak van 14 september 2022 (ECLI:NL:RBDHA:2022:9119) wel als referentie zou kunnen dienen voor het vaststellen van een ontoelaatbaar stankhinderniveau dan moet worden vastgesteld dat u die norm onjuist toepast. Immers, de rechtbankuitspraak noemt de waarde van 19,4 OUE/m³ als optelsom van cumulatieve stankhinder. In de omgeving van het varkensbedrijf zijn meer - ook zeer grote - veebedrijven die stankemissies veroorzaken. U heeft niet onderzocht welke cumulatieve stankbelasting optreedt. Door dit niet te doen doet u onvoldoende recht aan de belangen van verzoekers. Enkel de norm van 19,4 OUE/m³ als enkelvoudige toelaatbaarheidsnorm stellen is niet in overeenstemming met de betrokken rechtbankuitspraak.

Overwegingen

Wij hebben, anders dan reclamanten suggereren de cumulatie wel degelijk meegewogen in het ontwerpbesluit. Op basis van de door vergunninghoudster berekende hoge geurbelastingen bij de woningen Losbaan 43, 45, 46 en 47 (zie §6.2 van het besluit) is aannemelijk dat de voorgrondbelasting maatgevend is voor het bepalen van de geurhinder en de milieukwaliteit van de woon- en leefomgeving. De voorgrondbelasting is immers bepalend voor de hinder, als de voorgrondbelasting tenminste de helft bedraagt van de achtergrondbelasting. De geurhinder wordt hier door dit besluit verlaagd naar maximaal 19,4 OUE/m³. Bij Losbaan 31 en 46 wordt bij het naleven van dit besluit overigens voldaan aan de wettelijke norm uit de Wgv van 14 OUE/m³. Nu de voorgrondbelasting van maximaal 19,4 OUE/m³ bepalend is voor de geurbelasting bij de genoemde woningen en deze bij het voldoen aan dit besluit niet boven het niveau uitkomt welk als ontoelaatbaar kan worden gekwalificeerd, is ons besluit terecht gebaseerd op deze geurbelasting.

Bij de woning van belanghebbende aan de Witveldweg 54 wordt als gevolg van de inrichting van Houbensteyn aan de Laagheide 9 in de vergunde situatie een geurbelasting berekend van 11,0 OUE/m³ (zie §4.2 van het besluit). Gelet op de heel korte afstand tot een andere grote varkenshouderij gelegen aan de Witveldweg 40-48, welke eveneens in eigendom is van Houbensteyn, is deze andere veehouderij dominant en niet de inrichting van Houbesteyn aan de Laagheide 9. Door het intrekken van de 2.301 vleesvarkens is de belasting bij deze woning als gevolg van de inrichting van vergunninghoudster echter nog maar 4 OUE/m³ en wordt daar dus ruimschoots voldaan aan de wettelijke normering.

Daar waar door dit besluit aan de wettelijke normering uit de Wgv wordt voldaan, is cumulatie – los van of er sprake is van overheersende voorgrond- of achtergrondbelasting bij een specifiek geurgevoelig object – geen af te wegen criterium, aangezien er in die situatie ook voor het oprichten of veranderen van een inrichting (bij een dergelijke geurbelasting) te allen tijde vergunning moet worden verleend op grond van de Wgv.

² Zie o.a. Rb. Oost-Brabant, 08-07-2021, ECLI:NL:RBOBR:2021:3250

4. Vaststellen omvang intrekken aantal mestvarkens

U stelt dat in plaats van de nu gehouden 19.200 mestvarkens in het vervolg 2.300 mestvarkens minder dienen te worden gehouden. U ontleent dit aantal aan een omrekening van optredende stankemissie naar aantal varkens. U hanteert een ongeoorloofde rekenmethode. De wettelijk voorgeschreven rekenmethode in het geval van een omgevingsvergunningaanvraag voor veehouderij is V-Stacks. De RAV systematiek en de bijbehorende technische leaflets zijn ingesteld op het rekenprogramma V-Stacks. De stanknormen in de Wet geurhinder en veehouderij zijn afgestemd op het rekenprogramma V-Stacks. De voorschriften die door u zijn gesteld zijn een uitkomst U kunt niet willekeurig een andere rekensystematiek toepassen. De uitkomst van Geo Milieu Stacks-G berekening geeft een onwaarschijnlijk andere uitkomst dan de VStacks uitkomst. Het is ook ongeloofwaardig dat het ene rekenprogramma een noodzakelijk aantal minder te houden dieren noemt van 9.845 terwijl het andere rekenprogramma slecht een aantal van 2.300 noemt.

Overwegingen

De wettelijk voorgeschreven rekenmethode in het geval van een omgevingsvergunningaanvraag voor het oprichten of veranderen van een veehouderij is inderdaad V-Stacks. Dat betekent echter allerm minst dat voor het bepalen of een optredende geursituatie ontoelaatbaar is, ook dit rekenprogramma dient te worden gehanteerd. Middels V-Stacks wordt er immers louter een geurbelasting berekend en wordt vervolgens getoetst of de geuremissies van een veehouderij voldoen aan een (berekende) geurconcentratie bij geurgevoelige objecten welke overeenkomt met de normen uit de Wgv. Een V-Stacks berekening geeft echter geen inzicht in de daadwerkelijk optredende geurbelasting. Een veel uitgebreider geurverspreidingsmodel, zoals Geo Milieu, geeft wel inzicht in geurbelastingen welke representatief zijn voor de daadwerkelijke geurbelasting in de omgeving van een inrichting. Terecht hebben wij dan ook Geo Milieu gehanteerd om zowel de vergunde als toekomstige geurbelasting te berekenen. Het gaat immers om het voorkomen van een ontoelaatbare geurhindersituatie. Wat ons betreft is dit de situatie die het meest overeenkomt met de werkelijkheid en om die reden hebben wij ons inziens volledig terecht het uitgebreide geurmodel Geo Milieu gehanteerd voor het bepalen van de geurconcentraties ter plaatse van geurgevoelige objecten. Er is overigens nergens bepaald welke methode een bevoegd gezag moet hanteren om vast te stellen of er sprake is van ontoelaatbare milieugevolgen. Zoals eerder overwogen, hebben wij enige beoordelingsruimte om te bepalen of een milieugevolg ontoelaatbaar is of niet. Die ruimte wordt onder meer begrensd door hetgeen uit de meest recente algemeen aanvaarde milieutechnische inzichten voortvloeit. Wat ons betreft valt onder de meest recente algemeen aanvaarde milieutechnische inzichten ook het hanteren van een geurverspreidingsmodel dat de meest betrouwbare rekenresultaten voort brengt om te bepalen of er ontoelaatbare milieugevolgen optreden. Wij menen onderbouwing van onze stelling onder andere te vinden in bepaalde overwegingen van de ABRvS in een uitspraak van 13 mei 2015, 201402062/1/A4. De volgende overwegingen zijn relevant:

'Daarbij overweegt de Afdeling dat de op grond van de Wet geurhinder geldende geurnorm van 14 OU/m³ geen betrekking heeft op de werkelijke geurbelasting, maar op de geurbelasting, berekend met toepassing van het op grond van artikel 10, aanhef en onder a, van de Wet geurhinder en artikel 2, eerste lid, van de Regeling geurhinder voorgeschreven V-Stacks vergunning. Indien juiste toepassing van V-Stacks vergunning leidt tot een resultaat dat afwijkt van de werkelijke geurbelasting, kan dat dan ook geen reden zijn om op dat resultaat een correctie aan te brengen.'

5. Wijzigen meetvoorschrift, emissiepunten

In het verzoek is u gewezen op het gegeven dat met de gehouden dieren in totaal 4 emissiepunten aanwezig zijn. Voorschrift 2.3A sub b verplicht enkel tot meting bij luchtwassectie B1. Het voorschrift verplicht niet ook tot een geurmeting bij de emissiepunten B2, C1 en C2. U weigert het voorschrift aan te passen zodat het betrekking heeft op alle 4 secties. Nu u na schandelijk veel tijdverloop dan eindelijk tot

de overtuiging bent gekomen dat een buitengewoon ernstige stankhinder optreedt moet aanleiding worden gezien de werking van alle luchtwassecties te kennen. Naarmate van meer luchtwassers de prestaties bekend zijn ontstaat de ruimte toepassing van onzekerheidsfactor 2 achterweg te laten. Immers, indien voldoende metingen beschikbaar zijn met gelijkwaardige uitkomsten wordt toepassing van de onzekerheidsfactor 2 overbodig.

In het verzoek is ook gesteld:

"Bovendien moet worden vastgesteld dat het voorschrift tegenstrijdig is met voorschrift 2.3A sub a. Dat voorschrift verwijst naar tabel 2 waarin een verplichting is gesteld te voldoen aan een maximale geurvracht voor elk van de 4 afzonderlijke mestvarkenstal compartimenten. Echter, voor 3 van de 4 compartimenten is geen meetplicht voorgeschreven. Nu enkel een meetplicht geldt voor de luchtwassers B1, en niet ook de luchtwassers B2, C1, en C2 is een ondeugdelijk voorschrift gesteld. Het voorschrift vergt minimaal aanpassing." Ook hierin is een dwingende reden gelegen de meetplicht voor alle luchtwassecties verplicht te stellen."

Overwegingen

Zoals reeds eerder is overwogen, betreffen de diverse delen van stal 9 vier iedentieke staldelen met 4 indetieke luchtwassecties van hetzelfde type en dezelfde leverancier. Er bestaat geen aanleiding om te veronderstellen dat de werking van de diverse luchtwassecties van elkaar zou verschillen. Het bemeten van alle secties heeft daarom geen toegevoegde waarde en kost vergunninghoudster onnodig veel financiële middelen zonder dat dit een milieuhygiënisch belang dient. Dit besluit gaat er op basis van de diverse verkregen meetresultaten (ook bij een andere wassectie dan B.1) bovendien van uit dat de wassecties allemaal voldoen aan de wettelijk vereiste ondergrens van 45% geurverwijderingsrendement. Hier kan te allen tijde op worden toegezien (vergunde vrachten per wasser). Wij gaan er dus niet van uit dat er wassecties zijn die in de regel een beter rendement hebben dan 45%. Wat dat betreft worden reclamanten en andere geurgehinderden in de omgeving dan ook niet in hun belangen geschaad.

6. Wijzigen meetvoorschrift, onzekerheidsfactor 2

In het verzoek is u gewezen op de aperte onredelijkheid van het toepassen van een onzekerheidsfactor 2 Bij de stankemissiemetuitkomsten in het voordeel van de ondernemer. Dit betekent dat elke Meetuitkomst gedeeld mag worden door 2, en die uitkomst als leidend wordt genomen. De ondernemer is gehouden een aanvaardbaar hinderniveau bij omwonenden te respecteren. Het Toepassen van een onzekerheidsfactor 2 doet geen recht aan het belang van omwonenden. Meer juist is de onzekerheidsfactor toe te passen in het voordeel van omwonenden. Daarmee ontstaat een ingrijpend andere situatie. U wordt verzocht aldus de meetvoorschriften te wijzigen, en te bepalen dat de meetonzekerheid in het voordeel van omwonenden dient te worden toegepast. Hierbij komt nog het volgende. De onzekerheidsfactor 2 kan op grond van NEN 9065 worden toegepast mits vervolgonderzoek wordt gedaan. U bent gewezen op punt 9.3.2 uit de NTA 9065 dat de factor 2 noemt als praktisch gekozen maar, gehanteerd in afwachting van de resultaten van nader onderzoek, praktijkmetingen, ringtests enz. Indien voldoende vervolgmetingen worden gedaan, en die onderzoeken gelijkwaardige uitkomsten geven, dan vervalt de grond voor het toepassen van een onzekerheidsfactor. Hierom is de ondernemer gehouden de op zijn initiatief gedane metingen beschikbaar te stellen. Maar ook zo lang die metingen niet beschikbaar zijn bestaat in de wel beschikbare meetuitkomsten voldoende grond om de onzekerheidsfactor 2 in het voordeel van de ondernemer achterweg te laten.

Overwegingen

De meetonzekerheid van een factor 2 is onderdeel van de norm NTA 9065 en om die reden dan ook terecht toegepast. Het kan niet zo zijn dat een bestendige norm die gehanteerd wordt, voor onderdelen maar buiten toepassing wordt gelaten omdat dat reclamanten niet zo goed uitkomt. Het is nu eenmaal zo dat geuronderzoeken een bepaalde onbetrouwbaarheid met zich mee brengen en om die reden er een

onzekerheidsfactor ter waarde van 2 mag worden gehanteerd welke een correctie vormen op het meetresultaat. Deze factor zullen wij niet buiten toepassing laten en zal zeker niet in het voordeel van reclamanten worden uitgelegd.

In paragraaf 9.3.2 "Omvang onzekerheid" van de NTA 9065:2012 staat:

"Er zijn vele bronnen van onnauwkeurigheid bij een geuronderzoek. Meetnormen geven doorgaans, maar niet altijd, de omvang van de onzekerheid in enkelvoudige verrichtingen. Op basis van het huidige niveau van kennis (2012) zijn de onnauwkeurigheden van diverse factoren niet of onvoldoende bekend. De omvang van de onzekerheid in, het totaal of delen van, een geuronderzoek zijn daardoor zelden te bepalen. Uit praktische overwegingen wordt een factor 2 toegepast voor de onzekerheid van een geuronderzoek, en ook bij (het deelresultaat van) veelgebruikte geuronderzoeksmethoden, dit in afwachting van de resultaten van nader onderzoek, praktijkmetingen, ringtests, enz. als voorbeeld bij opmerking 3 dat ter bepaling van de emissie van een constante bron een meting in drievoud als voldoende nauwkeurig geldt en dat door het uitvoeren van meer metingen deze nauwkeurigheid kan worden verhoogd. [...] De praktisch gekozen factor 2 is vooralsnog ook van toepassing verklaard op de onzekerheid in het deelresultaat uit de volgende onderzoeksmethoden:

- geurconcentratietingen;
- hedonische waarde bepaling;
- snuffelploegmeting;
- geuremissiemeting. [...]

OPMERKING 3 De onzekerheid in een meetmethode kan door de uitvoering en omvang van een onderzoek worden gestuurd. Bijvoorbeeld: ter bepaling van de emissie van een constante bron geldt een meting in drievoud als voldoende nauwkeurig. Door het uitvoeren van meer metingen kan deze nauwkeurigheid worden verhoogd."

Wij wijzen o.a. naar de uitspraak van de ABRvS van 20 juli 2022, 202005584/1/R4. In deze uitspraak gaat het onder andere over de toepassing van de NTA 9065. Belangrijke passages zijn de volgende: *"In het [STAB-advies] is - kort weergegeven - vermeld dat een factor 2 algemeen aanvaard is als aan te houden factor in verband met de meetonzekerheid van de gemeten geurconcentratie, zoals ook volgt uit de Nederlandse Technische Afspraak 9065."* *"De rechtbank heeft uit het STAB-advies afgeleid dat factor 2 ook bij hedonische metingen gebruikelijk is, mits wordt voldaan aan de Nederlandse Technische Afspraak 9065 uit 2012 (hierna: NTA 9065:2012) waarin een gestandaardiseerde aanpak is voorgeschreven voor het uitvoeren van geuronderzoeken. In zoverre heeft het college in het besluit van 7 januari 2020 voldoende gemotiveerd waarom het een factor 2 heeft toegepast. Dat uit een door [appellante] overgelegde notitie van Olfasense B.V. van 12 februari 2020 (hierna: de notitie van Olfasense) blijkt dat in een concept uit 2020 van de herziene NTA 9065 (hierna: concept-NTA 9065:2020), die voor commentaar aan deskundigen is voorgelegd, een grotere meetonzekerheid dan een factor 2 wordt aangenomen, die slechts kan worden verminderd door wijziging van de onderzoeksmethodiek, doet naar het oordeel van de rechtbank daaraan niet af, omdat de concept-NTA 9065:2020 nog moet worden becommentarieerd en ten tijde van belang nog niet ter inzage was gelegd."* Terecht hebben wij de meetonzekerheid van een factor 2 dan ook niet ingetrokken, anders dan reclamanten wensen. Wij wijzen hierbij ook naar de uitspraak van de rechtbank Noord-Holland van 25 maart 2021, HAA 20/3472 en HAA 20/3471.

"De rechtbank stelt voorop dat de NTA 9065 is bedoeld om opgevolgd te worden en meer is dan enkel een 'richtlijn'. Dit volgt uit de NTA 9065 zelf, waarin is aangegeven dat het doel van NTA 9065 is: de standaardwerkwijze in Nederland voor het doen van geuronderzoek beschrijven, voor zover mogelijk als verplichting, anders als aanbeveling. Dat betekent naar het oordeel van de rechtbank dat geuronderzoek waar dat feitelijk kan overeenkomstig de NTA 9065 moet worden uitgevoerd. De NTA 9065 is immers een hulpmiddel om in Nederland het geurbeleid uit te voeren, de aanpak van geurhinder te ondersteunen, en

de naleving van het beleid te waarborgen. Daarbij is een eenduidige wijze van het verrichten van geuronderzoek van wezenlijk belang."

Het volgen van de NTA 9065 met daarin opgenomen de correctiefactor van 2 op de meetresultaten is dan ook volledig terecht. De nieuwe NTA 9065, waarin, zoals hierboven aangegeven, zelfs een grotere meetonzekerheid dan een factor 2 wordt aangenomen is nog niet definitief vastgesteld, maar wel in ontwerp³. Duidelijk is dat ook deze uitgaat van een correctie op de meetresultaten en zelfs met een nog hogere factor dan de NTA 9065, versie 2012, welke in de metingen is toegepast welke ten grondslag liggen aan dit besluit. Het moge duidelijk zijn dat er geen enkele reden bestaat de correctiefactor niet meer te hanteren, dan wel louter in het voordeel van reclamanten uit te leggen.

Tot slot mag hier niet onopgemerkt blijven dat reeds in een eerder beroep en hoger beroep tegen een afwijzing onderzijds van een intrekkingverzoek m.b.t. tot de vigerende vergunning van vergunninghoudster de deugdelijkheid van de NTA-norm is bestreden door reclamanten. Hieronder volgen de relevante overwegingen van de ABRvS (15 januari 2020, 201902376/1/A1):

"De maatschap en anderen betogen dat het in voorschrift 2.3A vermelde geurmeetprotocol NTA 9065 wezenlijke beperkingen kent. Zij betogen verder dat zij moeite hebben met het gegeven dat de geurmeting in opdracht van de ondernemer wordt uitgevoerd, omdat het belang van de ondernemer bij de uitkomst van de meting groot is.

Ter zitting hebben de maatschap en anderen gesteld dat op korte termijn geen andere geschikte methode voor het meten van geur voorhanden is. Daargelaten of de NTA 9065 de door de maatschap en anderen bedoelde tekortkomingen kent, ziet de Afdeling in het betoog daarom geen grond voor het oordeel dat voorschrift 2.3A ten onrechte bepaalt dat geurmetingen overeenkomstig de NTA 9065 moeten worden uitgevoerd.

Voorschrift 2.3A bepaalt dat het meetplan vooraf moet worden voorgelegd aan en goedgekeurd moet zijn door het bevoegde gezag. De data en tijdstippen van de geurmetingen moeten tijdig aan het bevoegde gezag worden meegedeeld, zodat het bij de metingen aanwezig kan zijn. Het voorschrift bepaalt verder dat de metingen door een geaccrediteerde meetinstantie moeten worden uitgevoerd.

Hetgeen de maatschap en anderen aanvoeren, geeft geen aanleiding voor het oordeel dat dit voorschrift onvoldoende waarborgen voor een deugdelijk geuronderzoek bevat."

Voorgaande impliceert ons inziens dat ook de correctiefactor welke onderdeel uitmaakt van deze NTA 9065 onverkort deugdelijk is geacht door de ABRvS.

³ <https://www.nen.nl/elasticsearch/?search=nta%209065&sortmode=asc&viewmode=list>

7. Beschikbaar krijgen stankemissierapporten

Bij de ondernemer zijn kennelijk meerdere stankmeetrapporten aanwezig. De ondernemer weigert die metingen te overleggen. Dit geeft geen constructieve indruk. Naarmate meer meetrapporten beschikbaar zijn ontstaat meer ruimte de sterk controversiële onzekerheidsfactor 2 buiten toepassing te laten in het voordeel van de ondernemer. U bent gehouden het noodzakelijke te doen om die rapporten beschikbaar te krijgen.

Overwegingen

Vergunninghoudster is niet verplicht om vrijwillig uitgevoerde metingen aan ons te overleggen en wij kunnen haar hier ook niet toe dwingen. Het feit dat deze metingen niet aan ons zijn overlegd, getuigt er naar onze mening van, dat de meetresultaten niet bepaald rooskleurig te noemen waren. Wij zijn dan ook van mening dat wij dit besluit op goede gronden hebben kunnen nemen en in de tijd die verstreken is tussen het verzoek van reclamanten en dit besluit vergunninghoudster mogelijkheden genoeg heeft gehad om aan te tonen dat er geen ontoelaatbare geurbelasting zou optreden als gevolg van het in werking zijn van haar inrichting.

8.

De fokcyclus bedraagt maximaal 4 maanden. Het betreft een doorloopsysteem. De ondernemer is aan de omwonenden verplicht om op de kortst mogelijke termijn het aantal dieren te reduceren. De ondernemer dient te worden verplicht geen nieuwe dieren te plaatsen na inwerking treden van het besluit. U dient de exacte productiecyclus inzichtelijk te hebben. Vooralsnog moet als waarschijnlijk feit worden aangenomen dat de ondernemer binnen 2 maanden het genoemde aantal te houden dieren van 2.300 te hebben gereduceerd. De termijn kan enkel langer zijn indien het te reduceren dieren 9.845 is. De begunstigingstermijn kan nooit langer zijn dan 4 maanden. De begunstigingstermijn is niet deugdelijk gemotiveerd.

Overwegingen

Een cyclus van 4 maanden is inderdaad een realistische termijn waarbij een big groeit tot een slachtrijp vleesvarken.⁴ Indien wij dit besluit derhalve na vier maanden in werking laten treden voor wat betreft het niet meer mogen hebben van 2.301 vleesvarkens, betekent dit dat vergunninghoudster nog 2.301 biggen tot vleesvarkens kan laten mesten en deze dan moet afvoeren. Vergunninghoudster wordt hierdoor alles behalve dan in haar belangen geschaad en de termijn waarin ontoelaatbare geurhinder optreedt, wordt niet onnodig lang aangehouden. We zullen de termijn uit het ontwerpbesluit dan ook aanpassen in 4 maanden.

7.2 Zienswijzen reclamant 7

De gemachtigde met ingekomen brief van 21 maart 2023 namens reclamant 7.

Verder hebben wij van de gemachtigde met ingekomen brief van 4 juli een aanvulling op haar zienswijzen ontvangen. In deze brief wordt er nogmaals op geattendeerd dat er naar de mening van reclamant andere mogelijkheden zijn om tot een gewenste verlaging van de geurbelasting te komen, welke gelet op het systeem van de Wabo en andere relevante wet- en regelgeving eerst nagelopen dient te worden. Daarom heeft reclamant concrete stappen gezet om te komen tot een aanvraag voor de beoogde verlaging. Deze

⁴ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Vleesvarken>

aanvraag zal een dezer dagen worden ingediend, waarover reclamant mocht dat nodig zijn in overleg wil treden. Daarom wordt ervan uitgegaan dat eerst de nodige stappen in het kader van de aanvraag worden afgewacht, alvorens de handhavingszaak zal worden opgepakt. Verder gaat reclamant ervan uit dat er, gelet op de in te dienen aanvraag, geen intrekkingverzoek zal worden vastgesteld.

Voor wat betreft de door de gemachtigde genoemde in te dienen aanvraag omgevingsvergunning zie onze overwegingen in hoofdstuk 8. Het door de gemachtigde genoemde niet oppakken, vanwege de ingediende aanvraag omgevingsvergunning, van het toezicht- en handhavingstraject naar aanleiding van de resultaten van de in onze opdracht uitgevoerde geurmetingen van 18 augustus 2022 aan de luchtwasser B1 van stal 9, moet los worden gezien van onze overwegingen op het ingediende verzoek tot (gedeeltelijke) intrekking dan wel actualisatie van een verleende omgevingsvergunning.

1.

Vergunninghoudster vindt zich onvoldoende gewaarschuwd voor dit besluit en is van mening dat nimmer kenbaar is gemaakt dat een besluit als dit zou volgen als er niet aan bepaalde geurverwijderingsrendementen zou worden voldaan. Onze belangenafweging schiet dan ook te kort volgens vergunninghoudster. Wij ontnemen vergunninghoudster mogelijkheden om andere bewezen technieken ter beperking van geuremissies door te voeren met de nu genomen besluitvorming.

Overwegingen

Het betreft inmiddels het derde intrekkingverzoek van belanghebbenden dat voor ligt omtrent de inrichting van vergunninghoudster en dit verzoek is reeds op 11 augustus 2021 ontvangen en daarvan is vergunninghoudster ook in kennis gesteld. Zoals in dit besluit meerdermaals is aangehaald hebben zowel de Rechtbank Limburg als de ABRvS in hun uitspraken ten aanzien van (hoger) beroepen tegen ons besluit om de intrekkingverzoeken af te wijzen geoordeeld dat het niet intrekken destijds gerechtvaardigd was, maar dat indien er concrete geurmetingen zouden hebben plaats gevonden (welke inmiddels hebben plaats gevonden) die tot een heroverweging zouden moeten leiden. Relevante passages uit de uitspraak van de ABRvS d.d. 15 januari 2020, 201902376/1/A1 zijn de volgende:

"Zoals hierboven onder 6.1 is vastgesteld, heeft het college in het besluit van 1 november 2018 erkend dat de geurnormen uit de Wgv bij een aantal woningen zullen worden overschreden, indien de geurbelasting wordt berekend met toepassing van het vastgestelde lagere rendement van het vergunde luchtwassysteem. De vraag of de geurbelasting die zal optreden ontoelaatbaar is, heeft het college echter, gelet op hetgeen onder 7.2 is overwogen, nog niet kunnen beantwoorden. Het in de Rgv vermelde reductiepercentage van 45% is blijkens de toelichting (Stcrt. 2018, nr. 39679) een niveau dat minimaal kan worden gehaald, maar niet een algemeen aanvaard milieutechnisch inzicht dat geldt voor alle stallen met het vergunde luchtwassysteem."

"De rechtbank gaat ervan uit dat, indien uit de geurmetingen blijkt dat de geurvrachten van dien aard zijn dat feitelijk blijkt van een onaanvaardbare milieukwaliteit voor de omgeving, het college zich beraadt op de alsdan van [belanghebbende] middels nieuwe voorschriften te vergen concrete maatregelen om de geuremissie te beperken en, indien dat niet mogelijk is, zich (opnieuw) beraadt of (gedeeltelijke) intrekking van de vergunning wegens ontoelaatbaar nadelige gevolgen voor het milieu dient plaats te vinden."

Het moge duidelijk zijn dat het voor vergunninghoudster vanaf dat moment reeds voldoende bekend moest worden geacht dat wij bij het hebben van meetresultaten van geurmetingen waaruit zou blijken dat de geurvrachten van dien aard zijn dat feitelijk blijkt van een onaanvaardbare milieukwaliteit voor de omgeving, wij niet anders zouden kunnen dan overgaan tot intrekken, tenzij er andere concrete maatregelen zouden zijn om de geuremissie te beperken welke wij aan de vergunning zouden kunnen

verbinden. In de tijd tussen het ingediende intrekkingverzoek en ons ontwerpbesluit is er diverse keren contact geweest met vergunninghoudster en hebben er, zoals in dit besluit is opgesomd, diverse geuremtingen plaats gevonden. Uit de meetresultaten kon zeker niet de conclusie worden getrokken dat de optredende geuremissie als aanvaardbaar te kwalificeren is. Vergunninghoudster heeft ons mondeling te kennen gegeven aan de slag te zijn om de luchtwassers te laten voldoen aan een rendement dat zo dicht als mogelijk bij de 85 % zou liggen. Hiertoe is er o.a. naar het waswater gekeken en hebben er diverse overleggen tussen vergunninghoudster en leverancier van de luchtwassers plaats gevonden. Een en ander heeft niet het resultaat gehad dat werd gehoopt. Wij hebben daartoe zelf ook geurmetingen uitgevoerd, waarvan in dit besluit melding is gemaakt. Op grond van al deze metingen en vooral de resultaten ervan hebben wij niet anders dan dit besluit kunnen nemen. Anders dan vergunninghoudster nu stelt, is zij door ons ook altijd voorgehouden dat indien er op basis van metingen en vermeende verbeteringen aan de luchtwassers geen concreet effect werd bewerkstelligd, zij niet anders konden dan overgaan tot besluitvorming welke, bij afwezigheid van andere concrete maatregelen, tot (gedeeltelijke) intrekking zou moeten leiden. Te meer nu wij door de Rechtbank Limburg bij uitspraak van 5 januari 2023, ROE 221 1539, opgedragen zijn vanwege het niet tijdig beslissen op het verzoek van belanghebbenden binnen twee weken alsnog een ontwerpbesluit te nemen op straffe van het verbeuren van dwangsommen en binnen 6 weken na het ter inzage leggen van het ontwerp van dit besluit een definitief besluit te nemen op straffe van het verbeuren van dwangsommen, waren wij genoodzaakt een ontwerp-besluit te nemen. Op grond van de beschikbare geurmetingen, kon dat maar één besluit zijn. Andere maatregelen, waarmee wij bovendien de grondslag van de aanvraag zouden verlaten, konden wij in alle redelijkheid niet opleggen nu onbekend was welke dat zouden moeten zijn en wat daarvan het concrete en zekere resultaat zou zijn. Dat vergunninghoudster nu stelt voornemens te zijn extra maatregelen te treffen, lezen wij voor het eerst. Haar inspanningen waren, voor zover wij geweten hebben, altijd gericht op het deugdelijk laten functioneren van de luchtwassers, te meer nu vergunninghoudster altijd gesteld heeft dat deze luchtwassers van hetzelfde type bij een andere inrichting van vergunninghoudster wel het meest hoge geurverwijderingsrendement behalen. Indien vergunninghoudster concreet en overtuigd kan aantonen dat zij met aanvullende of andere maatregelen kan komen tot een geurhinderniveau dat niet ontoelaatbaar is buiten de inrichting, kan zij dat aanvragen en kunnen wij dat vergunnen en zal dat kunnen inhouden dat dit besluit wordt ingetrokken en de ingetrokken dieraantallen wederom weer worden vergund. Vooralsnog is dit niet aan de orde en zijn wij van mening dat vergunninghoudster ruim voldoende tijd is gegund om aan te tonen dat haar luchtwassers zodanig functioneren dat er geen ontoelaatbare situatie buiten de inrichting kan ontstaan. Nu dat niet is aangetoond konde wij niet anders dan dit besluit nemen en volgens ons komt dat ook geenszins als een verrassing voor vergunninghoudster. Nu wij afdeling 3.4 van de Wabo moeten volgen, heeft vergunninghoudster net als andere belanghebbenden de mogelijkheid gekregen om haar zienswijzen te uiten op ons ontwerp-besluit dat als een voorgenomen besluit kan worden gezien. Vergunninghoudster is in zoverre niet benadeeld.

2.

Onduidelijk is waarom wij dit besluit nu nemen, aldus vergunninghoudster. Er zijn nauwelijks gegronde klachten volgens vergunninghoudster. Vergunninghoudster stelt dat (overmatige) geuremissie het gevolg zou zijn van te dikke mest in de mestputten en verstopping van de mestkanalen, gerelateerd op vochtopnemend vermogen van de nieuwbouw van de stal. Indien er een minder grove maling van voeders zou worden gebruikt en de mestkanalen regelmatig zouden worden gereinigd, zou het probleem zijn opgelost te meer omdat het beton van de nieuwbouw zou zijn verzadigd en geen vocht meer zou opnemen. De geurmeting van ons zou bovendien aantonen dat het rendement van de luchtwasser op 86% zou liggen.

Overwegingen

Het is ten eerste vreemd dat men opmerkt dat wij dit besluit niet hadden mogen nemen omdat de vermeende oorzaak van de hoge geuremissies het verstoppert van de mestput zou zijn, terwijl elders in de zienswijzen aanvullende maatregelen (biobed) noodzakelijk worden geacht om de geuremissie te beperken tot een aanvaardbaar niveau. Het is bovendien opmerkelijk te noemen dat in november 2022 of wellicht eerder dit probleem al bekend was en kennelijk pas medio 2023 zou zijn opgelost. Eerder zou met grote zekerheid, zo beweerde vergunninghoudster het vervuilde waswater het probleem zijn dat de luchtwasser veel geuremissie door zou laten, maar nu is dat het verstoppert van de mestput. Zoals eerder overwogen, hebben wij de nodige tijd genomen om dit besluit te nemen en is er daarvoor ook al de nodige tijd verstreken. Het feit dat er vloerverwarming en koeling in de dierenverblijven enerzijds aanwezig is waardoor minder hoeft te worden geventileerd en anderzijds nota bene het voertransport aangepast is opdat dit minder gefermenteerde grondstoffen zou bevatten waardoor ook minder geur van de mest zou komen, zouden redenen zijn waarom nu juist de geur afkomstig van de inrichting van vergunninghoudster veel lager zou zijn dan bij andere varkenshouderijen. Dit hebben wij nota bene als redenen beschouwd om de gerechtvaardigde verwachting te motiveren dat de geuremissies uit de inrichting lager zouden zijn dan verondersteld met het door de wetgever terug geschroefde geurverwijderingsrendement van de luchtwassers. Dit is mede de grondslag geweest voor het eerder tot twee maal toe niet (gedeeltelijk) intrekken van de vigerende vergunning. Ondanks deze maatregelen is uit de geuronderzoeken gebleken dat er aanzienlijke geuremissies en hinder optreden buiten de inrichting. Het is dan ook zeer voorbarig om nu te veronderstellen dat bij het opheffen van een verstopte mestput de geuremissies aanzienlijk lager zouden zijn. Uit toekomstige metingen zou dit dan moeten blijken. Bij gebrek aan goede meetresultaten en het lange tijdsverloop waarbinnen geen verbeteringen te zien waren, konden wij niet anders dan overgaan tot deze besluitvorming. Het feit dat de meting in opdracht van ons d.d. 18 augustus 2022 (Bureau Blauw, BL2022.11026.01) laat zien dat het geurverwijderingsrendement van de luchtwasser B1 86 % bedroeg (met de correctiefactor van 2 beschouwd) betekende allerm minst dat er werd voldaan aan de geuremissies welke buiten de inrichting tot een aanvaardbaar geurhinderniveau leiden, sterker nog de gemeten geuremissies waren hoger dan ooit gemeten, namelijk 117.137 ge/s (gecorrigeerd met factor 2) terwijl de vergunde maximale emissie 69.697 ge/s bedraagt (besluit 1 november 2018). Zoals gesteld hebben de metingen in opdracht van ons door Bureau Blauw plaats gevonden in augustus 2022, terwijl het probleem met de mestput pas in november is vastgesteld, althans in bijzijn van onze toezichthouder naar aanleiding van informatie van vergunninghoudster is vermeld in het toezichtsrapport. Het is daarmee maar de vraag of tijdens de geuremtingen in augustus 2022 ook sprake was van een situatie waarbij sprake was van verstopte mestputten en daarmee vermeend gepaard gaande extra geuremissies. Hetgeen vergunninghoudster stelt is geen reden tot een ander besluit te komen. Verder is algemeen bekend dat het beton in de mestputten gecoat moet worden om dit beton bestand te laten zijn tegen de zure inwerking van de op te vangen mest. Op het moment dat het beton is gecoat zuigt het geen water meer op uit de mest, zoals vermeend en kan dat dus ook nooit een oorzaak zijn dat mest te vast wordt en daardoor de putten verstopt raken. De genoemde zuigende werking van het 'verse' beton waardoor de mestput verstopt zou raken, achten wij dan ook zeer discutabel. Zoals in dit besluit is overwogen, heeft de wetgever het geurverwijderingsrendement van combi-luchtwassers, zoals die van vergunninghoudster, gereduceerd van 85 % naar 45 %. De 45 % is daarmee een wettelijk vereiste. De geuremissies welke hiermee overeenkomen zijn als ondergrens in ons besluit van 1 november 2018 verplicht door vergunninghoudster (minimaal) te behalen. Nu uit onze meting in augustus 2022 gebleken is dat zelfs daaraan niet werd voldaan en daarmee dus ook niet aan het rendement dat in de Rgv voor een combi luchtwasser is vereist, hebben wij een handhavingprocedure ingezet. Dit laat echter onverlet – hetgeen vergunninghoudster kennelijk miskent – dat bij het voldoen aan de 45 % geurverwijdering (wettelijk vereist maar ook in besluit van 1 november 2018 gekwantificeerd in geuremissie) en daarmee 69.697 ge/s (combi water B.1) sprake is van een ontoelaatbare situatie in de omgeving welke ons genoopt

heeft de vigerende vergunning deels in te trekken. Indien uit geurmetingen zou zijn gebleken dat de emissies stelselmatig lager zouden zijn geweest en daarmee het geurverwijderingsrendement (aanzienlijk) hoger dan 45 %, had dat wellicht niet tot dit besluit geleid.

3.

De geurmetingen rechtvaardigen dit besluit niet aldus vergunninghoudster. Er zijn diverse metingen uitgevoerd waarbij zou blijken dat aan de normen zou worden voldaan. Aan de vrijwillige metingen zouden wij dit besluit onterecht ophangen. De luchtwassers zouden de vereiste rendementen halen. Voor de biggen en zeugen zouden de door ons getroffen conclusies al helemaal niet mogen gelden. Vergunninghoudster heeft berekeningen toegevoegd waaruit zou blijken dat overschrijding van normen geenszins aan de orde zou zijn. Klachten rechtvaardigen ons besluit ook geenszins.

Overwegingen

Vergunninghoudster miskent dat het voldoen aan de middels ons besluit van 1 november 2018 vergunde geuremissie van 69.697,6 OU/s overeenkomend met een geurverwijderingsrendement van 'slechts' 45 % van de combi luchtwassers welke vergunninghoudster in bedrijf heeft allerminst betekent dat er dan een situatie buiten de inrichting aan de orde zou zijn welke aanvaardbaar zou zijn. Wij hebben alrijd betoogd en de rechtbank Limburg en de ABRvS zijn daar mee akkoord gegaan dat de verwachting gerechtvaardigd zou zijn dat het rendement van de wassers, nu deze nieuw aangeschaft waren, in combinatie met de door vergunninghoudster getroffen aanvullende maatregelen (o.a. klimaatbeheersing en ongefermenteerd voedsel) er geen sprake zou zijn van onaanvaardbare geuremissies. De metingen hebben echter uitgewezen dat de vrijkomende geuremissies, ook als die zouden voldoen aan de vergunde waarden, toch tot een aanzienlijk hoge belasting in de omgeving van de inrichting leiden. In het door mr. Wösten namens omwonenden en andere belanghebbenden ingediende intrekkingsverzoek is op basis van de eerste verplichte meting van vergunninghoudster, zij het met het V-Stacks model, waarbij werd voldaan aan de vergunde geuremissie, al aangetoond dat de geurbelasting in de nabije omgeving van de inrichting enorm hoog te noemen is. Als wij alle metingen door de bank nemen en zeker onze eigen meting van augustus 2022 en daarbij vergunninghoudster het voordeel van de twijfel geven, voldoet de luchtwasser B.1 net aan de gestelde geuremissie van 69.697,6 OU/s (ondergrens van geurverwijderingsrendement van 45 %, zoals wettelijk verplicht). Uitgaande van het behalen van dit rendement (nu dit in het besluit van 1 november 2018 is vastgelegd kan hier ook worden toegezien en zonodig worden gehandhaafd, hetgeen op basis van onze meting van augustus 2022 ook is ingezet) hebben wij berekend bij welke hoeveelheid vleesvarkens er nog wordt voldaan aan een geurbelasting buiten de inrichting welke als niet ontoelaatbaar moet worden beschouwd. Op grond daarvan hebben wij 2.301 vleesvarkens ingetrokken uit de vigerende vergunning. Nu de zeugen- en biggenstal, vergund, maar nog niet gerealiseerd, te allen tijde geuremissie zal toevoegen aan de geuremissie uit de vleesvarkensstal welke middels dit besluit net voldoet aan de belasting van maximaal 19,4 OUe/m³ (waarboven sprake is van onrechtmatigheid = ontoelaatbaarheid) zal het in werking zijn hiervan tot een geurbelasting leiden die boven de waarde van 19,4 OUe/m³ uitkomt. Er is dan ook terecht in dit besluit een verbod gesteld om de zeugen- en biggenstal in gebruik te gaan nemen, ongeacht welke geurbelasting hierdoor veroorzaakt wordt, elke toename leidt immers tot een overschrijding van het ontoelaatbare overeenkomend met 19,4 OUe/m³. Wij verwijzen wederom naar de overwegingen van de ABRvS onder ad 1 genoemd, welke ons besluit rechtvaardigen in deze. Dat er nauwelijks sprake zou zijn van overlast in de omgeving, aldus vergunninghoudster, wordt door haar niet met feiten onderbouwd. Het aantal klachten hebben wij eerder in dit besluit genoemd en deze in combinatie met alle andere overwogen aspecten hebben tot dit besluit geleid. Dat er anno 2023 ook nog steeds geuroverlast wordt ondervonden getuigt van een klacht in de periode van 6 maart tot 9 maart. Een omwonende stelt met niet te miskennen woorden het volgende: *'Sinds het regenachtige weer is het weer raak buiten. Het lijkt wel of we in de stal staan. Vieze varkenslucht van het NGB. De reductie van 15% van de varkens bij de vergunningsaanpassing is volstrekt onvoldoende en ook niet correct uitgevoerd. Alles is gebaseerd op V-*

Stacks in de vergunning en alle procedures. Nu de gedeeltelijke intrekking volgt is er de veel mildere Geo-Stacks als middel genomen. Weer een voorbeeld waar de RUD de slaaf van de boer is, jullie durven gewoon niet te handhaven. Schandalig en ik ga dit weer in een bezwaar en zienswijze duidelijk maken. Triest dat wij als burgers op deze manier behandeld worden.'

4.

Wij hadden niet mogen aansluiten bij de geurbelasting van 19,4 OÜe/m³ als waarde waarboven geurbelasting als ontoelaatbaar wordt geacht. Het betreft immers een norm uit een civiele beroepsprocedure, aldus vergunninghoudster. Vergunninghoudster wijst naar het exclusieve toetsingskader van de Wgv en de maximale geurnorm van 35 OÜe/m³ buiten de bebouwde kom, alsmede rechtspraak die deze norm als aanvaardbaar zou achten. Als deze norm zou worden gehanteerd zou er maar één woning overbelast zijn en dat zou dit besluit niet rechtvaardigen.

Overwegingen

Wij zijn van mening terecht bij de norm van 19,4 OÜe/m³ te zijn aangesloten als waarde waarboven sprake is van ontoelaatbare geurhinder. Dat in een civiele zaak (Rb Den Haag 14 september 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:9119) is uitgesproken dat boven deze norm sprake is van onrechtmatigheid jegens gehinderden, betekent volgens ons allerm minst dat in onze besluitvorming hier niet op mag worden teruggevallen voor het bepalen van ontoelaatbare geurhinder. Wij hebben in de afweging wanneer sprake is van ontoelaatbare geurhinder immers een eigen beslissingsruimte. De rechtbank baseert de onrechtmatigheid ons inziens op een grondslag die wij ook mogen toepassen. In de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij (bijlagen 6 en 7) staan 'richtlijnen' om vast te stellen hoeveel geurhinder op gebiedsniveau acceptabel is. Daaruit volgt onder andere dat de milieukwaliteit in een concentratiegebied, zoals dat in de situatie van vergunninghoudster als zeer slecht moet worden aangemerkt als de voorgrondbelasting 19,4-25,3 OÜe/m³ bedraagt. Uit het RIVM-rapport Geur en gezondheid uit 2015 volgt dat de milieugezondheidskwaliteit in een concentratiegebied onvoldoende is bij een voorgrondbelasting van 14 tot 31,2 OÜe/m³. De rechtbank neemt als uitgangspunt dat het onacceptabel is om mensen min of meer permanent bloot te stellen aan een woonomgeving met een zeer slechte milieukwaliteit of onvoldoende milieugezondheidskwaliteit (of erger). Dat is (op gebiedsniveau) het geval als de geurbelasting 19,4 OÜe/m³ of hoger is (dat is ongeveer vier keer de maximale geurnorm in industriegebieden). De rechtbank hanteert een geurbelasting van 19,4 OÜe/m³ daarom als grenswaarde. Niet valt in te zien waarom deze waarde niet ook door ons als grenswaarde zou mogen worden gesteld. Ondanks dat de staatssecretaris van I en M heeft aangegeven in hoger beroep te gaan tegen de uitspraak heeft ze ook te kennen gegeven⁵ dat op grond van deze uitspraak de Wgv zal worden aangepast waarbij de hoogte van geurnormen en de aanpak van overbelaste gebieden zal worden gewijzigd. De door vergunninghoudster genoemde norm van 35 OÜe/m³ betreft een geurnorm welke (vooralsnog) maximaal in een geurverordening mag worden vastgelegd voor woningen in een concentratiegebied. Deze norm moet middels verordening door de gemeenteraad worden bepaald. Dit betreft dus een exclusieve bevoegdheid van de gemeenteraad. Van deze bevoegdheid is in casu geen gebruik gemaakt, dus kan ook onmogelijk gelegitimeerd worden dat pas boven een dergelijke waarde sprake is van ontoelaatbare geurhinder. Het middels geurverordening toestaan van dergelijke enorm hoge belastingen zal logischerwijs ook de nodige onderbouwing vergen waarbij de bescherming van geurgevoelige objecten een belangrijke rol zal innemen. Verder is het anders dan vergunninghoudster meent, niet het exclusieve karakter van de Wgv (en dus de hoogste norm van 35 OÜe/m³ vast te stellen bij geurverordening) dat bepaalt wanneer een geurbelasting al dan niet toelaatbaar is.

⁵ Kamerbrief 8 november 2022, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/11/08/geurhinder-en-veehouderij>

Zo overwoog de rechtbank Limburg op 5 juli 2021, ECLI:NL:RBLIM:2021:5341 dat de Wgv (en dus ook het voldoen aan de normen uit de Wgv waaronder maximaal 35 OUE/m³ bij geurverordening vastgesteld) echter niet bepaalt onder welke omstandigheden een omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk moet worden ingetrokken. Dit is bepaald in artikel 2.33 Wabo en daarvoor is van belang of de door die vergunning toegestane milieugevolgen zo ernstig zijn dat zij niet slechts als ongewenst, maar zonder meer als ontoelaatbaar nadelig kunnen worden aangemerkt. Daarbij heeft het college beoordelingsruimte, zij het dat deze wordt begrensd door hetgeen uit de meest recente algemeen aanvaarde milieutechnische inzichten voortvloeit. De ABRvS heeft dit eerder bevestigd bij uitspraak van 15 januari 2020, 201902376/1/A1. De vraag of een omgevingsvergunning opnieuw zou kunnen worden verleend op basis van de vastgestelde lagere rendementen, is dus niet van belang. Waar het om gaat is of de gevolgen voor het milieu door de geurbelasting afkomstig van de inrichting, ontoelaatbaar nadelig zijn dat deze het bevoegd gezag verplichten tot intrekking. Hierbij moet worden opgemerkt dat de vergunning van vergunninghoudster met de huidige wettelijke verwijderingsrendementen absoluut niet had kunnen worden verleend.

Wat vergunninghoudster verder miskent is dat de waarde van 35 OUE/m³ uit de Wgv wordt berekend met het geurmodel V-Stacks met al haar modelmatige beperkingen. In casu hebben wij dat om diverse redenen, zoals toegelicht, niet gedaan, zoals reeds eerder gemotiveerd. Om te voldoen aan 19,4 met V-Stacks Vergunningen mogen er in stal 9 nog maximaal 9.363 vleesvarkens worden gehouden (zie paragraaf 6.8.1). In plaats van het vergunde aantal van 19.208 vleesvarkens is dit een daling van het aantal vleesvarkens met 9.845 vleesvarkens. Om te kunnen voldoen aan 19,4 OUE/m³ met Geomilieu mogen er in stal 9 nog maximaal maximaal 16.907 vleesvarkens worden gehouden (zie paragraaf 6.8.2.2). In plaats van het vergunde aantal van 19.208 vleesvarkens is dit een daling van het aantal vleesvarkens met 2.301 vleesvarkens. Dit wordt volkomen miskend. De genoemde 35 OUE/m³ als maximaal toelaatbaar in een geurverordening op grond van de Wgv wordt immers ook berekend met het model dat in de Wgv verplicht is gesteld dus ook voor het berekenen van de belasting voor inrichtingen die binnen een gebied liggen waarop een geurverordening van toepassing is.

5.

Intrekken is een veel te drastische maatregel en te prematuur. Er is niet geïnventariseerd of het stellen van voorschriften ter voorkoming van ontoelaatbare gevolgen mogelijk is. Er heeft geen toets van andere te treffen maatregelen plaats gevonden. Het verlenen van een nieuwe vergunning waarbij vergunninghoudster zelf alternatieve aanvullende maatregelen zou aanvragen zou niet mogelijk zijn nu de Wgv het exclusieve toetsingskader is voor geur bij een veehouderij, zoals die van vergunninghoudster. Intrekking kan niet ongedaan worden gemaakt nu er immers aan de Wgv moet worden getoetst, aldus vergunninghoudster. Vergunninghouster stelt ook dat haar referentiesituatie voor de Wet natuurbescherming wijzigt door het intrekken van 2.301 vleesvarkens. Ons besluit verdraagt zich ook niet met de Chw, artikel 7af, tweede lid. Ons besluit is ook onevenredig, aldus vergunninghoudster. Aan de eisen noodzakelijkheid en evenwichtigheid wordt niet voldaan. De klachten rechtvaardigen ons besluit evenmin. Toezichthouders hebben de geuite klachten niet kunnen waarnemen. Vergunninghoudster wenst te komen tot structurele oplossingen en suggereert daartoe drie mogelijke maatregelen, nader onderzoek dikke mest, een biobed en een geurbeheersplan. Andere technische maatregelen, waaronder verhoging emissiepunt en uittreedsnelheid zijn eveneens opties, aldus vergunninghoudster.

Overwegingen

Vergunninghoudster gaat wel heel erg gemakkelijk voorbij aan onze besluitvorming van 1 november 2018 en de resultaten van de geurmetingen en vooral het tijdsverloop tot nu waarbinnen geen enkele concrete aanwijzingen zijn te benoemen op grond waarvan er een gerechtvaardigde verwachting bestaat dat er sprake is van een verbeterde geursituatie in de omgeving van de inrichting. Tot twee maal toe hebben wij

volgens de Rb en de ABRvS terecht een intrekkingsverzoek afgewezen en hebben wij alternatieve voorschriften aan de vigerende vergunning verbonden – niet te vergeten hierbij is het verbieden om gebruik te mogen maken van de 50 %-regel uit de Wgv. De 50%-regel kan worden toegepast als een veehouder extra maatregelen neemt om de geurbelasting te beperken. De veehouder mag dan 50 procent van het effect van de extra maatregelen inzetten om meer vee te houden. De andere 50 procent is voor de omwonenden: vermindering van de geurbelasting. Dergelijke maatregelen kunnen worden ingezet voor verdere schaalvergroting. In overbelaste situaties kan dit ongewenst zijn. - en hebben wij die besluitvorming en de afwijzingen van de intrekkingsverzoeken mede gebaseerd op het door vergunninghoudster gewekte vertrouwen dat door alternatieve maatregelen binnen de inrichting, zoals aangepast voedsel en klimaatbeheersing in de dierenverblijven in combinatie met de meest moderne combi luchtwassers, er een acceptabele geurbelasting zou optreden buiten de inrichting. Reeds toen is de afweging gemaakt waarop vergunninghoudster nu doelt. Dat lijkt nu wel heel erg snel te zijn vergeten door vergunninghoudster net als het lange tijdsverloop dat zich voor heeft gedaan tussen het intrekkingsverzoek en dit besluit waarbij vergunninghoudster steeds weer beterschap beloofde en eigen meetgegevens daartoe ons moest gaan overtuigen. Zoals eerder gesteld in dit besluit zijn wij niet over één nacht gegaan met het nemen van dit besluit en hebben wij de beslistermijn opgerekt om zoveel mogelijk data te verkrijgen op basis waarvan een weloverwogen besluit kon worden genomen. Ondanks de tegenvallende geurmetingen heeft vergunninghoudster geen enkele keer aangeboden om alternatieve maatregelen te gaan treffen. Gezien het tijdsverloop en de aan ons opgelegde (en reeds verbeurde) dwangsommen vanwege niet tijdig beslissen en vooral ook de tijd dat belanghebbenden geuroverlast ondervinden, hetgeen niet alleen de klachten duidelijk maken, maar vooral ook de diverse resultaten van de geuronderzoeken en vooral dat van augustus 2022 in onze opdracht uitgevoerd, konden wij geen ander besluit nemen dat het onderhavige. Vergunninghoudster heeft ons steeds voorgehouden dat het vervuilde waswater in de combi luchtwassers het probleem van de hoge geuremissies zou zijn en dat zij continu met de leverancier in overleg was om de wassers te laten functioneren. In deze context is ons besluit het enige juiste. Het ambtshalve op leggen van maatregelen om de geurbelasting te verlagen, zou op grond van de Chw weliswaar tot de mogelijkheden behoren, maar dan zouden we toch zeker moeten weten dat met die maatregelen de geurbelasting buiten de inrichting ook aanvaardbaar zou zijn. Nu de inrichting ruim voldoet aan BBT en zeker combi luchtwassers in de BBT conclusies voor de Intensieve veehouderij als best beschikbare technieken zijn genoemd, ligt het niet voor de hand om nota bene ambtshalve voorschriften aan een vergunning te verbinden welke nopen tot het treffen van maatregelen welke niet in BBT-conclusies zijn aangewezen en waarvan het resultaat op voorhand niet bekend is en bovendien niet duidelijk is of deze maatregelen überhaupt technisch (en financieel) realiseerbaar zijn. Nu maatregelen welke vergunninghoudster vrijwillig reeds getroffen heeft, zoals aangepast voedsel en klimaatbeheersing, niet het gewenste (voldoende) effect hebben getoond, de diverse meetresultaten een grove geuroverbelasting in de omgeving laten zien, de inrichting van vergunninghoudster één van de meest moderne en nieuwe veehouderijen betreft welke ruimschoots aan het BBT-principe voor geur voldoet, het tijdsverloop waarbinnen vergunninghoudster nooit alternatieve aanvullende maatregelen de revue heeft laten passeren, laat staan heeft voorgesteld en waarin de geuremissies hoog zijn gebleven, het reeds eerder tot twee maal toe afwijzen van intrekkingsverzoeken en onduidelijk is welke alternatieve maatregelen met een zeker beoogd effect en zowel technisch als financieel realiseerbaar in alle redelijkheid aan vergunninghoudster opgelegd kunnen worden, is ons besluit rechtmatig en hebben wij afgewogen terecht geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid uit artikel 2.31 van de Wabo. Wij delen de stelling van vergunninghoudster overigens niet waarbij ze stelt dat vergunningverlening met alternatieve maatregelen onmogelijk zou zijn omdat de Wgv het exclusieve toetsingskader zou zijn. Indien vergunninghoudster de ingetrokken vleesvarkens zou aanvragen met een beschrijving van alternatieve maatregelen waarvan ze dan ook zelf de technische en financiële haalbaarheid zou motiveren (die zijn gegeven als vergunninghoudster ze zelf verzoekt) en uit berekeningen blijkt dat er aan het toetsingskader van de Wgv (geurnormering) kan worden voldaan, kunnen wij de (ingetrokken) 2.301 vleesvarkens vergunnen onder het stellen van alternatieve geurmaatregelen op grond van artikel 7af, lid 2, sub e van

de Crisis- en herstelwet. Intrekking kan dus wel degelijk ongedaan worden gemaakt. Ook delen wij de mening van vergunninghoudster niet dat haar Wnb-rechten zouden worden aangetast. Vergunninghoudster beschikt immers over een vigerende Wnb-vergunning (6 maart 2014, 2013-0082). Hierin zijn in totaal 20.580 vleesvarkens vergund. Deze worden middels dit besluit niet met 2.301 vleesvarkens verminderd. De Wnb-vergunning blijft dus onaantast, ook de referentiesituatie wijzigt niet. Voor projecten (met natuurvergunning, zoals vergunninghoudster) geldt dat de referentiesituatie de vergunde emissie van de vigerende en onherroepelijke natuurvergunning op de referentiedatum is of de latere vergunde lagere emissie. Met de latere vergunde lagere emissie wordt niet de vergunde emissie op grond van de Wabo bedoeld. In de Wabo wordt immers geen stikstof- of ammoniak-emissie vergund, als evenmin ingetrokken en beoordeeld op Natura 2000-gebieden. Indien er geen Wnb-vergunning vigerend zou zijn, zou onze intrekking wel gevolgen kunnen hebben voor het bepalen van de referentiesituatie. Mocht er overigens iets wijzigen in de referentiesituatie dan kan dat ons niet verweten worden en is dat ook geen reden om wegens ontoelaatbare gevolgen een omgevingsvergunning niet in te trekken. Middels extern en/of intern salderen bestaat er voor vergunninghoudster altijd de mogelijkheid om benodigde stikstof- en/of ammoniakemissie te verkrijgen, indien dit noodzakelijk zou zijn. Waarom ons besluit zich niet zou verdragen met artikel 7af, tweede lid van het besluit uitvoering Chw, is ons niet duidelijk. Wij hebben artikel 7af, elfde en twaalfde lid ten grondslag gelegd aan ons besluit en de noodzakelijke criteria daartoe afgewogen. Zoals eerder betoogd, zijn er buiten de reeds verbonden voorschriften aan de vigerende vergunning op dit moment geen voorschriften door ons te verbinden aan de vigerende vergunning welke de geuremissie onder het ontoelaatbare niveau zouden doen brengen en waarvan duidelijk is dat ze technisch en financieel uitvoerbaar zijn. Voor wat betreft de evenredigheidsstoets heeft allereerst te gelden dat deze toets alleen geldt bij niet gebonden beschikkingen, dus daar waar een beslisruimte aan de orde is. Het intrekken vanwege ontoelaatbare milieugevolgen is een gebonden beschikking. Er bestaat immers een plicht tot intrekken van de vergunning, indien door het verbinden van voorschriften aan deze vergunning, deze ontoelaatbare situatie niet kan worden weggenomen. Dat dit laatste niet aan de orde is, moge blijken uit onze overwegingen hierboven. Primair stellen wij dat ons besluit gebaseerd is op een wet in formele zin zonder beslisruimte. Indien er immers ontoelaatbare gevolgen voor het milieu optreden en voorschriften, zoals in casu dat niet kunnen voorkomen, moeten wij overgaan tot intrekking van een vergunning. Op 18 mei 2022 verscheen de conclusie van AG Snijders in twee zaken over aanvragen van kinderopvangtoeslag (ECLI:NL:RVS:2022:1441). AG Snijders gaat in op de vraag in hoeverre het mogelijk is, mede gelet op het toetsingsverbod van art. 120 GW, om wetten in formele zin te toetsen aan het evenredigheidsbeginsel. AG Snijders concludeert dat het toetsingsverbod van art. 120 GW nog altijd in de weg staat aan toetsing van wetten in formele zin aan het evenredigheidsbeginsel. Wel kan het evenredigheidsbeginsel contra legem worden toegepast in gevallen die door de wetgever niet behoorlijk onder ogen zijn gezien bij de totstandkoming van de wet. Op 1 maart 2023 verschenen de laatste uitspraken van de Afdeling volgend op deze conclusie (ECLI:NL:RVS:2023:772 en ECLI:NL:RVS:2023:852). De Afdeling gaat grotendeels mee in de conclusie van AG Snijders, maar komt uiteindelijk tot een andere uitkomst in de voorliggende zaken. De Afdeling oordeelt dat wetten in formele zin die dwingend geformuleerd zijn niet aan art. 3:4 lid 2 Awb (dat het evenredigheidsbeginsel codificeert) kunnen worden getoetst. Daarnaast oordeelt de Afdeling dat wetten in formele zin ook niet aan het evenredigheidsbeginsel als algemeen rechtsbeginsel kunnen worden getoetst: bij de huidige stand van de rechtsoontwikkeling staat het toetsingsverbod eraan in de weg dat een wet in formele zin wordt getoetst aan algemene rechtsbeginselen en (ander) ongeschreven recht, aldus de Afdeling. Wel kan, indien sprake is van bijzondere omstandigheden die niet of niet ten volle zijn verdisconteerd in de afweging van de wetgever, aanleiding bestaan om tot een andere uitkomst te komen dan waartoe toepassing van de wettelijke bepaling leidt. Dit heet contra legem toepassing. Dat is het geval indien die niet verdisconteerde bijzondere omstandigheden de toepassing van de wettelijke bepaling zozeer in strijd doen zijn met algemene rechtsbeginselen of (ander) ongeschreven recht dat die toepassing achterwege moet blijven. Ten eerste kunnen die omstandigheden volgens de Afdeling gelegen zijn in het handelen van het bestuursorgaan bij de uitvoering of de toepassing van de wettelijke

bepaling. Ten tweede kan het gaan om gevolgen van de toepassing van de wettelijke bepaling die niet stroken met wat de wetgever kan hebben bedoeld of voorzien. Van een dergelijke uitzondering is in casu ons inziens geen sprake. Voor zover er sprake zou zijn van een besluit waarbij ons discretionaire bevoegdheden toekomen, bijvoorbeeld in de afweging wanneer er sprake is van een ontoelaatbare milieusituatie en wanneer er sprake van een situatie waarbij met stellen van voorschriften de ontoelaatbare situatie niet kan worden voorkomen, zijn wij van mening dat ons besluit de evenredigheidstoets doorstaat, waarbij niet mag worden vergeten dat niet alleen het belang van vergunninghoudster, maar ook het belang van de omgeving en het recht op een situatie waarbij geen ontoelaatbare geurhinder optreedt afweging krijgt.

Indien wij ons besluit afwegen op:

1. Geschiktheid à is het besluit geschikt om het daarmee beoogde doel te bereiken?
2. Noodzakelijkheid à is het besluit noodzakelijk om het daarmee beoogde doel te bereiken of kan dat ook met een minder ingrijpende maatregel?
3. Evenredigheid in strikte zin à is een besluit dat an sich geschikt en noodzakelijk is, ook onder deze omstandigheden evenredig?

concluderen wij dat ons besluit geschikt om daarmee de ontoelaatbare milieuhinder weg te nemen, er op dit moment niet met minder ingrijpende maatregelen het beoogde doel bereikt kan worden. Dit laatste hebben wij hierboven reeds overwogen. Verder mag hier niet onopgemerkt blijven dat wij vergunninghoudster ruim de tijd geboden hebben zelf met oplossingen te komen welke zij gezocht heeft in het verbeteren van de werking van de luchtwassers, wij ervoor gekozen hebben de geurbelasting vanuit de inrichting met het uitgebreide geurmodel Geo Mileu te berekenen in plaats van V-Stacks waardoor de 'pijn' voor vergunninghoudster vele malen kleiner is, dan indien wij het in de Wgv voorgeschreven geurprogramma V-Stacks zouden hebben toegepast. Verder mag niet vergeten worden dat intrekkingverzoeken reeds twee maal door ons zijn afgewezen, wij alternatieve maatregelen zoals het niet mogen toepassen van de 50 % regeling aan vergunninghoudster hebben opgelegd waarbij we op dat moment de gerechtvaardigde verwachting hebben gehad dat die maatregel en de door vergunninghoudster zelf getroffen maatregelen (o.a. aangepast voeder en klimaatbeheersing), alsmede het realiseren van de meest moderne en nieuwe combi luchtwassers voldoende zouden zijn om een ontoelaatbare situatie in de omgeving te voorkomen. Nu dit alles niet heeft kunnen voorkomen dat er een ontoelaatbare geurbelasting buiten de inrichting is blijven ontstaan, konden wij rekening houdend met de belangen van de gehinderden in de omgeving geen ander doeltreffend besluit in dit geval nemen dan dat genomen is. Nu vergunninghoudster ook nog eens vier maanden nadat dit besluit van kracht is geworden de tijd krijgt om de 2.301 vleesvarkens in mindering te hebben, kunnen er in die vier maanden nog biggen tot te verkopen vleesvarkens opgroeien. De maatregelen waar vergunninghoudster nu zelf mee komt, zijn, zoals gezegd helemaal nieuw voor ons. Belangrijker nog, is dat zeer onduidelijk is of ze daadwerkelijk het beoogde doel bereiken. Er wordt verwezen naar een onderzoek bij een mestverwerkingsinstallatie. Dat is niet zonder meer vergelijkbaar met een veehouderij. Verder is alom bekend dat een biobed maar zeer beperkt belast mag worden met ammoniak. Een combi wasser emitteert nog altijd een bepaalde hoeveelheid ammoniak, waarvan het maar zeer de vraag is of die overeenkomt met de emissiecijfers uit de Rgv. Uit onderzoek van de Wageningen Universiteit⁶ is gebleken dat de emissie van zowel geur als ammoniak in de praktijk een stuk hoger ligt dan verondersteld en vastgelegd in de Rgv. Het plaatsen van een biobed dat wordt belast met ammoniak is dus alles behalve een zekere en werkende maatregel. Het opleggen van een geurbeheersplan is evenmin een maatregel welke de ontoelaatbare geurbelasting in de omgeving gaat wegnemen.

⁶ Evaluatie geurverwijdering door luchtwassersystemen bij stallen Deel 2: Steekproef rendement luchtwassers in de praktijk R.W. Melse, G.M. Nijeboer, N.W.M. Ogink, Wageningen Universiteit maart 2018, Rapport 1082.

Het is bovendien iets dat vergunninghoudster al lang vrijwillig had kunnen toepassen, zonder dat dit overigens tot verwacht succes zou leiden.

In een geurbeheersplan neemt een vergunninghouder normaliter een protocol op hoe hij omgaat met geurklachten. In dit protocol staan acties waarmee de veehouder adequaat kan reageren op geconstateerde geurhinder. In het protocol kan bijvoorbeeld staan:

- de manier van registreren;
- het controleren van de werking van aangebrachte geurreducerende maatregelen en als nodig actie nemen;
- het contact opnemen met de omgeving;
- het tijdelijk staken van bepaalde activiteiten bij warm en windstil weer;
- het evalueren van recente veranderingen in het management, zoals voer en reiniging en als nodig aanpassen;
- het nemen van geurreducerende maatregelen.

Duidelijk moge zijn dat de geurbelasting die wordt veroorzaakt door de activiteiten van vergunninghoudster uit de stallen voortkomt. De emissiemetingen en berekeningen laten dit niet alleen overtuigend, maar vooral ook structureel zien. Geurreducerende maatregelen dan wel het staken van activiteiten bij warm en windstil weer zijn concrete maatregelen om daadwerkelijk de geurbelasting te verlagen. Stil leggen van activiteiten (= geen dieren houden in de verblijven) is geen optie voor vergunninghoudster en het treffen van geurreducerende maatregelen heeft vooralsnog geen soelaas geboden. Het opleggen van een geurbeheersplan heeft dan ook niet het effect dat wordt bereikt met dit besluit.

In een uitspraak ECLI:NL: RBGEL:2019:639 van 19 februari 2019 oordeelt de rechtbank dat een overbelaste situatie een geval is waar geurhinder is te verwachten. In hoger beroep (ECLI:NL:RVS:2020:1741 van 22 juli 2020) oordeelt de ABRvS echter dat als wordt voldaan aan de Wgv, ervan moet worden uitgegaan dat er geen geurhinder bij gevoelige objecten wordt verwacht en er geen geurbeheersplan mag worden verlangd.

In de uitspraak 201901123/1/R4 van 23 december 2020 geeft de ABRvS een nadere precisering van de in de uitspraak van 22 juli 2020 neergelegde rechtsopvatting en overweegt "dat op grond van artikel 2, tweede lid, van de Wgv, het bevoegd gezag, voor zover hier van belang, bij de beslissing op de aanvraag ook in acht neemt dat in de inrichting ten minste de voor de veehouderij in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast."

Kortom, jurisprudentie lijkt in casu waar BBT ruim wordt toegepast en wordt voldaan aan de Wgv, althans zoals de wetgever in de MvT bij de gewijzigde Rgv⁷ dat voor bestaande bedrijven suggereert, helemaal geen geurbeheersplan toe te laten. Een tweede argument waarom wij geen verplichting tot het maken van een geurbeheersplan hebben verbonden aan de vigerende vergunning.

⁷ Het wijzigen van de emissiefactoren voor geur en voor ammoniak heeft geen nadelige gevolgen voor bestaande situaties. Voor vergunningplichtige veehouderijen geldt dat zij mogen blijven handelen in overeenstemming met hun vergunning. (Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, van 17 juli 2018, nr. IENW/BSK-2018/147628, tot wijziging van de Regeling ammoniak en veehouderij en de Regeling geurhinder en veehouderij (wijzigingen rendement geur voor bepaalde luchtwassystemen en periodieke actualisatie emissiefactoren voor ammoniak en geur))

Het aantal klachten rechtvaardigt ons besluit in voldoende mate, vooral ook omdat de resultaten van de geurmetingen bevestigen dat er sprake is van een zeer hoge geurbelasting in de omgeving van de inrichting. Onze toezichthouders hebben op diverse tijdstippen ook geur waargenomen bij de geurgevoelige objecten in de omgeving van de inrichting, dat deze geur niet altijd even sterk wordt waargenomen, betekent niet dat de klachten ongegrond zijn. Op de momenten dat de klachten worden gedaan, kunnen onze toezichthouders immers niet terstond aanwezig zijn om de klachten te verifiëren. Bovendien wordt geur subjectief waargenomen. De beleving van de waarneming van een toezichthouder en een klager kan zeer verschillend zijn. Zoals eerder aangegeven, bevestigen de geurmeetresultaten dat er sprake is van een zwaar overbelaste situatie in de omgeving van de inrichting en het klachtenpatroon is hiermee in overeenstemming. De rapportages van onze toezichthouders laten duidelijk zien dat er geregeld lichte, matige en sterke geur wordt waargenomen in het gebied rondom de inrichting. Vooral de keren dat er matige geur wordt waargenomen is toegenomen. Dat er in 2022 door onze toezichthouders slechts één keer sterke geur is waargenomen, betekent allerm minst dat nagenoeg alle klachten ongegrond zouden zijn, zoals vergunninghoudster suggereert. De rapportage van onze toezichthouders heeft betrekking op spontaan klachtenonderzoek, dus niet op de momenten dat er klachten worden geuit. Dit onderzoek laat overduidelijk geurwaarneming rondom de inrichting zien en bevestigt in ieder geval dat klachten over geur zeker niet ongegrond zijn. De geurmeetresultaten bevestigen dit beeld ook. De klachten zijn dan ook terecht meegewogen om te komen tot dit besluit. Indien vergunninghoudster de middels dit besluit ingetrokken 2.301 vleesvarkens wederom vergund wenst te hebben en daartoe concrete en zekere geurreducerende maatregelen aanvraagt waarbij op leefniveau voldaan wordt aan de normen uit de Wgv, kunnen wij deze, mits ze daadwerkelijk en onderbouwd tot een gewenst resultaat leiden, als voorwaarden aan de vigerende verbinden op grond van het Uitvoeringsbesluit Chw. Nu er op dit moment alle behalve concreet en duidelijk is welke maatregelen dat zijn en om te voorkomen dat er buiten de inrichting een ontoelaatbare geursituatie blijft bestaan, is dit besluit gerechtvaardigd. Zoals gezegd kan het vervallen als er concrete en zekere maatregelen worden gerealiseerd om de geurbelasting te verlagen tot de normen uit de Wgv.

6.

Nu dit besluit een grote impact heeft op de bedrijfsvoering van vergunninghoudster en vooral ook financiële consequenties heeft, kan het niet zo zijn dat de te lijden schade louter voor rekening van vergunninghoudster komt. In dit besluit is geen rekening gehouden met eventuele compensatie van schade en daarom deugt de belangenafweging in dit besluit niet, aldus vergunninghoudster. Verder is het vergunninghoudster op grond van het dictum niet duidelijk wat wordt beoogd, louter de intrekking van de 2.301 vleesvarken sin stal 9 of ook intrekking van het biggen- en zeugengedeelte van de vigerende revisievergunning. Verder is er evenmin rekening mee gehouden dat de procedures om te komen tot de revisievergunning lang slepend zijn geweest. Pas in 2014 is kunnen worden begonnen met de bouw. De (kostbare) procedures daarvoor hebben 15 jaar geduurd. Middels dit besluit wordt een streep gezet door deze procedure. Vergunninghoudster wijst op artikel 4.2 van de Wabo. Op grond hiervan dient schade vergoed te worden die geleden wordt en niet geheel voor vergunninghoudster dient te blijven.

Overwegingen

Ingevolge art. 4.2 lid 1 onder a respectievelijk lid 1 onder d Wabo kent het bevoegd gezag aan degene tot wie een beschikking inzake een omgevingsvergunning voor een inrichting is gericht en die zich ten gevolge van die beschikking voor kosten ziet gesteld en/of schade lijdt, desverzocht of uit eigen beweging een naar billijkheid te bepalen vergoeding, voor zover die kosten/schade redelijkerwijs niet ten laste van de gelaedeerde behoren te blijven en niet op andere wijze in een redelijke vergoeding is of kan worden voorzien. Bij intrekking van een vergunning bestaat in beginsel een recht op (enige) schadevergoeding. In

lijn met de circulaire schadevergoeding op grond van de Wet milieubeheer⁸, welke voorheen ook heeft gegeelden voor intrekkingbeschikkingen zoals dit besluit is het zo dat als het bevoegd gezag een vergunning uit milieuoverwegingen geheel of gedeeltelijk intrekt, in de regel kosten optreden doordat de inrichting niet of slechts gedeeltelijk kan blijven werken. Deze kosten kunnen voor vergoeding in aanmerking komen. In deze situatie kunnen vermogensschade en incidentele bedrijfsschade in aanmerking komen voor een vergoeding. Voor alle duidelijkheid: het is de vergunninghouder die voor het verkrijgen van een schadevergoeding de informatie moet verschaffen. Het verzoek om een schadevergoeding vergt dus de nodige inspanning van de vergunninghouder. Kortom, wij erkennen dat er als gevolg van ons besluit schade voortvloeit welke niet zonder meer rekening van vergunninghoudster komen. Nu op dit moment niet duidelijk is hoe groot deze schade is, kunnen wij in dit besluit de hoogte van de schade niet toekennen. Vergunninghoudster wordt dan ook verzocht uit eigen beweging een verzoek tot schadevergoeding bij ons te doen. Wij zullen hierop een apart besluit nemen waarbij wij de toekenning van schadevergoeding naar billijkheid zullen vaststellen waarbij we in ieder geval de criteria uit de eerder genoemde circulaire zullen betrekken nu deze nog steeds geldt en eerder ook van toepassing van was op omgevingsvergunningsbesluiten als dit besluit in kwestie.

Nu deze beschikking met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht is voorbereid, kan een verzoek om vergoeding worden ingediend na de toezending van het ontwerp van deze beschikking aan de aanvrager. Het staat vergunninghoudster nu dus reeds vrij een gemotiveerd verzoek bij ons in te dienen.

Anders dan vergunninghoudster suggereert, is dit besluit voorzien van een voldoende deugdelijke belangenafweging. Schadecompensatie is op grond van artikel 4.2 van de Wabo aan de orde en hiertoe kan een apart verzoek worden ingediend.

Het dictum van dit besluit is wat ons betreft duidelijk. Beoogd is om 2.301 vergunde vleesvarkens uit de vigerende revisievergunning in te trekken. Stal 9 waarin de vleesvarkens gehuisvest zijn, is opgericht en in werking. Ook de milieugevolgen van het in werking zijn van deze stal zijn bekend op grond van de diverse geuronderzoeken. Nu het in werking zijn van alleen deze stal ontoelaatbare milieugevolgen veroorzaakt, is ook besloten om dit deel, voor wat betreft het houden van 2.301 vleesvarkens in te trekken. De overige delen van de inrichting, zoals de zeugen- en biggenstal zijn nog niet opgericht en in werking gesteld. De milieugevolgen hiervan zijn dus ook nog niet bekend. Om die reden zijn wij van mening dat het niet reëel en redelijk is deze nu al reeds in te trekken. Dit zou immers ook betekenen dat de verleende bouwvergunning op dit punt zou moeten worden ingetrokken (bouw- en milieu zijn immers onlosmakelijk met elkaar verbonden). Omdat op voorhand wel duidelijk is dat er geuremissies afkomstig zijn van deze secties zal de geurbelasting in de omgeving alleen maar kunnen toenemen. Om die reden en om de gevolgen voor vergunninghoudster niet onnodig groot te laten zijn, achten wij het hier gepast om de activiteit niet in te trekken maar niet in werking te mogen hebben, te meer nu deze op dit moment ook nog niet in werking is en evenmin is gebouwd.

Het is duidelijk dat de procedure om te komen tot de revisievergunning in 2014 en de start met de bouw, lang heeft geduurd, maar dat mag en kan nooit een reden zijn om geuroverlast te mogen veroorzaken. Er wordt met dit besluit, vooral ook omdat wij de biggen- en zeugenstal niet intrekken maar verbieden in gebruik te hebben, geen streep gezet door de procedures die 15 jaar hebben geduurd. Er worden slechts 2.301 vleesvarkens ingetrokken. Het overgrote deel van de opgerichte en in werking zijnde vleesvarkensstal mag gewoon in werking zijn. Het is aan vergunninghoudster om met concrete en zekere

⁸ <https://wetten.Overheid.nl/BWBR0008488/1997-12-22#Bijlage>

maatregelen te komen op basis waarvan de ingetrokken 2.301 vleesvarkens weer gehouden mogen worden en de biggen- en zeuenstal in werking mag zijn opdat zij haar inrichting volledig in werking kan hebben.

7.

Vergunninghoudster verzoekt af te zien van dit besluit en wenst in overleg met ons te komen om te komen tot alternatieve technieken. Wij zouden het verzoek van derden kunnen afwijzen onder het mom van nader onderzoek, metingen en alternatieven, aldus vergunninghoudster. Volgens vergunninghoudster hebben we de bevoegdheid het verzoek af te wijzen op basis van een nader op te stellen plan van aanpak.

Overwegingen

Wij gaan niet afzien van het voornemen om 2.301 vleesvarkens in te trekken uit de vigerende revisievergunning. Er heerst een ontoelaatbare situatie buiten de inrichting en deze kan niet onnodig langer voortduren. Ons besluit op het verzoek van belanghebbenden heeft reeds zeer veel tijd in beslag genomen en in die hele periode is er niets verbeterd in de omgeving. Anders dan vergunninghoudster betoogt, kunnen wij het verzoek niet aanhouden in afwachting van nader onderzoek, laat staan dat we weten of dat onderzoek tot enig resultaat leidt waarmee de omgeving gebaat is. Er moet een einde komen aan de ontoelaatbare situatie en daartoe dienen er 2.301 vleesvarkens in minder ing te worden gehouden en zal er vooralsnog niet mogen worden begonnen met het houden van zeugen en biggen. Aanhouden van het verzoek tot een niet nader te noemen moment, zoals vergunninghoudster voorstelt, getuigt niet van enig respect voor de omgeving. Er zijn meer belangen aan de orde dan alleen die van vergunninghoudster. Indien vergunninghoudster de omgeving serieus neemt en haar eigen belangen wil blijven behartigen, is het aan haar om zo snel als mogelijk met deugdelijk onderbouwde argumenten en maatregelen te komen die wij vervolgens aan de vergunning kunnen verbinden met ongedaan making van dit besluit. Hiertoe ontbreken de gegevens vooralsnog en tot aan dat moment kunnen wij niet anders dan dit besluit nemen. Wij geven verder gehoor aan de oproep van vergunninghoudster en treden met haar in overleg. Hiertoe is ook een overlegmoment gepland. Dat kan echter niet betekenen dat we dit besluit niet gaan nemen en gaan aanhouden omdat er al de nodige tijd is verstreken waarin de ontoelaatbare situatie is blijven voortbestaan. Deze situatie dient zo snel als mogelijk ongedaan te worden gemaakt en dat kan vooralsnog alleen middels het voldoen dit besluit. Parallel hieraan kan er een procedure worden opgestart op initiatief van vergunninghoudster om tot concrete en vooral zekere maatregelen te komen welke de ontoelaatbare situatie ook daadwerkelijk weg zullen nemen. Indien daar zekerheid overbestaat als eveneens de tijd waarbinnen de ontoelaatbare situatie wordt weggenomen, kunnen wij dit besluit pas heroverwegen.

7.3 (pro-forma) zienswijzen reclamant 8

De gemachtigde met ingekomen brief van 21 maart 2023 namens reclamant 8. Deze pro-forma zienswijzen zijn ingetrokken bij brief van 6 april 2023.

8 Nieuwe feiten en omstandigheden

Op 28 juni 2023 is door ForFarmers Nederland B.V. namens Houbensteyn Beheer B.V. voor de inrichting Houbensteyn Heideveld B.V. gelegen aan de Laagheide 9 te Grubbenvorst een aanvraag omgevingsvergunning ingediend. Deze aanvraag is aangevuld op 17 juli 2023.

Met deze aangevraagde veranderingen wil vergunninghoudster tegemoet komen aan de eis van het bevoegd gezag om in ieder geval bij de zwaar overbelaste woningen te kunnen voldoen aan een gewenste geurbelasting van $19,4 \text{ ouE/m}^3$ als 98-percentielwaarde (zie overwegingen paragrafen 6.1 t/m 6.7), waardoor bij alle woningen sprake is van een toelaatbare geurbelasting.

Daarom ziet de aanvraag toe op de volgende veranderingen:

1. De luchtsnelheid van luchtwassers B1, B2, C1 en C2 van de vergunde en bestaande stal 4 (voorheen stal 9) wordt verhoogd van respectievelijk 1,69 m/s/ 2,82 m/s/ 1,69 m/s en 2,82 m/s naar 7,8 m/s voor alle vier de luchtwassers. Om deze luchtsnelheid te waarborgen worden de luchtwassers voorzien van automatisch gestuurde kleppen;
2. Een afname van het aantal vleesvarkens in stal 4 (voorheen stal 9) van 19.208 stuks naar 18.808 stuks (min 400 stuks);
3. Het slopen van de bestaande en vergunde biggenstallen 4 t/m 8 (luchtwassers A1 t/m A4b) en het bouwen van een nieuwe stal 5 met de luchtwassers A1 en A2;
4. De hoogte van de uitroopening van de luchtwassers A1 en A2 van de nieuwe stal 5 worden verhoogd van 5,0 m-mv naar 9,9 m-mv;
5. De gemiddelde gebouwhoogte van de nieuwe stal 5 wordt verhoogd naar 6,5 m-mv. De vergunde stallen 4 en 5 hadden een gemiddelde gebouwhoogte van 3,7 m-mv, de stal 6 een gemiddelde gebouwhoogte van 4,0 m-mv en de stallen 7 en 8 hadden een gemiddelde gebouwhoogte van 4,2 m-mv;
6. Een herindeling van de vergunde, nog te realiseren, zeugenstal 6 (voorheen stal 10) met vrijloopkraamhokken. Door deze aanpassing is er meer oppervlakte beschikbaar voor ieder kraamzeug en haar gespeende biggen.
7. Een afname van het aantal kraamzeugen in stal 6 (voorheen stal 10) van 600 stuks naar 576 stuks (min 24 stuks);
8. Een afname van het aantal gaste- en dragende zeugen in stal 6 (voorheen stal 10) van 2.436 stuks naar 2.032 stuks (min 404 stuks);
9. Een afname van het aantal opfokzeugen in stal 6 (voorheen stal 10) van 720 stuks naar 480 stuks (min 240 stuks);
10. Een afname van het aantal gespeende biggen in stal 6 (voorheen stal 10) van 432 stuks naar 336 stuks (min 96 stuks);
11. Een afname van het aantal dekberen in stal 6 (voorheen stal 10) van 45 stuks naar 14 stuks (min 31 stuks).

Op dit moment is binnen de inrichting vergund het houden van 19.208 vleesvarkens, 10.836 gespeende biggen, 600 kraamzeugen, 2.436 gaste- en dragende zeugen, 720 opfokzeugen en 45 dekberen (zie paragraaf 2.1.2).

Na realisatie van de aangevraagde veranderingen worden er binnen de inrichting gehouden 18.808 vleesvarkens, 10.740 gespeende biggen, 576 kraamzeugen, 2.032 gaste- en dragende zeugen, 480 opfokzeugen en 14 dekberen (zie paragraaf 8.1).

Als gevolg van de aangevraagde veranderingen is er een afname van het totaal aantal varkens met 1.195 stuks.

8.1 Aangevraagde varkenshouderij

In de stallen 4, 5 en 6 bevinden zich meerdere huisvestingssystemen. Een huisvestingssysteem is het deel van de stal waarin dieren van één diercategorie op dezelfde wijze worden gehouden.

Alle in de stallen vergunde huisvestingssystemen zijn aangesloten op in totaliteit veertien gecombineerde luchtwassystemen BWL 2009.12.V4.

Vanwege het gestelde in voorschrift 2.3A van de vigerende revisie omgevingsvergunning (zie hoofdstuk 9) hebben wij voor de aangevraagde varkenhouderij ook de geuremissie berekend op basis van het 'oude' lagere geuremissiekental vóór de op 19 juli 2018 gewijzigde Rgv met een hoger geuremissiekental, dit vanwege het vastgestelde lagere geurverwijderingsrendement van combi luchtwassers. Met dit besluit wordt voorschrift 2.3A ambtshalve gewijzigd (zie hoofdstuk 9).

Stal nr.	Emissie punt	Diercategorie	Aantal dieren	NH ₃ ¹	OU _E	PM10 ³	Ammoniak Kg/jaar	Geur ouE/s	Fijn stof Kg/jaar
5	A1	Gespeende biggen D 1.1.15.4	5.040	0,1	1,2 ³ 4,3 ²	15	504	6.048 21.672	75,60
5	A2	Gespeende biggen D 1.1.15.4	5.460	0,1	1,2 ³ 4,3 ²	15	546	6.552 23.478	81,90
4	B1	Vleesvarkens D 3.2.15.4	5.388	0,45	3,5 ³ 12,7 ²	31	2.425	18.858 68.428	167,03
4	B2	Vleesvarkens D 3.2.15.4	3.428	0,45	3,5 ³ 12,7 ²	31	1.543	11.998 43.536	106,27
4	C1	Vleesvarkens D 3.2.15.4	5.388	0,45	3,5 ³ 12,7 ²	31	2.425	18.858 68.428	167,03
4	C2	Vleesvarkens D 3.2.15.4	4.604	0,45	3,5 ³ 12,7 ²	31	2.072	16.114 58.471	142,72
6	D1	Kraamzeugen D 1.2.17.4	288	1,3	4,2 ³ 15,3 ²	32	374	1.209,6 4.406	9,22
6	D1	Opfokzeugen D 3.2.15.4	320	0,45	3,5 ³ 12,7 ²	31	144	1.120 4.064	9,92
6	D2	Guste en dragende zeugen D 1.3.12.4	1.072	0,63	2,8 ³ 10,3 ²	35	675	3.001,6 11.042	37,52

Stal nr.	Emissie punt	Diercategorie	Aantal dieren	NH ₃ ¹	OU _E	PM10 ⁴	Ammoniak Kg/jaar	Geur ou _E /s	Fijn stof Kg/jaar
6	E1	Kraamzeugen D 1.2.17.4	288	1,3	4,2 ³ 15,3 ²	32	374	1.209,6 4.406	9,22
6	E1	Opfokzeugen D 3.2.15.4	160	0,45	3,5 ³ 12,7 ²	31	72	560 2.032	4,96
6	E1	Gespeende biggen D 1.1.15.4	240	0,1	1,2 ³ 4,3 ²	15	24	288 1.032	3,60
6	E2	Guste en dragende zeugen D 1.3.12.4	960	0,63	2,8 ³ 10,3 ²	35	605	2.688 9.888	33,60
6	E2	Dekberen D 2.4.4	14	0,83	2,8 ³ 10,3 ²	36	12	39,2 144	5,04
	Totaal		32.650				11.794,2	88.544 321.026	849,08

1. emissie in kg NH₃ per dierplaats per jaar volgens de gewijzigde bijlage 1 Regeling ammoniak en veehouderij van 17 juli 2018 (publicatie Stcrt. 19 juli 2018 nr. 39679)
2. aantal Odour Units per seconde per dier volgens de gewijzigde bijlage 1 Regeling geurhinder en veehouderij van 17 juli 2018 (publicatie Stcrt 19 juli 2018, nr. 39679)
3. aantal Odour Units per seconde per dier volgens de gewijzigde bijlage 1 Regeling geurhinder en veehouderij van 3 oktober 2011 (publicatie Stcrt 18 oktober 2011, nr. 18729)
4. emissie in gram per dier per jaar volgens de op 15 maart 2023 op de website van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) gepubliceerde emissiefactoren

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat er ten opzichte van de vergunde varkenshouderij (zie paragraaf 2.1.2) er een afname is van de berekende ammoniak-, geur- en fijnstofemissie met respectievelijk 609,03 kg/jaar, 13.388,7 ou_E/s en 37,31 kg/jaar.

8.1.1 Aangevraagde geurbelasting

Om de berekende geurbelasting bij de in de omgeving gelegen woningen inzichtelijk te maken zijn bij de aanvullende gegevens toegevoegd de onderstaande rekenresultaten van de met het aangewezen model V-Stacks-Vergunningen (versie 2020, release juni 2020) uitgevoerde berekeningen.

Het rekenmodel V-Stacks vergunning berekent de geurbelasting van een individuele veehouderij op omliggende woningen. De uitkomsten gebruikt het bevoegd gezag om te toetsen of een veehouderij voldoet aan de maximaal toegestane geurbelasting. Het gebruik van V-Stacks vergunning is verplicht. Dat staat in artikel 2 van de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv).

Naam van de berekening: Heideveld Plan 2023 D=1m

Gemaakt op: 2023-07-17 16:27:00

Rekentijd: 0:00:39

Naam van het bedrijf: Heideveld 2023 Plan 2023 zLosb 43-400 vlv, 7,8

Berekende ruwheid: 0,183 m

Brongegevens:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	EP Diam.	EP Uittr. snelh.	E-Aanvraag	Geb. Hoogte
1	A1	204 375	384 118	9,9	1,0	3,50	21 672	6,5
2	A2	204 405	384 098	9,9	1,0	3,50	23 478	6,5
3	B1	204 285	384 089	7,0	1,0	7,80	68 428	10,0
4	B2	204 381	384 234	7,0	1,0	7,80	43 536	10,0
5	C1	204 268	384 103	7,0	1,0	7,80	68 428	10,0
6	C2	204 365	384 244	7,0	1,0	7,80	58 471	10,0
7	D1	204 567	383 955	10,0	1,0	1,20	5 194	10,2
8	D2	204 574	383 970	10,0	1,0	1,20	10 815	10,2
9	E1	204 580	383 982	10,0	1,0	1,20	9 128	10,2
10	E2	204 587	383 997	10,0	1,0	1,20	9 888	10,2

Geur gevoelige locaties:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Geurnorm	Geurbelasting
11	Losbaan 31	204 727	384 060	14,0	15,8
12	Losbaan 46	204 363	384 544	14,0	16,5
13	Losbaan 47	204 154	384 355	14,0	18,3
14	Losbaan 45	204 139	384 313	14,0	19,1
15	Loods Witveldweg 54	204 206	383 548	14,0	6,0
16	BK Horst	202 382	384 486	3,0	1,1
17	BK Melderslo	203 472	385 645	3,0	2,0
18	BK Grubbenvorst	206 995	381 886	3,0	0,7
19	BK Lottum	208 533	385 602	3,0	0,7

Uit deze rekenresultaten volgt dat er bij alle vier de overbelaste woningen kan worden voldaan aan de gewenste geurbelasting van $19,4 \text{ ouE/m}^3$ als 98-percentielwaarde (zie paragrafen 6.1 t/m 6.7). De meest kritische woning Losbaan 45 heeft een berekende geurbelasting van $19,1 \text{ ouE/m}^3$ als 98-percentielwaarde. Hieruit volgt dat na realisatie van alle aangevraagde veranderingen (zie hoofdstuk 8) bij alle woningen sprake is van een toelaatbare geurbelasting.

Verder blijkt uit de stukken bij de aanvraag dat de woning Losbaan 43, dit is de woning met in de vergunde situatie de hoogste berekende geurbelasting (zie paragraaf 6.2), door vergunninghoudster recentelijk is aangekocht. Op dit moment is deze woning bestemd als burgerwoning, maar door vergunninghoudster is bij de gemeente Horst a/d Maas een principeverzoek ingediend om deze burgerwoning te laten herbestemmen naar een bedrijfswoning behorende tot de inrichting van Houbesteyn gelegen aan de Laagheide 9. Alhoewel deze woning vooralsnog moet worden gezien als een geurgevoelig object is deze niet meegenomen in de geurberekeningen. Er zijn immers nooit geurklachten geuit door deze bewoner(s) en vergunninghoudster heeft het als eigenaar van de woning in haar macht om deze woning niet te laten bewonen. Wij achten het gelasten van nadere ingrijpende maatregelen om bij deze woning ook een toelaatbaar geurniveau te bereiken in onevenredige verhouding staan tot de te dienen belangen.

8.1.2 Evenredigheidstoets

Het evenredigheidsbeginsel houdt in dat de nadelige gevolgen van een besluit niet onevenredig mogen zijn in verhouding met het beoogde doel van dat besluit (gecodificeerd in art. 3:4 lid 2 Algemene wet bestuursrecht ("Awb")). De afgelopen jaren kwam dit beginsel door verschillende gebeurtenissen (zoals de toeslagenaffaire) in de schijnwerpers te staan. Dit resulteerde uiteindelijk in de vier uitspraken die in dit blog centraal staan. Kortgezegd, betekenen de uitspraken het volgende voor de praktijk:

- Allereerst is het van belang om onderscheid te maken tussen besluiten die berusten op een discretionaire bevoegdheid en besluiten die berusten op een gebonden bevoegdheid;
- Of en in hoeverre het vervolgens mogelijk is om een besluit te toetsen aan het evenredigheidsbeginsel is afhankelijk van de grondslag waarop het besluit berust;
- Bij de toepassing van de hierop volgende toetsing aan het evenredigheidsbeginsel kunnen de elementen geschiktheid, noodzakelijkheid en evenredigheid in strikte zin een rol spelen;
- Bij de vaststelling van de intensiteit van de toetsing zijn tot slot de beleidsruimte van het bestuursorgaan, de doelen van het besluit en de gevolgen voor de betrokken belangen door het besluit relevante factoren. Naarmate de belangen zwaarder wegen, de nadelige gevolgen van het besluit ernstiger zijn of het besluit een grotere inbreuk maakt op fundamentele rechten, zal de toetsing intensiever zijn. Enkele bijzonderheden in het kader van de intensiteit van de toetsing zijn:
 - a. Bestuurlijke beboeting wordt door de bestuursrechter altijd vol/indringend getoetst ongeacht of er sprake is van discretionaire of gebonden bevoegdheid;
 - b. Een beleidsregel die zonder meer begunstigend van aard is rechtvaardigt een terughoudende evenredigheidstoets. Indien een regeling belastende en beperkende elementen bevat is bij de toetsing van evenredigheid van deze elementen is een indringender toets aangewezen.

8.1.3 Toetsing door de bestuursrechter van besluiten die berusten op een discretionaire bevoegdheid in het algemeen

In casu berust ons besluit op een discretionaire bevoegdheid. Weliswaar trekt het bevoegd gezag een vergunning in indien er sprake is van ontoelaatbare milieugevolgen, maar wat ontoelaatbare milieugevolgen zijn in een specifiek geval is niet wettelijk vastgelegd en hier komt het bevoegd gezag een bepaalde afwegingsruimte toe.

Op 7 juli 2021 verscheen de conclusie van advocaten-generaal (AG) Wattel en Widdershoven. De conclusie van AG Wattel en Widdershoven ziet op toetsing door de bestuursrechter van besluiten aan het evenredigheidsbeginsel in algemene zin (ECLI:NL:RVS:2021:1468). Zij geven antwoord op de vraag wat de gewenste inhoud en intensiteit van rechterlijke toetsing is van niet-bestraffende sancties en maatregelen en welke rol het evenredigheidsbeginsel daarbij kan of moet spelen.

De twee belangrijkste aanbevelingen die de AG aan de bestuursrechter doen zijn:

1. Sluit aan bij de Europeesrechtelijke drietraps-evenredigheidstoets, waarbij een besluit wordt beoordeeld op:
 - Geschiktheid à is het besluit geschikt om het daarmee beoogde doel te bereiken?
 - Noodzakelijkheid à is het besluit noodzakelijk om het daarmee beoogde doel te bereiken of kan dat ook met een minder ingrijpende maatregel?
 - Evenredigheid in strikte zin à is een besluit dat an sich geschikt en noodzakelijk is, ook onder deze omstandigheden evenredig?
2. Stap af van een evenredigheidsbeoordeling die maar twee modaliteiten kent (indringend in geval van punitieve sancties en in andere gevallen terughoudend), maar laat de intensiteit van de evenredigheidstoets afhangen van:
 - het gewicht van de betrokken algemene en particuliere belangen;
 - de mate van aantasting van grondrechten; en

- de omstandigheden van het geval.

De AG stellen voor om aan te sluiten bij het Amerikaanse model dat drie intensiteiten kent: *restraint*, *intermediate* en *intensive*. Als beleidsregels of algemeen verbindende voorschriften eenmalig tot onevenredige besluitvorming leiden, dient die regel in een concreet geval buiten toepassing worden verklaard. Indien het structureel tot onevenredige besluitvorming leidt, dan dient de bestuursrechter die regel onverbindend te verklaren.

Daarnaast concluderen de AG ook over de wijze waarop de bestuursrechter om moet gaan met besluiten die zijn gebaseerd op wetten in formele zin. Daaraan is de conclusie van AG Snijders (zie paragrafen 5 en 7) in het geheel gewijd.

Op 2 februari 2022 deed de Afdeling uitspraak in de Harderwijkzaak (ECLI:NL:RVS:2022:285). De Afdeling volgt in haar oordeel de aanbevelingen van AG Wattel en Widdershoven niet op alle punten.

De Afdeling overweegt dat het willekeurcriterium niet langer voorop staat, maar dat de intensiteit van de rechterlijke toetsing afhankelijk is van veel factoren en daarom verschilt van geval tot geval. Geschiktheid, noodzakelijkheid en evenwichtigheid spelen daarbij een rol, maar in tegenstelling tot de conclusie van AG Wattel en Widdershoven wordt de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel niet teruggebracht tot deze drie standaardsituaties. De intensiteit van de toetsing aan het evenredigheidsbeginsel wordt bepaald door onder meer de aard en de mate van de beleidsruimte van het bestuursorgaan, de aard en het gewicht van de met het besluit te dienen doelen en de aard van de betrokken belangen en de mate waarin deze door het besluit worden geraakt. Naarmate die belangen zwaarder wegen, de nadelige gevolgen van het besluit ernstiger zijn of het besluit een grotere inbreuk maakt op fundamentele rechten, zal de toetsing intensiever zijn. Deze factoren maken een glijdende schaal van toetsingsintensiteit noodzakelijk.

8.1.4 Conclusie

Wij zijn van mening dat de door ons in het eerste ontwerpbesluit opgenomen intrekking geschikt is om het doel te bereiken, namelijk het wegnemen van de ontoelaatbare milieugevolgen in de omgeving van de inrichting. De maatregel is evenzeer noodzakelijk, aangezien de Wabo ons verplicht om een vergunning (deels) in te trekken indien er sprake is van ontoelaatbare milieugevolgen, veroorzaakt door een inrichting. Inmiddels is echter gebleken dat de maatregel onvoldoende evenwichtig is, aangezien er andere (minder vergaande en ingrijpende) maatregelen mogelijk zijn, inmiddels zelf door vergunninghoudster aangevraagd, welke eveneens tot het gewenste resultaat leiden, namelijk het wegnemen van de ontoelaatbare milieugevolgen, maar niet de ingrijpende impact hebben op de bedrijfsvoering van vergunninghoudster.

Wij zijn vanwege voorgaande genoodzaakt een (dit) hernieuwd 2^e ontwerpbesluit te nemen waarbij de aard van dat besluit anders is dan het 1^e ontwerpbesluit.

Een ieder krijgt opnieuw de mogelijkheid om zienswijzen ten aanzien van dit hernieuwd 2^e ontwerpbesluit in te dienen.

9 Ambtshalve wijziging voorschrift 2.3

In ons besluit van 1 november 2018 (zaaknummer 2018-203062) is in bijlage 2 het onderstaande gewijzigde bestaande voorschrift 2.3 opgenomen en deze te verbinden aan de revisie omgevingsvergunning van 21 januari 2014.

7 Bijlage 2 wijziging bestaand voorschrift

In omgevingsvergunning van 21 januari 2014 met kenmerk 10/26186 te wijzigen bestaand vergunningsvoorschrift 2.3:

2.3 Algemeen

- De stalnummers 4 t/m 10 (emissiepunten A1 t/m A3, A4a, A4b, B1, B2, C1, C2, D en E) moeten zijn uitgevoerd met een gecombineerd luchtwassysteem (BWL 2009.12 van oktober 2009).
- De stallen moeten worden uitgevoerd overeenkomstig de bij de aanvullende gegevens van 18 juni 2013 behorende tekening(en), dimensioneringsplan en bijlage(n), tenzij anders in de voorschriften staat aangegeven. In afwijking van het gestelde onder b geldt voor stal 9 het dimensioneringsplan, opgenomen als bijlage 5 bij dit besluit.
- De geurvrachten per emissiepunt dienen zo dicht als mogelijk bij de in de onderstaande tabel weergegeven geurvrachten te liggen:

Stal nr.	Emissiepunt	Diersoort	Geur OU _E /s
4	A1	Gespeende biggen	2.203,2
5	A2	Gespeende biggen	2.203,2
6	A3	Gespeende biggen	2.570,4
7	A4a	Gespeende biggen	2.570,4
8	A4b	Gespeende biggen	2.937,6
9	B1	Vleesvarkens	20.580
	B2	Vleesvarkens	12.348,0
	C1	Vleesvarkens	20.580,0
	C2	Vleesvarkens	17.640,0
10	D	Kraamzeugen	1.260,0
		Guste en dragende zeugen	3.124,8
		Dekberen	114,8
		Opfokzeugen	1.512,0
	E	Guste en dragende zeugen	229,6
		Kraamzeugen	1.260,0
		Guste en dragende zeugen	3.236,8
		Dekberen	11,2
		Opfokzeugen	1.008,0
		Guste en dragende zeugen	229,6
		Gespeende biggen	518,4
		Totaal	96.138,0

- Het is verboden de inrichting uit te breiden met te houden landbouwhuisideren middels de zogenaamde 50/50 regel³, op grond waarvan de helft van de geurwinst die door geurreducerende maatregelen wordt bereikt door de veehouder gebruikt mag worden om meer dieren te houden.

- Het gestelde in voorschrift 2.3 onder a kan komen te vervallen, omdat dit geen toegevoegde waarde heeft. Immers in het dictum van het besluit is opgenomen dat dat na intrekking van de onder 2 genoemde aantallen varkens is vergund een varkenshouderij, zoals opgenomen in de tabel in §8.1 van dit besluit. In deze tabel is opgenomen dat alle in de stallen vergunde huisvestingssystemen zijn aangesloten op in totaliteit veertien gecombineerde luchtwassystemen BWL 2009.12.V4. Verder verwijst voorschrift 2.3 onder a ook naar deze tabel;
- Het gestelde in voorschrift 2.3 onder b kan komen te vervallen, omdat de hierin genoemde stukken voor zover nog actueel deel uitmaken van de vergunning of door de aangevraagde veranderingen niet meer actueel zijn. Daarnaast mag het aanwezig moeten zijn van dimensioneringenplannen niet worden opgenomen in een vergunningvoorschrift, omdat dit is opgenomen als een van de rechtsreeks werkende eisen in paragraaf 3.5.6 van de Activiteitenregeling milieubeheer;
- Het gestelde in voorschrift 2.3 onder c kan komen te vervallen, omdat de hier genoemde geurvrachten per emissiepunt niet meer actueel door de aangevraagde veranderingen. Immers in het dictum van het besluit is opgenomen dat dat na intrekking van de onder 2 genoemde aantallen varkens is vergund een varkenshouderij, zoals opgenomen in de tabel in §8.1 van dit besluit. In deze tabel is per emissiepunt opgenomen de geurvracht waarna gestreeft moet worden en in ieder geval moet worden voldaan.

Gelet op de in hoofdstuk 8 aangevraagde veranderingen van de varkenshouderij maakt het noodzakelijk dat wij bovenstaand voorschrift 2.3 als volgt wijzigingen:

2.3

- a. Het is verboden uit te breiden in veebestand door gebruik te maken van de 50/50-regeling op grond van artikel 3 lid 4 Wet geurhinder en veehouderij.

10 Ambtshalve wijziging voorschrift 2.3A

In ons besluit van 1 november 2018 (zaaknummer 2018-203062) is in bijlage 1 het onderstaande nieuwe voorschrift 2.3A opgenomen en deze te verbinden aan de revisie omgevingsvergunning van 21 januari 2014.

6 Bijlage 1 nieuw voorschrift

Aan de omgevingsvergunning van 21 januari 2014 met kenmerk 10/26186 toe te voegen een nieuw vergunningsvoorschrift:

2.3A

- a. Vergunninghouderster **dient ernaar te streven** de geurvrachten per emissiepunt van de afzonderlijke stallen te laten voldoen aan de geurvrachten (NIET grijs gearceerd, negende kolom bovenste getal) en in **ieder geval verplicht te laten** voldoen aan de geurvrachten (WEL grijs gearceerd, negende kolom, onderste getal), beide opgenomen in tabel 2, zoals weergegeven in hoofdstuk 5 van dit besluit.
- b. Binnen 4 maanden na het volledig in gebruik nemen van de afzonderlijke stallen met de nummers 8 (emissiepunt A4b), 9 (emissiepunt B1) en 10 (emissiepunten D en E) moet vergunninghouderster, door middel van geurmetingen volgens NTA 9065, aantonen dat de geurvrachten per emissiepunt van de dierenverblijven voldoen aan het gestelde onder a. Het meetplan moet vooraf worden voorgelegd aan en goedgekeurd zijn door het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag moet tijdig in kennis gesteld worden van de data en tijdstippen waarop de geurmetingen plaatsvinden zodat zij bij de geurmetingen aanwezig kan zijn. Het onderzoek dient onder representatieve bedrijfsomstandigheden (sowieso in de zomerperiode tussen 10.00 en 14.00 uur) door een geaccrediteerde meetinstantie (monstername, analyse en debietmetingen) uitgevoerd te worden.
- c. De resultaten worden binnen twee maanden na uitvoering van het onderzoek, zoals bedoeld onder b van dit voorschrift, overgelegd aan het bevoegd gezag.
- d. De metingen, zoals bedoeld onder b van dit voorschrift, dienen één maal per twee jaar te worden herhaald.
- e. Indien uit in totaal 3 geurmetingen, zoals bedoeld onder b van dit voorschrift, is gebleken dat wordt voldaan aan de geurvrachten, zoals bedoeld onder a, hoeven herhalingsmetingen, zoals bedoeld in sub d van dit voorschrift niet meer plaats te vinden.
- f. De meetresultaten van iedere meting, zoals bedoeld onder c van dit voorschrift, worden door bevoegd gezag gedeeld met belanghebbenden in de omgeving.

Gelet op de in hoofdstuk 8 aangevraagde veranderingen van de varkenshouderij maakt het noodzakelijk dat wij bovenstaand voorschrift 2.3A als volgt wijzigingen:

2.3A

- b. Vergunninghouderster **dient ernaar te streven** de geurvrachten per emissiepunt van de afzonderlijke stallen te laten voldoen aan de geurvrachten (NIET grijs gearceerde getal, negende kolom) en in **ieder geval verplicht te laten voldoen** aan de geurvrachten (WEL grijs gearceerde getal, negende kolom), beide opgenomen in de tabel in paragraaf 8.1 van dit besluit.
- c. Binnen 4 maanden na het volledig in gebruik nemen van de afzonderlijke stallen met de nummers 5 (emissiepunt A2), 4 (emissiepunt B1) en 6 (emissiepunten D1, D2, E1 en E2) moet vergunninghouderster door middel van geurmetingen volgens NTA 9065 aantonen dat de geurvrachten per emissiepunt voldoen aan het gestelde onder a van dit voorschrift. Het meetplan moet voorafgaande aan de geurmetingen ter goedkeuring worden voorgelegd aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag moet tijdig in kennis worden gesteld van de data en tijdstippen waarop de geurmetingen plaatsvinden, zodat zij aanwezig kan zijn bij de geurmetingen. De geurmetingen dienen plaats te vinden onder representatieve omstandigheden (sowieso in de zomerperiode tussen 10.00 – 14.00 uur) door een geaccrediteerd meetbureau (monstername, analyse en debiet) uitgevoerd te worden.
- d. De resultaten van de afzonderlijke geurmetingen worden binnen 2 maanden na uitvoering van de geurmetingen, zoals gesteld onder b van dit voorschrift, overgelegd aan het bevoegd gezag.
- e. De geurmetingen, zoals gesteld onder b van dit voorschrift, moeten éénmaal per twee jaar worden herhaald.
- f. Indien uit de resultaten van drie geurmetingen van de afzonderlijke emissiepunten blijkt dat wordt voldaan aan de verplichte geurvrachten, zoals gesteld onder a van dit voorschrift, dan kan een

verzoek worden ingediend tot aanpassingen van meetfrequentie, zoals gesteld onder d van dit voorschrift.

- g. De resultaten van de afzonderlijke geurmetingen, zoals gesteld onder c van dit voorschrift, worden door het bevoegd gezag gedeeld met de belanghebbenden in de omgeving.

11 Zienswijzen hernieuwd 2^e ontwerpbesluit

Gereserveerd

12 Bijlage 1 Overzicht geurmetingen

1. Verplichte geurmeting 20 augustus 2020 (emissiepunt B1)
 - meetvoorstel goedgekeurd door Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUDZL)
 - RUDZL bij de geurmeting aanwezig geweest
 - Rapport van 11 november 2020 ontvangen met e-mail van 11 november 2020 (zaaknummer 2020-207086)Onderstaand de resultaten, samenvatting en conclusie uit dit rapport.

5 Toetsing

5.1 Vergunningsvoorschrift

Op 21 januari 2014 heeft Gedeputeerde Staten van Limburg aan Heideveld Beheer BV een Omgevingsvergunning verleend voor de inrichting aan de Laagheide 9 te Grubbenvorst (kenmerk 10/26186). Gedeputeerde Staten van Limburg heeft op 8 augustus 2019 aan Houbensteyn Heideveld B.V. een Ontwerpbesluit Wijziging/actualisatie/intrekking voorschriften omgevingsvergunning verleend (Zaaknummer: 2019-203132).

In tabel 2 van dit laatste document zijn de vergunde geurvrachten per emissiepunt geformuleerd. De vergunde geurvracht van stal 9, emissiepunt B1 betreft:

Stal nr.	Emissiepunt	Diersoort	Geur(emissie) [ou _E /s]
9	B1	Vleesvarkens	69.697,6

5.2 Meetonzekerheid

Uit praktische overwegingen wordt een **factor 2** toegepast voor de onzekerheid van een geuronderzoek. De factor 2 is gebaseerd op het tweezijdig 90% betrouwbaarheidsinterval van geuranalyses. Geurconcentratieingen worden beschouwd als de grootste bron van onzekerheid in geuronderzoeken.

In overeenstemming met NTA9065 dient bij controle van vergunningvoorschriften deze factor 2 als volgt te worden gebruikt^a:

- *Toets een maximumemissie door deze te vergelijken met het meetkundig gemiddelde van de gemeten geuremissies gedeeld door deze factor 2.*

5.3 Toetsingswaarde

De gemeten emissie van luchtwasser B1 van stal 9 van Heideveld varkens B.V. bedraagt 126.635 ou_E/s.

Rekening houdend met een factor 2 als meetonzekerheid bedraagt de toetsingswaarde dan $(126.635 / 2) = 63.318$ ou_E/s.

6 Samenvatting en conclusies

Op 20 augustus 2020 heeft Olfasense B.V. metingen uitgevoerd aan de luchtwasser van stal 9 (luchtwasser B1) bij de veehouderij van Heideveld Varkens B.V. te Grubbenvorst.

In het onderzoek is de geuremissie vanuit deze luchtwasser vastgesteld. Het onderzoek heeft de volgende resultaten opgeleverd:

Installatie	Geuremissieconcentratie	Geuremissie
	[ouE/m ³]	[ouE/s]
Stal 9, luchtwasser B1	1.890	126.635

Rekening houdend met een factor 2 als meetonzekerheid bedraagt de toetsingswaarde $(126.635 / 2) = 63.318$ ouE/s.

Conform het Ontwerpbesluit Wijziging/actualisatie/intrekking voorschriften omgevingsvergunning is de vergunde geurvracht van stal 9, emissiepunt B1, gelijk aan 69.697,6 ouE/s.

Conclusie: De geuremissie van Stal 9, luchtwasser B1 voldoet aan het voorschrift uit de vergunning.

2. Vrijwillige geurmeting 23 november 2020 (emissiepunten B1 en C2)
3. Vrijwillige geurmeting 15 juli 2021 (emissiepunt B1)
 - meetvoorstellen goedgekeurd door de RUDZL
 - RUDZL bij de geurmeting aanwezig geweest en de monsters zijn aanvullend door de RUDZL geanalyseerd door middel van een GCMS-screening

Opmerking

Alhoewel bij de eerste verplichte geurmeting, na toepassing van de meetonzekerheid factor 2, werd voldaan aan de maximale geuremissie volgens het nieuwe voorschrift 2.3A vielen de resultaten van de geurmeting tegen en zijn daarom door Houbensteyn nieuwe geurmetingen uitgevoerd. Het doel van deze vrijwillige geurmetingen is om te kunnen vaststellen of het doorvoeren van verbeteringen aan de combi luchtwasser hebben gezorgd voor een lagere geuremissie.

Om niet onnodig tijd kwijt te zijn, en het niet gaat om een verplichte geurmeting, heeft de eerste vrijwillige geurmeting van 23 november 2020 plaatsgevonden buiten de scope van de zomerperiode. Vervolgens is naar aanleiding van tegenvallende meetresultaten op 15 juli 2021 een nieuwe geurmeting uitgevoerd. Ook deze geurmeting liet tegenvallende resultaten zien.

Vanwegen deze tegenvallende meetresultaten is door Houbensteyn medegedeeld deze niet te willen verstrekken en daarom ook niet te laten uitwerken in een rapportage.

4. Vrijwillige Geurmeting 13 september 2021 (emissiepunt B1)

- Meetvoorstel niet goedgekeurd door de RUDZL
- RUDZL niet bij geurmeting aanwezig geweest
- Rapport van 24 september 2021 ontvangen met e-mail van 25 september 2021 (zaaknummer 2021-204387).

Onderstaand de resultaten, samenvatting en conclusie uit dit rapport.

5 Toetsing

5.1 Vergunningsvoorschrift

Op 21 januari 2014 heeft Gedeputeerde Staten van Limburg aan Heideveld Beheer BV een Omgevingsvergunning verleend voor de Inrichting aan de Laagheide 9 te Grubbenvorst (kenmerk 10/26186). Gedeputeerde Staten van Limburg heeft op 8 augustus 2019 aan Houbensteyn Heideveld B.V. een Ontwerpbesluit Wijziging/actualisatie/intrekking voorschriften omgevingsvergunning verleend (Zaaknummer: 2019-203132).

In tabel 2 van dit laatste document zijn de vergunde geurvrachten per emissiepunt geformuleerd. De vergunde geurvracht van luchtwater B1 van stal 9 betreft (tabel 5):

Tabel 5: Vergunde geuremissie Houbensteyn Heideveld B.V.

Stal nr.	Emissiepunt	Diersoort	Geur(emissie) [ou _E /s]
9	B1	Vleesvarkens	69.697,6

5.2 Meetonzekerheid

Uit praktische overwegingen wordt een factor 2 toegepast voor de onzekerheid van een geuronderzoek. De factor 2 is gebaseerd op het tweezijdig 90% betrouwbaarheidsinterval van geuranalyses. Geurconcentratie metingen worden beschouwd als de grootste bron van onzekerheid in geuronderzoeken.

In overeenstemming met NTA9065 dient bij controle van vergunningvoorschriften deze factor 2 als volgt te worden gebruikt⁶:

- *Toets een maximumemissie door deze te vergelijken met het meetkundig gemiddelde van de gemeten geuremissies gedeeld door deze factor 2.*

5.3 Toetsing aan de emissie-eisen

In tabel 6 is een overzicht weergegeven van de op bovenstaande wijze uitgevoerde toetsing van de meetresultaten.

Tabel 6: Toetsing meetwaarden aan vergunnings-eisen

Bron	Gemeten geuremissie	Toetsings- waarde	Emissie- eis	Emissie voldoet aan emissie-eis
	[ou _E /s]	[ou _E /s]	[ou _E /s]	[Ja/Nee]
Luchtwater B1	99.868	49.934	69.697,6	Ja

Geconcludeerd kan worden dat de geuremissies voldoet aan de eis uit de Omgevingsvergunning.

6 Samenvatting en conclusie

Op 13 september 2021 heeft Olfasense B.V. metingen uitgevoerd aan de luchtwasser B1 van stal 9 bij de veehouderij van Houbensteyn Heideveld Varkens B.V. te Grubbenvorst.

In het onderzoek is de geuremissie van deze luchtwasser vastgesteld.

De geurmonsternamen zijn uitgevoerd conform interne procedure 'QD22 Procedure for Sampling' die is afgeleid van de daartoe geldende richtlijnen in de NEN-EN 13725 en NTA 9065. De verkregen monsters zijn olfactometrisch geanalyseerd op geurconcentratie conform EN 13725.

Het onderzoek heeft de volgende resultaten opgeleverd:

Installatie	Geurconcentratie	Debiet (1.013 hPa, 20°C, vochtig afgas)	Geuremissie
	[ouE/m³]	[m³/h]	[ouE/s]
Luchtwasser B1	1.745	206.000	99.868

Rekening houdend met een factor 2 als meetonzekerheid bedraagt de toetsingswaarde voor luchtwasser B1: $(99.868 / 2) = 49.934 \text{ ouE/s}$.

Conform het Ontwerpbesluit Wijziging/actualisatie/intrekking voorschriften omgevingsvergunning is de vergunde geurvracht van stal 9, emissiepunt B1, gelijk aan 69.697,6 ouE/s.

Conclusie: De geuremissie van stal 9, luchtwasser B1, **voldoet** aan het voorschrift uit de vergunning.

Opmerking

Deze nieuwe vrijwillige geurmeting is uitgevoerd vanwege de tegenvallende resultaten van de eerdere vrijwillige geurmetingen, waarbij de vrijwillige geurmeting van 23 november 2020 heeft plaatsgevonden buiten de scope viel van de zomerperiode en naar de mening Houbensteyn tijdens de geurmeting van 15 juli 2021 sprake was van 'niet juiste omstandigheden'.

Alhoewel voor de meting van september 2021 na toepassing van de meetonzekerheid factor 2 werd voldaan aan de maximale geuremissie volgens het nieuwe voorschrift 2.3A is niet voldaan aan de andere belangrijke voorwaarden. Namelijk dat voorafgaande aan de geurmeting er een meetvoorstel moet zijn ingediend en goedgekeurd en de RUDZL aanwezig had moeten zijn bij de geurmeting. Daarnaast valt deze geurmeting buiten de meetperiode van de vergunning.

5. Vrijwillige Geurmeting 10 november 2021 (emissiepunt B1)
 - meetvoorstel goedgekeurd door de RUDZL
 - RUDZL bij de geurmeting aanwezig geweest en de monsters zijn aanvullend door de RUDZL geanalyseerd door middel van een GCMS-screening
 - rapport van 26 november 2021 ontvangen met e-mail van 30 november 2021 (zaaknummer 2021-207930)
 Onderstaand de resultaten, samenvatting en conclusie uit dit rapport.

5 Toetsing

5.1 Vergunningsvoorschrift

Op 21 januari 2014 heeft Gedeputeerde Staten van Limburg aan Heideveld Beheer BV een Omgevingsvergunning verleend voor de inrichting aan de Laagheide 9 te Grubbenvorst (kenmerk 10/26186). Gedeputeerde Staten van Limburg heeft op 8 augustus 2019 aan Houbensteyn Heideveld B.V. een Ontwerpbesluit Wijziging/actualisatie/intrekking voorschriften omgevingsvergunning verleend (Zaaknummer: 2019-203132).

In tabel 2 van dit laatste document zijn de vergunde geurvrachten per emissiepunt geformuleerd. De vergunde geurvracht van luchtwasser B1 van stal 9 betreft (tabel 5):

Tabel 5: Vergunde geuremissie Houbensteyn Heideveld B.V.

Stal nr.	Emissiepunt	Diersoort	Geur(emissie) [ou _E /s]
9	B1	Vleesvarkens	69.697,6

In hoofdstuk 5 "Bijlage 1 toegevoegd voorschrift" van de vergunningsvoorschriften is onder 2.3A b. aangegeven dat een geuronderzoek naar de emissie vanuit de stal onder representatieve bedrijfsomstandigheden uitgevoerd dient te worden, sowieso in de zomerperiode tussen 10.00 en 14.00 uur.

Het in het voorliggende rapport beschreven onderzoek vond plaats in november, ofwel de najaars-/winterperiode. Bij de toetsing gaan wij er van uit dat de in de vergunning vermelde maximale geurvracht ook als toetsingskader gebruikt kan worden bij metingen die niet in de zomerperiode plaats vonden.

5.2 Meetonzekerheid

Uit praktische overwegingen wordt een factor 2 toegepast voor de onzekerheid van een geuronderzoek. De factor 2 is gebaseerd op het tweezijdig 90% betrouwbaarheidsinterval van geuranalyses. Geurconcentratiemetingen worden beschouwd als de grootste bron van onzekerheid in geuronderzoeken.

In overeenstemming met NTA9065 dient bij controle van vergunningvoorschriften deze factor 2 als volgt te worden gebruikt⁶:

- *Toets een maximumemissie door deze te vergelijken met het meetkundig gemiddelde van de gemeten geuremissies gedeeld door deze factor 2.*

5.3 Toetsing aan de emissie-eisen

In tabel 6 is een overzicht weergegeven van de op bovenstaande wijze uitgevoerde toetsing van de meetresultaten.

Tabel 6: Toetsing meetwaarden aan vergunningselen

Bron	Gemeten geuremissie	Toetsings- waarde	Emissie- eis	Emissie voldoet aan emissie-eis
	[ou _E /s]	[ou _E /s]	[ou _E /s]	[Ja/Nee]
Luchtwasser B1	161.586	80.793	69.697,6	Nee

De toetsingswaarde van de geuremissie van luchtwasser B1 overschrijdt de emissie-eis. De geuremissie voldoet daarmee niet aan de eis uit de Omgevingsvergunning.

Opmerking

Deze nieuwe vrijwillige geurmeting buiten de scope van de zomerperiode heeft na overleg plaatsgevonden om aan te tonen of de door de ondernemer aangebrachte veranderingen aan de combi luchtwasser zorgt voor een lagere geuremissie.

Bij het maken van deze keuze heeft ook meegewogen dat wij als bevoegd gezag weten dat er meer geurmetingen zijn uitgevoerd, waarvan de meetresultaten tegenvielen en deze daarom niet zijn gedeeld ondanks onze betrokkenheid (goedgekeurd meetvoorstel en aanwezig bij geurmetingen). Ook is er een geurmeting uitgevoerd zonder onze betrokkenheid, waarvan de meetresultaten wel voldoen na toepassing van de meetonzekerheid factor 2.

6. Vrijwillige geurmeting 15 februari 2022 (emissiepunt C2)

- meetvoorstel goedgekeurd door de RUDZL
 - RUDZL bij de geurmeting aanwezig geweest
 - rapport van 7 maart 2022 ontvangen met e-mail van 14 maart 2022
- Onderstaand de resultaten, samenvatting en conclusie uit dit rapport

5 Toetsing

5.1 Vergunningsvoorschrift

Op 21 januari 2014 heeft Gedeputeerde Staten van Limburg aan Heideveld Beheer BV een Omgevingsvergunning verleend voor de inrichting aan de Laagheide 9 te Grubbenvorst (kenmerk 10/26186). Gedeputeerde Staten van Limburg heeft op 8 augustus 2019 aan Houbensteyn Heideveld B.V. een Ontwerpbesluit Wijziging/actualisatie/intrekking voorschriften omgevingsvergunning verleend (Zaaknummer: 2019-203132).

In tabel 2 van dit laatste document zijn de vergunde geurvrachten per emissiepunt geformuleerd. De vergunde geurvracht van luchtwasser C2 van stal 9 betreft (tabel 5):

Tabel 5: Vergunde geuremissie Houbensteyn Heideveld B.V.

Stal nr.	Emissiepunt	Diersoort	Geur(emissie) [ou/s]
9	C2	Vleesvarkens	59.740,8

In hoofdstuk 5 "Bijlage 1 toegevoegd voorschrift" van de vergunningsvoorschriften is onder 2.3A b. aangegeven dat een geuronderzoek naar de emissie vanuit de stal onder representatieve bedrijfsomstandigheden uitgevoerd dient te worden, sowieso in de zomerperiode tussen 10.00 en 14.00 uur.

Het in het voorliggende rapport beschreven onderzoek vond in de winterperiode, februari 2022, plaats. Bij de toetsing gaan wij er van uit dat de in de vergunning vermelde maximale geurvracht ook als toetsingskader gebruikt kan worden indien de metingen niet in de zomerperiode plaats vonden.

5.2 Meetonzekerheid

Uit praktische overwegingen wordt een factor 2 toegepast voor de onzekerheid van een geuronderzoek. De factor 2 is gebaseerd op het tweezijdig 90% betrouwbaarheidsinterval van geuranalyses. Geurconcentratiemetingen worden beschouwd als de grootste bron van onzekerheid in geuronderzoeken.

In overeenstemming met NTA9065 dient bij controle van vergunningvoorschriften deze factor 2 als volgt te worden gebruikt⁶:

- Toets een maximumemissie door deze te vergelijken met het meetkundig gemiddelde van de gemeten geuremissies gedeeld door deze factor 2.

5.3 Toetsing aan de emissie-eisen

In tabel 6 is een overzicht weergegeven van de op bovenstaande wijze uitgevoerde toetsing van de meetresultaten, waarbij rekening wordt gehouden met de meetonzekerheid.

Tabel 6: Toetsing meetwaarden aan vergunningselen

Bron	Gemeten geuremissie	Toetsingswaarde	Emissie-eis	Emissie voldoet aan emissie-eis
	[ou _E /s]	[ou _E /s]	[ou _E /s]	[Ja/Nee]
Luchtwater C2	153.308	76.654	59.740,8	Nee

De toetsingswaarde van de geuremissie van luchtwater C2 overschrijdt de emissie-eis. De geuremissie voldoet daarmee niet aan de eis uit de Omgevingsvergunning.

Opmerking

Deze nieuwe vrijwillige geurmeting buiten de scope van de zomerperiode heeft na overleg plaatsgevonden om aan te tonen of de door de ondernemer aangebrachte veranderingen aan de combi luchtwater zorgt voor een lagere geuremissie.

Er is bij deze geurmeting gekozen voor combi luchtwater C2, omdat er problemen waren met combi luchtwater B1.

7. Verplichte geurmeting 29 juni 2022 (emissiepunt B1)
 - * meetvoorstel goedgekeurd door Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUDZL)
 - * RUDZL bij de geurmeting aanwezig geweest
 - * Rapport van 18 juli 2022 ontvangen met e-mail van 18 juli 2022
 Onderstaand de resultaten, samenvatting en conclusie.

5.3 Toetsing aan de emissie-eisen

In tabel 6 is een overzicht weergegeven van de toetsing van de meetresultaten.

Tabel 6: Toetsing meetwaarden aan vergunningselen

Bron	Gemeten geuremissie	Toetsingswaarde	Emissie-eis	Emissie voldoet aan emissie-eis
	[ou _E /s]	[ou _E /s]	[ou _E /s]	[Ja/Nee]
Luchtwater B1	71.933	35.967	69.697,6	Ja

Uit tabel 6 volgt dat de toetsingswaarde van de geuremissie van luchtwater B1 lager is dan de emissie-eis.

De geuremissie van luchtwater B1 van stal 9 voldoet aan de emissie-eis uit de Omgevingsvergunning.

6 Samenvatting en conclusie

Op 29 juni 2022 heeft Olfasense B.V. geuremissiemetingen uitgevoerd aan de luchtwasser B1 van stal 9 bij de veehouderij van Houbensteyn Heideveld Varkens B.V. te Grubbenvorst.

De geurmonsternamen zijn uitgevoerd conform interne procedure 'QD22 Procedure for Sampling' die is afgeleid van de daartoe geldende richtlijnen in de NEN-EN 13725 en NTA 9065. De verkregen monsters zijn olfactometrisch geanalyseerd op geurconcentratie conform EN 13725.

Het onderzoek heeft de volgende resultaten opgeleverd:

Installatie	Geuremissie-concentratie	Geuremissie
	[ou _E /m ³]	[ou _E /s]
Luchtwasser B1	1.006	71.933

Rekening houdend met een factor 2 als meetonzekerheid bedraagt de toetsingswaarde voor luchtwasser B1: $(71.933 / 2) = 35.967 \text{ ou}_E/\text{s}$.

Conform het Ontwerpbesluit Wijziging/actualisatie/intrekking voorschriften omgevingsvergunning is de vergunde geurvracht van stal 9, emissiepunt B1, gelijk aan $69.697,6 \text{ ou}_E/\text{s}$.

Conclusie: De geuremissie van stal 9, luchtwasser B1, voldoet aan het voorschrift uit de vergunning.

Opmerking

Deze nieuwe verplichte geurmeting binnen de scope van de zomerperiode heeft plaatsgevonden om uitsluitel te krijgen of de door Houbesteyn aangebrachte veranderingen aan de combi luchtwasser hebben gezorgd voor een lagere geuremissie, waardoor sowieso wordt voldaan aan de in het nieuwe voorschrift 2.3A opgenomen maximale geurvracht.

8. Geurmeting in opdracht provincie Limburg van 18 augustus 2022 (emissiepunt B1)
 - » meetvoorstel goedgekeurd door Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg (RUDZL)
 - » RUDZL bij de geurmeting aanwezig geweest
 - » Rapport van oktober 2022 ontvangen met e-mail 28 oktober 2022
- Onderstaand de resultaten, samenvatting en conclusie.

5.2 Toetsing aan de Omgevingsvergunning

In deze paragraaf worden de resultaten van de concentratiemetingen aan de emissie-eis getoetst. Tabel 5.1 toont het resultaat van de toetsing van de geuremissie aan de richtlijnen.

Tabel 5.1 Resultaat van de toetsing van de componenten

Meting	Bron	Component	Emissie-eis	Gemeten emissie	Gecorrigeerde emissie	Voldoet
[-]			[ouE/s]	[ouE/s]	[ouE/s]	
1	Wasser	Geur	69 697	234 273	117 137	Nee

Uit de resultaten in tabel 5.1 volgt dat de geuremissie niet voldoet aan de eisen in voorschrift 2.3A van de Omgevingsvergunning.

6 CONCLUSIES

Buro Blauw heeft in opdracht van RUD Zuid-Limburg een emissie-onderzoek uitgevoerd. Uit het onderzoek kunnen de volgende conclusies geformuleerd worden:

- De gemiddeld gemeten voor de meetonzekerheid gecorrigeerde geuremissie van de wasser bedraagt 117 136 ouE/s. De wasser voldoet hiermee niet aan de eisen in voorschrift 2.3A van de omgevingsvergunning.
- Voor een hedonische waarde van $H=-0,5$ van de gereinigde afgasstroom van de wasser bedraagt de geurconcentratie $<1,1$ ouE/m³. Voor een hedonische waarde van $H=-1$ bedraagt de geurconcentratie 1,9 ouE/m³, voor $H=-2$ bedraagt de geurconcentratie 10,1 ouE/m³.
- Het geurverwijderingsrendement van de wasser bedraagt 86%.

Opmerking

Deze in onze opdracht uitgevoerde geurmeting binnen de scope van de zomerperiode heeft plaatsgevonden om uitsluitel te krijgen of de door Houbesteyn aangebrachte veranderingen aan de combi luchtwasser eindelijk hebben gezorgd voor een hoger geurverwijderingsrendement en daardoor een lagere geuremissie, waardoor sowieso wordt voldaan aan de in het nieuwe voorschrift 2.3A opgenomen maximale geurvracht.

Bij onze keuze om een opdracht te verstrekken tot het laten uitvoeren van een geurmeting heeft uiteraard meegewogen het door belanghebbenden ingediende verzoek van 10 augustus 2021 (zie §1.1 en 1.3 van het besluit) en de veelal tegenvallende meetresultaten van alle uitgevoerde verplichte en vrijwillige geurmetingen, waaruit blijkt dat sowieso de combi luchtwasser B1 niet structureel goed functioneert.

Bij deze uitgevoerde geurmeting is voor de eerste keer meegenomen het daadwerkelijke geurverwijderingsrendement van de combi luchtwasser. Voor het vaststellen van het geurverwijderingsrendement is zowel de ongereinigde geuremissie (voor de luchtwasser) als de gereinigde geuremissie (na de luchtwasser) bepaald. Verder is in het rapport op ons verzoek de hedonische waarde van vrijkomende geur na de luchtwasser bepaald. De hedonische waarde zegt iets over de aangenaamheid van een geur, uitgedrukt in een geurconcentratie gekoppeld aan beoordelingschaal welke loopt van uiterst aangenaam (schaal +4) tot uiterst onaangenaam (schaal -4).

13 Bijlage 2

Verzoekers (gedeeltelijke) intrekking/ wijziging vigerende omgevingvergunning Houbensteyn Heideveld B.V.

Verzoekers	adres	gemachtigde
	Losbaan 5971 PA Grubbenvorst	Wösten juridisch advies Postbus 11721 2502 AS 's-Gravenhage
	Losbaan 5971 PA Grubbenvorst	Wösten juridisch advies Postbus 11721 2502 AS 's-Gravenhage
	Losbaan 5971 PA Grubbenvorst	Wösten juridisch advies Postbus 11721 2502 AS 's-Gravenhage
	Witveldweg 5971 NS Grubbenvorst	Wösten juridisch advies Postbus 11721 2502 AS 's-Gravenhage
Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A. (MOB)	Waldeck Pyrmontsingel 6521 BC Nijmegen	Wösten juridisch advies Postbus 11721 2502 AS 's-Gravenhage
Vereniging Leefmilieu	Dennenstraat 6543 JW Nijmegen	Wösten juridisch advies Postbus 11721 2502 AS 's-Gravenhage

14 Bijlage 3

Invoergegevens Geomilieu Stacks-G

14.1 Stal 9 vergund geur vanaf 2018 (zie §6.8.2.1 van het besluit)

STACKS+ VERSIE 2022.2
Release 2022-07-21

imodus= 1
n u10= 0
n u102= 0
n u103= 0
n u104= 0

runidentificatie GM-STACKS-Geur-2005
Stof-identificatie: Geur

start datum/tijd: 30-1-2023 11:57:28
datum/tijd journaal bestand: 30-1-2023 11:57:42

BEREKENINGRESULTATEN

Percentielen voor 1-uurgemiddelde concentraties
In het percentielenbestand is aangegeven op hoeveel uur(blokken)
de percentielwaarden betrekking hebben, de hoge percentielen
kunnen bij een gering aantal berekeningsuren daardoor
minder nauwkeurig zijn! (laatste regel in percentielbestand)

Berekening uitgevoerd met alle meteo uit Presrm!

Meteo Schiphol en Eindhoven, vertaald naar locatiespecifieke meteo
De locatie waarop de achtergrondconcentratie (en meteo) is bepaald : 204324 384167
opgegeven emissie-bestand
C:\Users\PEETER-1\AppData\Local\Temp\GEOMILIEU\Calc\CORE_0\Model_21\emis.dat
Alleen bron(nen)-bijdragen berekend!

Doorgerekende (meteo)periode
Start datum/tijd: 1-1-2005 1:00 h
Eind datum/tijd: 31-12-2014 24:00 h
Historische berekeningen: 2005

Aantal berekenings-uren : 87648
Aantal meteo-uren waarmee gerekend is : 87648

De windroos: frekwentie van voorkomen van de windsektoren(uren, %) op receptor-lokatie
met coördinaten: 204324 384167

gem. windsnelheid, neerslagsom

sektor(van-tot) uren % ws neerslag(mm) windstil

1 (-15- 15):	4645.0	5.3	3.2	241.35	0
2 (15- 45):	5683.0	6.5	3.5	219.15	0
3 (45- 75):	6728.0	7.7	3.8	238.45	0
4 (75-105):	3820.0	4.4	3.1	234.30	0
5 (105-135):	4917.0	5.6	2.8	325.40	0
6 (135-165):	5776.0	6.6	2.8	445.30	0
7 (165-195):	9789.0	11.2	3.7	925.34	0
8 (195-225):	14758.0	16.8	4.4	1406.00	0
9 (225-255):	13173.0	15.0	4.5	1467.70	0
10 (255-285):	8104.0	9.2	3.8	1219.65	0
11 (285-315):	5465.0	6.2	3.4	624.50	0
12 (315-345):	4790.0	5.5	3.3	549.25	0
gemiddeld/som:	0.0		3.7	7896.39	

lengtegraad: : 5.0

breedtegraad: : 52.0

Bodemvochtigheid-index: 1.00

Albedo (bodemweerkaatsingscoëfficiënt): 0.20

Percentielen voor 1-uurgemiddelde concentraties

In het percentielenbestand is aangegeven op hoeveel uur(blokken)
de percentielwaarden betrekking hebben, de hoge percentielen
kunnen bij een gering aantal berekeningsuren daardoor
minder nauwkeurig zijn! (laatste regel in percentielbestand)

Aantal receptorpunten 1

Terreinruwheid receptor gebied [m]: 0.1800

Ophoging windprofiel door gesloten obstakels (z0-displacement) : 0.0

Terreinruwheid [m] op meteolokatie windrichtingsafhankelijk genomen

Hoogte berekende concentraties [m]: 1.5

Gemiddelde veldwaarde concentratie [ouE/m3]: 1.74330

hoogste gem. concentratiewaarde in het grid: 1.74328

Hoogste uurwaarde concentratie in tijdreeks: 110.73478

Coördinaten (x,y): 204154, 384355

Datum/tijd (yy,mm,dd,hh): 2012, 5, 13, 21

Aantal bronnen : 4

***** Brongegevens van bron : 1

** BRON PLUS GEBOUW ** [Schoorsteen 1] "B1, Wasser B1"

X-positie van de bron [m]: 204285

Y-positie van de bron [m]: 384089

langste zijde gebouw [m]: 170.3
 kortste zijde gebouw [m]: 43.0
 Hoogte van het gebouw [m]: 10.7
 Orientatie gebouw [graden] : 56.0
 x_coördinaat van gebouw [m]: 204324
 y_coördinaat van gebouw [m]: 384169
 Schoorsteenhoogte (tov maaiveld) [m]: 7.0
 Inw. schoorsteendiameter (top): 6.00
 Uitw. schoorsteendiameter (top): 6.10
 Gem. volumeflux over bedrijfsuren (Nm³/s) : 44.06375
 Gem. uittree snelheid over bedrijfsuren (m/s) : 1.68912
 Temperatuur rookgassen (K) : 295.90
 Gem. warmte emissie over bedrijfsuren (MW) : 0.000
 Warmte emissie voor deze bron constante - ingelezen - waarde
 Aantal bedrijfsuren: 87648
 (Bedrijfsuren zijn uren met een emissie > 0)
 gemiddelde emissie over bedrijfsuren: (ouE/s) 69698
 gemiddelde emissie over alle uren: (ouE/s) 69698
 cumulatieve emissie over alle voorgaande bronnen: (ouE/s) 69697.6 over alle uren (87648)

***** Brongegevens van bron : 2

** BRON PLUS GEBOUW ** [Schoorsteen 2] "B2, Wasser B2"

X-positie van de bron [m]: 204381
 Y-positie van de bron [m]: 384234
 langste zijde gebouw [m]: 170.3
 kortste zijde gebouw [m]: 43.0
 Hoogte van het gebouw [m]: 10.7
 Orientatie gebouw [graden] : 56.0
 x_coördinaat van gebouw [m]: 204324
 y_coördinaat van gebouw [m]: 384169
 Schoorsteenhoogte (tov maaiveld) [m]: 7.0
 Inw. schoorsteendiameter (top): 3.70
 Uitw. schoorsteendiameter (top): 3.80
 Gem. volumeflux over bedrijfsuren (Nm³/s) : 27.99459
 Gem. uittree snelheid over bedrijfsuren (m/s) : 2.82398
 Temperatuur rookgassen (K) : 295.90
 Gem. warmte emissie over bedrijfsuren (MW) : 0.000
 Warmte emissie voor deze bron constante - ingelezen - waarde
 Aantal bedrijfsuren: 87648
 (Bedrijfsuren zijn uren met een emissie > 0)
 gemiddelde emissie over bedrijfsuren: (ouE/s) 44806
 gemiddelde emissie over alle uren: (ouE/s) 44806
 cumulatieve emissie over alle voorgaande bronnen: (ouE/s) 114503.2 over alle uren (87648)

***** Brongegevens van bron : 3

** BRON PLUS GEBOUW ** [Schoorsteen 3] "C1, Wasser C1"

X-positie van de bron [m]: 204268
 Y-positie van de bron [m]: 384103

langste zijde gebouw [m]: 170.3
 kortste zijde gebouw [m]: 43.0
 Hoogte van het gebouw [m]: 10.7
 Orientatie gebouw [graden] : 56.0
 x_coördinaat van gebouw [m]: 204324
 y_coördinaat van gebouw [m]: 384169
 Schoorsteenhoogte (tov maaiveld) [m]: 7.0
 Inw. schoorsteendiameter (top): 6.00
 Uitw. schoorsteendiameter (top): 6.10
 Gem. volumeflux over bedrijfsuren (Nm³/s) : 44.06375
 Gem. uittree snelheid over bedrijfsuren (m/s) : 1.68912
 Temperatuur rookgassen (K) : 295.90
 Gem. warmte emissie over bedrijfsuren (MW) : 0.000
 Warmte emissie voor deze bron constante - ingelezen - waarde
 Aantal bedrijfsuren: 87648
 (Bedrijfsuren zijn uren met een emissie > 0)
 gemiddelde emissie over bedrijfsuren: (ouE/s) 69698
 gemiddelde emissie over alle uren: (ouE/s) 69698
 cumulatieve emissie over alle voorgaande bronnen: (ouE/s) 184200.8 over alle uren (87648)

***** Brongegevens van bron : 4

** BRON PLUS GEBOUW ** [Schoorsteen 4] "C2, Wasser C2"

X-positie van de bron [m]: 204365
 Y-positie van de bron [m]: 384244
 langste zijde gebouw [m]: 170.3
 kortste zijde gebouw [m]: 43.0
 Hoogte van het gebouw [m]: 10.7
 Orientatie gebouw [graden] : 56.0
 x_coördinaat van gebouw [m]: 204324
 y_coördinaat van gebouw [m]: 384169
 Schoorsteenhoogte (tov maaiveld) [m]: 7.0
 Inw. schoorsteendiameter (top): 4.30
 Uitw. schoorsteendiameter (top): 4.40
 Gem. volumeflux over bedrijfsuren (Nm³/s) : 37.76513
 Gem. uittree snelheid over bedrijfsuren (m/s) : 2.82398
 Temperatuur rookgassen (K) : 295.90
 Gem. warmte emissie over bedrijfsuren (MW) : 0.000
 Warmte emissie voor deze bron constante - ingelezen - waarde
 Aantal bedrijfsuren: 87648
 (Bedrijfsuren zijn uren met een emissie > 0)
 gemiddelde emissie over bedrijfsuren: (ouE/s) 59741
 gemiddelde emissie over alle uren: (ouE/s) 59741
 cumulatieve emissie over alle voorgaande bronnen: (ouE/s) 243941.6 over alle uren (87648)

lijst met receptorpunt die ergens een bronafstand van nul gaven:

14.2 Stal 9 minder vleesvarkens (zie §6.8.2.2 van het besluit)

STACKS+ VERSIE 2022.2

Release 2022-07-21

imodus= 1

n u10= 0

n u102= 0

n u103= 0

n u104= 0

runidentificatie GM-STACKS-Geur-2005

Stof-identificatie: Geur

start datum/tijd: 30-1-2023 13:09:14

datum/tijd journaal bestand: 30-1-2023 13:09:44

BEREKENINGRESULTATEN

Percentielen voor 1-uurgemiddelde concentraties

In het percentielenbestand is aangegeven op hoeveel uur(blokken)
de percentielwaarden betrekking hebben, de hoge percentielen
kunnen bij een gering aantal berekeningsuren daardoor
minder nauwkeurig zijn! (laatste regel in percentielbestand)

Berekening uitgevoerd met alle meteo uit Presrm!

Meteo Schiphol en Eindhoven, vertaald naar locatiespecifieke meteo

De locatie waarop de achtergrondconcentratie (en meteo) is bepaald : 204324 384167
opgegeven emissie-bestand

C:\Users\PEETER~1\AppData\Local\Temp\GEOMILIEU\Calc\CORE_0\Model_25\emis.dat

Alleen bron(nen)-bijdragen berekend!

Doorgerekende (meteo)periode

Start datum/tijd: 1- 1-2005 1:00 h

Eind datum/tijd: 31-12-2014 24:00 h

Historische berekeningen: 2005

Aantal berekenings-uren : 87648

Aantal meteo-uren waarmee gerekend is : 87648

De windroos: frekwentie van voorkomen van de windsectoren(uren, %) op receptor-lokatie
met coördinaten: 204324 384167

gem. windsnelheid, neerslagsom

sektor(van-tot) uren % ws neerslag(mm) windstil

1 (-15- 15):	4645.0	5.3	3.2	241.35	0
2 (15- 45):	5683.0	6.5	3.5	219.15	0
3 (45- 75):	6728.0	7.7	3.8	238.45	0
4 (75-105):	3820.0	4.4	3.1	234.30	0
5 (105-135):	4917.0	5.6	2.8	325.40	0
6 (135-165):	5776.0	6.6	2.8	445.30	0
7 (165-195):	9789.0	11.2	3.7	925.34	0
8 (195-225):	14758.0	16.8	4.4	1406.00	0
9 (225-255):	13173.0	15.0	4.5	1467.70	0
10 (255-285):	8104.0	9.2	3.8	1219.65	0
11 (285-315):	5465.0	6.2	3.4	624.50	0
12 (315-345):	4790.0	5.5	3.3	549.25	0
gemiddeld/som:	0.0		3.7	7896.39	

lengtegraad: : 5.0

breedtegraad: : 52.0

Bodemvochtigheid-index: 1.00

Albedo (bodemweerskaatsingscoefficient): 0.20

Percentielen voor 1-uurgemiddelde concentraties

In het percentielenbestand is aangegeven op hoeveel uur(blokken)
de percentielwaarden betrekking hebben, de hoge percentielen
kunnen bij een gering aantal berekeningsuren daardoor
minder nauwkeurig zijn! (laatste regel in percentielbestand)

Aantal receptorpunten 10

Terreinruwheid receptor gebied [m]: 0.1800

Ophoging windprofiel door gesloten obstakels (z0-displacement): 0.0

Terreinruwheid [m] op meteolokatie windrichtingsafhankelijk genomen

Hoogte berekende concentraties [m]: 1.5

Gemiddelde veldwaarde concentratie [ouE/m3]: 0.69577

hoogste gem. concentratiewaarde in het grid: 1.67144

Hoogste uurwaarde concentratie in tijdreeks: 97.46828

Coördinaten (x,y): 204154, 384355

Datum/tijd (yy,mm,dd,hh): 2012, 5, 13, 21

Aantal bronnen : 4

***** Brongegevens van bron : 1

** BRON PLUS GEBOUW ** [Schoorsteen 1] "B1, Wasser B1"

X-positie van de bron [m]: 204285

Y-positie van de bron [m]: 384089

langste zijde gebouw [m]: 170.3
 kortste zijde gebouw [m]: 43.0
 Hoogte van het gebouw [m]: 10.7
 Orientatie gebouw [graden] : 56.0
 x_coördinaat van gebouw [m]: 204324
 y_coördinaat van gebouw [m]: 384169
 Schoorsteenhoogte (tov maaiveld) [m]: 7.0
 Inw. schoorsteendiameter (top): 6.00
 Uitw. schoorsteendiameter (top): 6.10
 Gem. volumeflux over bedrijfsuren (Nm³/s) : 44.06375
 Gem. uittree snelheid over bedrijfsuren (m/s) : 1.68912
 Temperatuur rookgassen (K) : 295.90
 Gem. warmte emissie over bedrijfsuren (MW) : 0.000
 Warmte emissie voor deze bron constante - ingelezen - waarde
 Aantal bedrijfsuren: 87648
 (Bedrijfsuren zijn uren met een emissie > 0)
 gemiddelde emissie over bedrijfsuren: (ouE/s) 61348
 gemiddelde emissie over alle uren: (ouE/s) 61348
 cumulatieve emissie over alle voorgaande bronnen: (ouE/s) 61347.5 over alle uren (87648)

***** Brongegevens van bron : 2

** BRON PLUS GEBOUW ** [Schoorsteen 2] "B2, Wasser B2"

X-positie van de bron [m]: 204381
 Y-positie van de bron [m]: 384234
 langste zijde gebouw [m]: 170.3
 kortste zijde gebouw [m]: 43.0
 Hoogte van het gebouw [m]: 10.7
 Orientatie gebouw [graden] : 56.0
 x_coördinaat van gebouw [m]: 204324
 y_coördinaat van gebouw [m]: 384169
 Schoorsteenhoogte (tov maaiveld) [m]: 7.0
 Inw. schoorsteendiameter (top): 3.70
 Uitw. schoorsteendiameter (top): 3.80
 Gem. volumeflux over bedrijfsuren (Nm³/s) : 27.99459
 Gem. uittree snelheid over bedrijfsuren (m/s) : 2.82398
 Temperatuur rookgassen (K) : 295.90
 Gem. warmte emissie over bedrijfsuren (MW) : 0.000
 Warmte emissie voor deze bron constante - ingelezen - waarde
 Aantal bedrijfsuren: 87648
 (Bedrijfsuren zijn uren met een emissie > 0)
 gemiddelde emissie over bedrijfsuren: (ouE/s) 39438
 gemiddelde emissie over alle uren: (ouE/s) 39438
 cumulatieve emissie over alle voorgaande bronnen: (ouE/s) 100785.2 over alle uren (87648)

***** Brongegevens van bron : 3

** BRON PLUS GEBOUW ** [Schoorsteen 3] "C1, Wasser C1"

X-positie van de bron [m]: 204268
 Y-positie van de bron [m]: 384103

langste zijde gebouw [m]: 170.3
 kortste zijde gebouw [m]: 43.0
 Hoogte van het gebouw [m]: 10.7
 Orientatie gebouw [graden] : 56.0
 x_coördinaat van gebouw [m]: 204324
 y_coördinaat van gebouw [m]: 384169
 Schoorsteenhoogte (tov maaiveld) [m]: 7.0
 Inw. schoorsteendiameter (top): 6.00
 Uitw. schoorsteendiameter (top): 6.10
 Gem. volumeflux over bedrijfsuren (Nm³/s) : 44.06375
 Gem. uittree snelheid over bedrijfsuren (m/s) : 1.68912
 Temperatuur rookgassen (K) : 295.90
 Gem. warmte emissie over bedrijfsuren (MW) : 0.000
 Warmte emissie voor deze bron constante - ingelezen - waarde
 Aantal bedrijfsuren: 87648
 (Bedrijfsuren zijn uren met een emissie > 0)
 gemiddelde emissie over bedrijfsuren: (ouE/s) 61348
 gemiddelde emissie over alle uren: (ouE/s) 61348
 cumulatieve emissie over alle voorgaande bronnen: (ouE/s) 162132.8 over alle uren (87648)

***** Brongegevens van bron : 4

** BRON PLUS GEBOUW ** [Schoorsteen 4] "C2, Wasser C2"

X-positie van de bron [m]: 204365
 Y-positie van de bron [m]: 384244
 langste zijde gebouw [m]: 170.3
 kortste zijde gebouw [m]: 43.0
 Hoogte van het gebouw [m]: 10.7
 Orientatie gebouw [graden] : 56.0
 x_coördinaat van gebouw [m]: 204324
 y_coördinaat van gebouw [m]: 384169
 Schoorsteenhoogte (tov maaiveld) [m]: 7.0
 Inw. schoorsteendiameter (top): 4.30
 Uitw. schoorsteendiameter (top): 4.40
 Gem. volumeflux over bedrijfsuren (Nm³/s) : 37.76513
 Gem. uittree snelheid over bedrijfsuren (m/s) : 2.82398
 Temperatuur rookgassen (K) : 295.90
 Gem. warmte emissie over bedrijfsuren (MW) : 0.000
 Warmte emissie voor deze bron constante - ingelezen - waarde
 Aantal bedrijfsuren: 87648
 (Bedrijfsuren zijn uren met een emissie > 0)
 gemiddelde emissie over bedrijfsuren: (ouE/s) 52584
 gemiddelde emissie over alle uren: (ouE/s) 52584
 cumulatieve emissie over alle voorgaande bronnen: (ouE/s) 214716.4 over alle uren (87648)

lijst met receptorpunt die ergens een bronafstand van nul gaven:

15 Bijlage 4

Reclamanten 1^e ontwerpbesluit van 2 februari 2023

Gemachtigde	Reclamanten		adres
Wösten juridisch advies Postbus 11721 2502 AS 's-Gravenhage	1		Losbaan 5971 PA Grubbenvorst
	2		Losbaan 5971 PA Grubbenvorst
	3		Losbaan 5971 PA Grubbenvorst
	4		Witveldweg 5971 NS Grubbenvorst
	5	Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A. (MOB)	Waldeck Pyrmontsingel 1 6521 BC Nijmegen
	6	Vereniging Behoud de Parel te Grubbenvorst	Winterheide 3 5971 GD Grubbenvorst
Linssen Advocaten Postbus 246 5000 AE Tilburg	7	Houbensteyn Heideveld B.V.	Ysselsteynseweg 69 5813 BK Ysselsteyn
Hekkelman advocaten Prins Bernhardstraat 1 6521 AA Nijmegen	8	B&W van Horst aan de Maas	Postbus 6005 5960 AA Horst